

RAKENTAJA

Numero **6**
Perjantai 16.6.2017

AKL Posti Oy



6 **Liittovaltuusto** haluaa tehostaa vaikuttamista

10 **Kesätyöntekijä** pitää perehdyttää kunnolla

16 **Työmaakoppeja** Leppävirralta

Ilmat pois älämölön pallosta

Tosiasiat ovat pahinta myrkkyä valeuutisille.

Jukka Nissinen, teksti
Markku Ojala, kuva

Pari viikkoa sitten Yle uutisoi savolaiselle metsäläavulle muuttaneesta saksalaisnaisesta, joka aikoi asustella metsässä ensi syksyyn saakka. Pari päivää myöhemmin Yle kertoi, että uutinen oli aiheuttanut paskamyrslyn somessa ja nainen oli muuttanut takaisin Saksaan. Kolmannessa uutisessa kerrottiin, että some-raivolla ja muuttopäätöksellä ei ollut mitään tekemistä keskenään.

Nopea uutisointi ja vielä pikaisempi uutisten silmäily netissä tiputtavat helposti tosiasiat tienposkeen.

– Nopeus on faktantarkistuksen yksi ongelma resurssien lisäksi, **Mikko Salo**, yksi Faktabaarin ja Debattibaarin perustajista muistuttaa.

Faktabaari on verkossa toimiva, joukkoistamista hyödyntävä, talkoilla pyörivä kansalaispalvelu. Faktabaarin ensimmäinen tarkistusprojekti oli vuoden 2014 EU-vaaliehdokkaiden väittämien tarkistaminen. Tarkistettavaksi otettiin reilut yli 60 vaaliväitettä, joista yli 40 Faktabaarin toimitus osoitti vääräksi.

– Ensimmäiset vaalit tehtiin kokeiluna pienellä porukalla. Silloin huomattiin, että tällaiselle tarkistukselle oli tarvetta.

Vuoden 2015 eduskuntavaaleissa Faktabaari teki yhteistyötä Haaga-Helian opettajien ja journalistiopiskelijoiden kanssa. Opiskelijoiden kanssa Faktabaarissa tehtiin myös maahanmuuttoväittämiin liittyvä tarkistusprojekti.

Kunnallisvaaleissa Faktabaari kokeili joukkorahoitusta. Kunnallisvaalien viimeisen viikon aikana faktantarkistukseen osallistui kymmenkunta henkilöä vajaan 40 hengen kehitysryhmästä.

– Meillä on ollut joukkoistaminen aina vahvasti mukana toiminnassa. Ihmiset sympatiseeraavat meitä ja olemme saaneet asiantuntijat tuottamaan raakamateriaalia, Salo kuvaa uutta talkootyön mallia.

Kerättyä informaatiota käytetään väittämien totuuspuhjan arviointiin. Tarkistusprosessin lopuksi Faktabaarin vastaava päätoimittaja koostaa lausunnon, jossa todetaan oliko poliitikon väittäjä totta, väärin vai oliko väite puoliksi tosi. Prosessi pyritään pitämään mahdollisimman avoimena, jotta lukija pystyy paremmin arvioimaan lopputulosta.

– Vaalien välillä meillä ei ole oikein resursseja toimia. Julkaisemme silloin Baaripuhetta-blogi-

kirjoituksia. Olemme silloin alustana mielenkiintoisille hankkeille ja pyrimme kokoamaan alan tekijöitä yhteen, Salo kertoo.

Lisäeväitä uutisten lukutaitoon

Faktabaarissa haetaan nyt uusia toiminta- ja rahoitusmalleja. Yksi polku hakee uusia tapoja medialukutaidon kehittämiseen. Mediakasvatus kannattaa tietenkin aloittaa kouluissa, mutta tämä projekti on vielä alkutekijöissään. Mikko Salo pitää myös perinteistä kirjastoa todella hyvänä paikkana löytää asiallista tietoa lähes mistä aiheesta hyvänsä.

– Olemme keskustelleet Julkisen sanan neuvoston puheenjohtaja **Elina Grundströmin** kanssa. Me teemme samantapaista työtä kuin he, pidämme niin mediaa kuin poliitikkoja sopivasti varpaisillaan.

JSN:n kanssa Faktabaari ei tee tällä hetkellä yhteistyötä, mutta kysyttäessä Salon mielestä hyvän keskusteluyhteyden kautta voi tulla syntyä jotain yhteistä. Myös Journalistiliitto on ollut kiinnostunut Faktabaarin työstä.

Faktabaarin tavoitteena on luoda mahdollisuuksia kunnolliseen asiapitoiseen julkiseen keskusteluun, ei pelkästään virheiden etsiminen.

– Suomessa tilanne ei ole erityisen huono, mutta tekisimme mielellämme itsemme turhaksi toimijaksi. Laatujournalismilla ei kuitenkaan mene taloudellisesti hyvin ja siitä vastuuta on myös meillä verkossa ilmaisuuteen opetuilla lukijoilla. En kuitenkaan ole erityisen vakuuttunut toimitusten faktantarkistusprosesseista. Toimittajat ovat kuulemamme mukaan hyvin yksin työssä kanssa.

Mututietoa vai tosiasioita?

Salon mielestä toimittajien kannattaa erottua vaikkapa bloggaajien fiilispohjalta kirjoitelluista mielipiteistä tekemällä juttunsa asiaperusteisesti ja tarkastamalla myös haastateltavien väittämien todellisuuspohjan. Salo uskoo, että luotettavuus toisi lukijoita ja tilaajia.

Poliitikon puheissa on yleensä mukana vähintäänkin siteeksi totta. Poliittisessa keskustelussa käytetään paljon yleistä, joille ei juuri löydy totuuspuhjan, vaikkapa EU:n säädösviidakkoa kuvaavaa käyrien kurkkujen kieltodirektiiviä tai työttömien laiskuutta.

– Meille EU oli yksi tärkeä lähtökohdat faktantarkistuksessa. Unionista liikkuu hirveä määrä myyttejä. Se on kaukaisin hallintomme taso, jolla on meille merkitystä. EU-asioiden kohdalla näkee myös kansainvälisen ilmiön, EU-myytit tulevat usein brittimediasta. Jos toimittajat eivät ryhdistäydy, tulemme brexit-keskustelun takia samaan samojen myyttejä, joita brittien iltapäivälehdet suoltavat milloin mistäkin aiheesta.

Jo pelkästään uutislähteen kertominen söisi uskottavuutta näiltä kohuutisikoilta. Samoin vanha toimittajavitsi: Tarkistaminen on tuhonnut monta hyvää kohu-uutista, pitää vieläkin paikkansa. Lopuksi uutisen voi käydä läpi valeuutistarkistuksella.

Mikko Salon mielestä meidän on kasvatettu liiankin hyvin siihen, että jokainen mielipide on yhtä arvokas.

– Jokaisella on tuki oikeus omaan mielipiteeseensä, mutta mielipiteet voivat perustua tutkittuun tietoon tai sitten aivan mutua-tuntumaan. Tutkittu tieto on erityisen arvokasta näinä aikoina, mutta sitä on tuotava vielä lähemmäksi arkea. ■

NÄIN TUNNISTAT VALEUUTISEN

1. Tutki jutun julkaisijaa

Mikä on sivuston verkko-osoite? Monet valeuutis-sivustot jäljittelevät tunnettujen uutisorganisaatioiden osoitteita.

2. Tutki sivuston yhteystietoja

Useimmilla verkkosivuilla on about-sivu, jolla on tietoa julkaisusta. Jos nämä tiedot puuttuvat kokonaan, se on hälyyttävä merkki.

Löytyykö sivuilta toimituksen yhteystiedot (muutakin kuin yksi sähköpostiosoite), päätoimittajan ja toimittajien nimet? Vaikuttavatko nimet todellisilta vai keksityiltä? Entä postiosoite? Missä toimitus sijaitsee?

3. Tutki uutisen väitteitä ja kielenkäyttöä

Älä lue pelkkää otsikkoa, lue koko juttu. Usein valeuutisissa käytetään tavanomaisesta uutistekstistä poikkeavaa kieltä. Niissä saattaa olla kielivirheitä, solvaavia ilmauksia tai epätavallisen humoristisia kohtia. Kirjoittajan nimi saattaa puuttua tai se voi olla keksitty.

Onko kyseessä valeuutinen vai huumorimielissä kirjoitettu satiiri?

4. Tutki omia ennakkoluulojasi

Tämä on vaikein ohje. Haluamme uskoa asioihin, jotka vahvistavat omaa maailmankuvaamme.

Mieti, haluatko uskoa juttuun siksi, että se sopii omiin käsityksiisi. Saatat jättää varoitusmerkkejä huomiotta tästä syystä.

Lähde: Johanna Vehkoo, Valheenpaljastaja/Yle

**Tarkistaminen
vie pohjan
kohu-uutiselta.**



Faktabaari

FAKTABAARI on poliittisesti sitoutumaton ja kaikille avoin kansalaispalvelu. Faktabaarin taustalla on Avoin yhteiskunta ry. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää avoimuutta keskeisenä yhteiskunnallisena perusarvona, tuoda yhteiskunnallinen päätöksenteko lähelle kansalaista sekä antaa kansalaisille entistä parempia mahdollisuuksia osallistua päätöksentekoon. Faktabaari on aloittanut toimintansa vuonna 2014.

Faktantarkistuksella tarkoitetaan julkisesti esitetyn väitteen paikkansapitävyyden tarkistamista. Pitääkö väite paikkansa vai ei? Faktantarkistuksessa analysoidaan valittua informaatiota vertaamalla sitä eri lähteistä saatavaan tietoon, minkä pohjalta arvioidaan väitteen paikkansapitävyyttä.

Faktantarkistus julkaistaan Faktabaarin nettisivuilla, jolloin kerrotaan väitteen esittäjä, itse väite, tarkistuksessa käytetyt

lähteet, arvio väitteen paikkansapitävyydestä sekä perustelut, miksi arvioon on päädytty.

Debattibaari on moderoitu asiantuntevaan ja asialliseen keskusteluun tarkoitettu julkinen verkkokeskustelualusta. Baarissa on käyty keskustelua muun muassa metsäbiotaloudesta, energia- ja ilmastokysymyksistä sekä talouskysymyksistä.

Poliittisen vallan kenttäteoriaa rakentamassa

ALBERT EINSTEININ ajoista lähtien fyysikot ovat pohtineet, voidaanko suuria taivaankappaleita liikkuttava painovoimalaki ja atomia pienempien osasten hiukkasfysiikan teoria yhdistää. Runsaan 100 vuoden ajan maailman terävimmät ja matemaattisesti lahjakkaimmat tiedemiehet ovat pohtineet tätä ongelmaa päivätöinä. Kaikesta huolimatta painovoiman ja kvanttimekaniikan yhdistävää kvanttigravitaatioteoriaa ei ole vielä kehitetty.

Pääministeri **Juha Sipilä** (kesk.) lupasi pari vuotta sitten panna valtion taseet töihin. Iskulauseen sisältö on jäänyt hämäräksi, tosin Sipilälle tuli vuodenvaihteessa valtion omistajaohjauksesta

vastaavana ministerinä valtion Kehitysyhtiö Vake Oy:n määräysvalta. Vakessa on yritysvarallisuutta 2,4 miljardin euroa.

Huhtikuussa omistajaohjaus siirtyi elinkeinoministeri **Mika Lintilälle** (kesk.). Taustalla saattoivat olla Sipilän sukulaisten taloudelliset kytkökset Terrafameen ja Chempolikseen. Sipilä on voimakkaasti tukenut konkurssikypsän kaivosyhtiön tukemista valtion rahoilla, viimeksi vuodenvaihteessa 100 miljoonalla eurolla. Chempolis on puolestaan ollut ikuinen start up -yritys.

Entinen Ylen toimittaja **Jarno Liski** on selvittellyt Sipilän yrittäjätaivalta tavallisesta diplomi-

insinööriä miljonääriksi. Seurassa julkaistussa artikkelissa Liski kuvaa monen kertaan toistuvaa kaavaa: verorahoilla pääomitettu sijoitusyhtiö ottaa isomman osuuden yrittäjän riskistä ja pienemmän osuuden yrityksen voitoista.

Suomessa on 1990-luvun alusta lähtien tuotu julkiseen talouteen erilaisia yhtiöittämisen, yksityistämisen ja markkinaistamisen toimintamalleja. Sitä on pidetty ainoana oikeana toimintamallina, markkinatalous kun on vaan parempaa. Olemme nähtävästi poliittisen vallan kenttäteorian luomisen huippumaa, julkista taloutta ei kohta tarvita lainkaan. ■

En fältteori för den politiska makten utvecklas

SEDAN Albet Einsteins tider har fysikerna funderat över huruvida man kan förena teorierna om tyngdlagen som gäller för stora planeter och partikelfysiken som gäller mindre partiklar än atomerna. Under drygt hundra år har världens skarpaste och mest matematiskt begåvade vetenskapsmän ägnat sig åt detta problem dagligen. Men trots det har man inte kunnat utveckla en kvantgravitationsteori som skulle förena tyngdlagen och kvantfysiken

Statsminister **Juha Sipilä** (Cent.) lovade för ett par år sedan att han skulle åtgärda statens balansräkning. Det löftet ter sig något dunkelt, men i början av året fick han som ansvarig minister

makt över det statsägda utvecklingsbolaget Vake Oy. Vake besitter en förmögenhet på 2,4 miljarder euro.

I april överfördes ägaransvaret på näringsminister **Mika Lintilä** (Cent.) Bakgrunden till det torde gälla Sipiläs släktingars kopplingar till Terrafame och Chempolis. Sipilä har starkt förordat stödet till det konkursfärdiga gruvbolaget med statliga pengar, senast vid årsskiftet med 100 miljoner euro. Chempolis har å sin sida varit ett evigt start up-företag.

Den före detta journalisten vid Yle, **Jarno Liski** har utrett Sipiläs förehavanden som företagare, från diplomingenjör till miljonär. I en artikel

som publicerats i tidningen Seura beskriver Liski ett mönster som ständigt har upprepats: ett placeringsbolag som kapitaliserats med skattemedel tar på sig de största riskerna men en mindre andel av företagsvinsten.

I Finland har man sedan början av 1990-talet presenterat ett antal modeller för bolagisering och privatisering av den offentliga ekonomin. Man har sett det som den enda vettiga verksamhetsmodellen.

Vi är synbarligen ett föregångsland på den punkten – snart behöver vi ingen offentlig ekonomi överhuvudtaget. ■

Kannen kuva: Jukka Nissinen



Kyösti Suokas
Varapuheenjohtaja

Huuhaatiedettä

Yritysten omistajat voivat saada pörssiin listautumalla kymmenien, jopa satojen miljoonien eurojen omaisuuden. Äskettäin tuli erään rakennusliikkeen omistajasta hyperrikas multimiljonääri. Vähän niin kuin pääministeristä **Juha Sipilästä** (kesk.) aikanaan.

Markkinataloudessa rikastuminen ei ole synti. Yksi ihminen saa tienata enemmän kuin koko muu pitäjä yhteensä. Ylimpien johtajien palkkojen nostaminen on myös hyväksyttyä, toki nappikauppaa tosi rikkaisiin nähden. Välttämättömiksi kutsuttuja tasokorotuksia tehdään nyt Helsingin ja muiden kaupunkien napamiesten palkkoihin.

Tavallisten työmiesten ja naisten palkkojen nosto on sen sijaan aina ollut suuri synti. Metkaa on ollut vuosikymmenien varrella seurata, miten nerokkain oivalluksin rahvaan palkankorotukset kerrotaan mahdolltomiksi.

Aikanaan työmarkkinoiden keskusjärjestöt kehittivät jakovaramallin. Kyhäelmällä hillittiin palkankorotuksia, jotka yli 10 prosentin inflaation aikakautena saattoivat myös nousta yli 10 prosenttiin.

Jakovaramalli oli tieteelliseltä näyttävä kaava, jossa otettiin huomioon inflaatio sekä tuottavuuden ja työnantajien sivukulujen nousu. Vasta vuosia myöhemmin meikäläisellekin selvisi, että kaava oli tehty kuuluisalla Stetson-menetelmällä. Niin kuin moni muukin asia.

Malli jäi pois käytöstä, koska mallin tuottama palkankorotus oli suurempi, kuin minkä työnantajat halu-

sivat maksaa. Kehiteltiin uusi, kansantalouden laajemmin huomioon ottava palkkateoria. Lopputulos oli tietenkin se, että palkkoja ei ole varaa nostaa. Sopimuskiirroksiin liitettiin veroratkaisuja, joilla muka lisättiin ostovoimaa. Tämä on enemmänkin vitsi. Ei valtio voi tuloistaan luopua, jostakin ne otetaan. Tuloverona tai välillisinä veroina. Maksajat ovat kuitenkin aina samat.

Elinkeinoelämän keskusliitto on luopunut tupojen teosta ja mitään erityistä palkkamallia ei tarvita. Silti palkkojen ei anneta nousta. Käytössä on propaganda, jossa verrataan Suomen palkkakustannusten kehitystä kilpailijamaihin nähden. Viimeisinä vuosikymmeninä, muuten tuoreet peräkkäiset nollakorotukset antaisivat virheellisen tilannekuvan.

Vientialan työmarkkinajärjestöissä on kehitelty vielä hervottomampi teoria. Kotimarkkinoiden korotukset vaikuttavat samalla voimalla myös vientiteollisuuteen. Prosentin korotus pitsanpaistajan olemattomaan tuntipalkkaan nostaa automaattisesti prosentilla myös Turussa rakennettavan laivan kustannuksia. Salalikaa nauraa.

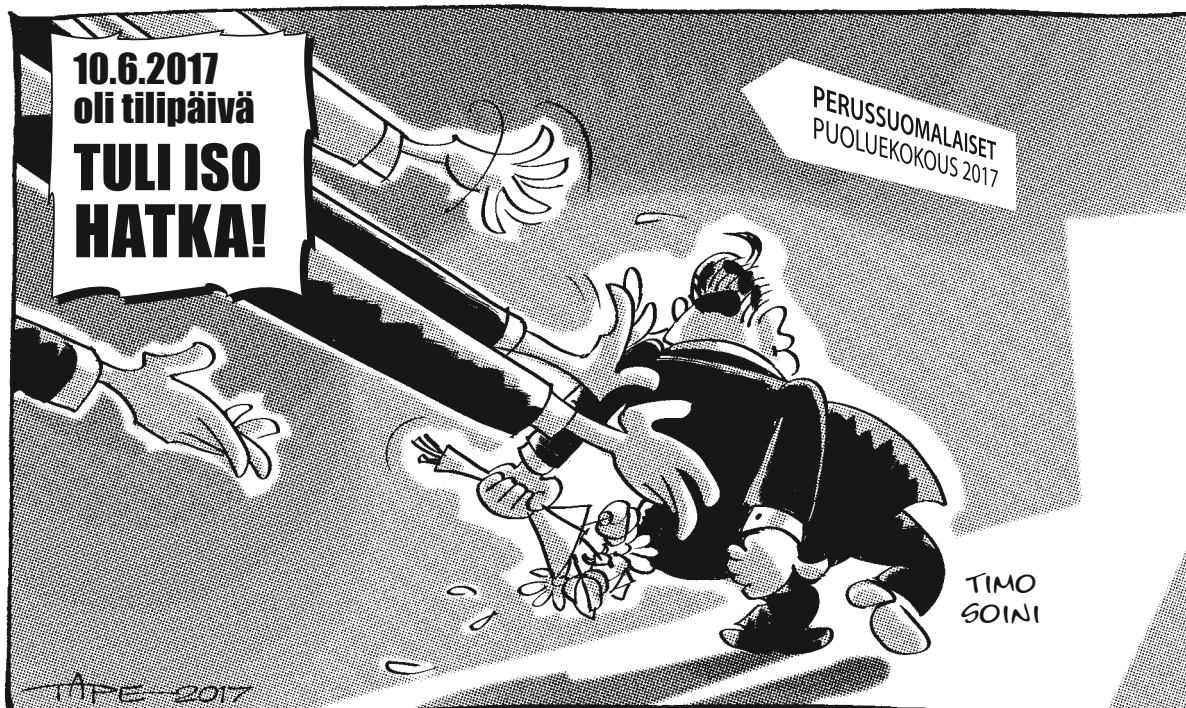
Olen kirjoitellut entisessä kotikunnassani Nurmijärvellä vaikuttaneesta fakiiri Räsäsestä. Miehen rakentaman ufon lentämistä eivät fysiikan lait rajoittaneet, koska mies ei fysiikasta mitään ymmärtänyt. Fakiiri Räsänen tulee taas väkisin mieleen, kun seuraa palkanmuodostukseen liittyvää taloustieteellistä keskustelua. ■



Kuukauden kuva

Kuvaaja: Johanna Hellsten
Missä: Pasilan asema, Helsinki
Koska: Kesäkuu 2017

Pasilan aseman purkutalkoot kesäkuun alussa toivat vanhalle asemalle katutaiteilijoita maalaamaan työma-aitoja. Kaksipäiväisen tapahtuman aikana suuri yleisö pääsi myös tutustumaan työmaahan.



RAKENTAJA

Julkaisija
 Rakennusliitto ry

Päätoimittaja
 Jukka Nissinen

Toimittaja/toimitussihteeri
 Johanna Hellsten
 Heikki Korhonen

Taitto
 Aste Helsinki Oy

Tiedottaja
 Eeva Pulkkinen

Toimituksen sihteeri
 Soile Ahremaa-Luttinen

Toimituksen osoite
 Siltasaarekatu 4, Helsinki
 Postiosoite: PL 307, 00530 Helsinki
 Puhelin, vaihde 020 774 003
 Fax 020 774 3061
 Toimituksen s-postiosoitteet ovat muotoa:
 etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi

Ilmoitusmyynti
 Tietotalli Oy/Jyväskylä
 Tuomo Kuusiniemi
Puhelin 045 136 0005
Sähköposti:
 tuomo.kuusiniemi@tietotalli.fi

Tilaushinta
 12 kk 30 €

Painopaikka
 Sanomapaino, Sanomala Oy
 Helsinki 2016

ISSN 0355-8614

Seuraava numero ilmestyy 14.7.2017

Tähän numeroon tarkoitettun materiaalin on oltava toimituksessa kirjallisena viimeistään **perjantaina 30.6.2017**.

2017		
Numero	Aineistopv.	Ilmestyy
7	30.6.	14.7.
8	28.7.	11.8.
9	1.9.	15.9.
10	29.9.	13.10.
11	27.10.	10.11.
12	1.12.	15.12.

2018		
Numero	Aineistopv.	Ilmestyy
1	29.12.2017	12.1.
2	26.1.	9.2.
3	2.3.	16.3.
4	to 29.3.	13.4.
5	27.4.	11.5.
6	1.6.	15.6.

Lehden ilmestymispäivä on **perjantai**.

Osastoilmoitusten osalta aineiston viimeinen toimituspäivä on **kaksi viikkoa** ennen lehden ilmestymistä (paitsi nro 4:n osalta se on to 29.3.).

Toimitusosoite:
 Rakentaja-lehti
 PL 307, 00531 Helsinki
 ilmoitukset@rakennusliitto.fi

Ilmoituksia ei oteta puhelimitse vastaan!

Harjuniemi haluaa terävöittää ammattiliittojen otetta



Rakennusliiton valtuusto torjui yksimielisesti ja selkeästi kaikki liiton talouden epäselvyyksiin kohdistuneet valheet ja vääristelyt.

Rakennusliiton puheenjohtaja Matti Harjuniemen mielestä rakentajien ja koko ammattiyhdistysliikkeen on aloitettava uusi ja kovempi vaikuttaminen yhteiskunnallisiin asioihin.

– Tämän hallituksen nykyinen meno perustuu siihen, että potkitaan ja vainotaan palkansaaajia ja työttömiä sen sijaan, että järjestettäisiin oikeasti töitä.

Harjuniemi puhui Rakennusliiton valtuuston kokouksessa Helsingissä 12. toukokuuta.

– Meillä on vaihtoehdot tähän kurjaan kehitykseen ja meidän on saatava erilainen sananvalta yhteiskunnan asioihin. Tässä maassa vain ammattiyhdistysliike puolustaa aidosti ja oikeasti työttömyysturvaa. Ay-liike on keskeinen työttömän puolustaja, ei Loimaan kassa, eivät villit.

Harjuniemen mukaan järjestäytyminen ei ole enää vain palkansaaajan oma asia.

– Se, joka ei järjestäydy, heiken-

tää myös kaverin työehtoja.

– Hallituksen peruslinjaan kuuluu työehtojen halpuuttaminen. Tätä oli myös se, että sallittiin rakentajien tuonti Euroopan ulkopuolelta. Työministeri Jari Lindström (ps.) totesi, ettei hän puutu virkamiesten päätöksen. Yleensä tällaisissa asioissa ministerit pyrkivät ottamaan tällaisissa asioissa kantaa, mutta ilmeisesti oli ajateltu, että hallituksessa on lokoisat olot, kun tähän ei puututa.

Hallitus on myös leikannut rajusti ja hillittömästi myös ammatillista koulutusta.

– Nyt kouluttaminen kaadetaan yhä enemmän pienyritysten ja rakentajien kontolle. Näin meno ei voi jatkua.

Harjuniemi muistutti, ettei ammattiyhdistysliikettä sanotaan usein tarkoituksella ”ei-liikkeeksi”.

– Mutta eihän voi sanoa muuta kuin ”ei” esityksille, jotka ovat todella syvältä. Todellisuudessa SAK on tehnyt hyviä esityksiä esimerkiksi perhevapaisiin tai työelämän laki-

en kehittämiseksi. Mutta nyt niitä ei kuunnella.

– Esimerkiksi tämä hallitus ei laita perhevapaan uudistamista eteenpäin koska hallituksessa istuva ”työväenpuolue” estää sen.

Harjuniemi arvioi myös kiky-sopimusta.

– Ammattiliiton liikkeet ja käänteet ovat joskus nopeita, mutta joskus on uskallettava niitä tehdä.

– Minulla on se arvio, että ilman nopeita liikkeitä Rakennusliitolla olisi vieläkin neuvottelut kesken. Vasta nyt monilla aloilla aletaan huomata, miten karmeaa jälkeä kiky tekee. Lomarahat viedään, kriisilausekkeet otetaan käyttöön.

– Rakentajille ei tullut työajan pidennystä tai selviytymislausekkeitä.

– Kansanedustaja Juhana Vartiainen (kok.) on väykyttänyt pitkään, että työehtoja alentamalla työllisyys paranee. Me kokeiltiin tätä työkokeilulla. Työehtojen alentamalla on syntynyt sopimuksia tasan nolla.



Lapin Juha Pikkuhookana ja Pohjanmaan Mikko Lehtelä käyttivät valtuuston kokouksen tauot hyväkseen kokemusten vaihdossa.



Rakennusliiton puheenjohtaja Matti Harjuniemi korosti valtuustossa, että liiton täytyy toimia omien sääntöjen ja Suomen lakien mukaan. – Muuten tämä juttu menee pelleilyksi ja siitä kärsii työmies.

– Minusta kysymyksessä työllisyydestä ja työpaikkojen määrästä ei ole kyse työn hinnasta. Turun seudun telakkateollisuuden nousussa ja työllisyydessä ei ole kikyillä mitään tekemistä. Siellä on luvassa nyt lähes 10 vuodeksi töitä. ■

Valtuusto antoi puhtaat paperit talousasioissa

RAKENNUSLIITON valtuusto vahvisti Helsingissä pidetyssä kokouksessa yksimielisesti, ettei liiton tekemään Siikaranta-kauppaan liity minkäänlaista epäselvyyttä tai väärinkäytöstä. Asiaa on haluttu hämmentää viime kuukausina sekä valtamediassa että sosiaalisessa mediassa.

Valtuuston yksimielisen päätöksen mukaan kaupat on toteutettu liiton sääntöjen ja lain mukaisesti.

Rakennusliitto myi vuonna 2015 omistamansa Siikarannan kiinteistön ja lomatoimintaa harjoittaneen yhtiön yksityiselle yrittäjälle. Samassa yhteydessä liitto osti asuinhuoneistoja Itä-Helsingistä. Valtuusto kuuli asiasta puheenjohtaja **Matti Harjuniemen** selostuksen ja antoi tukensa hallituksen menettelylle.

Kaikkiaan Rakennusliiton valtuustolle oli tehty 5 aloitetta. Rakennusliiton osasto 601, Helsingin

muurarit vaati omassa aloitteessaan muun muassa ylimääräisen edustajakokouksen koolle kutsumista sekä liittohallituksen, liiton ja liittovaltuuston puheenjohtajien erottamista. Valtuusto oli kaikissa päätöksissään täysin yksimielinen.

Rakennusliiton valtuusto katsoi yksimielisesti, ettei aloitteessa ole esitetty perusteltuja syitä ylimääräiselle liittokokoukselle, valtuuston puheenjohtajien, hallituksen ja puheenjohtajien vaihtamiselle.

Valtuusto totesi, että Siikarannan kauppa on toteutettu liiton sääntöjen ja lain mukaisesti. Vuoden 2015 tilinpäätös on vahvistettu valtuuston kokouksessa keväällä 2016 ja liiton hallitukselle on myönnetty vastuuvapaus. Väitteistä huolimatta asiaan ei liity väärinkäytöksiä.

Useissa valtuuston puheenvuoroissa korostettiin sitä, että liiton

päätävien elinten on toimittava lakien ja liiton sääntöjen mukaan. Sääntöissä on selvästi kerrottu, mitkä asiat kuuluvat liiton millekin instanssille.

Niinpä esimerkiksi liiton puheenjohtajien tai hallituksen erottaminen tai valitseminen ei kuulu valtuustolle vaan liittokokoukselle. Valtuustoaloitteissa osasto 029 Kuusankoskelta olisi halunnut rajoittaa liiton hallituksen päätösvaltaa taloudellisissa asioissa. Tämänkin asia on kirjattu sääntöihin, joten valtuuston mukaan asiasta on tehtävä aloite liittokokoukselle, jos siihen halutaan muutosta.

Valtuuston jäsen **Auvo Rouvinen** olisi halunnut, että liiton omaisuus arvostetaan aina käypään arvoon. Valtuusto toteea, että vuosittain vähintään kymmeniä tuhansia euroja maksavaa kirjanpitokäytännön muutosta ei ole syytä toteuttaa. Viranomaiset eivät sitä Rakennuslii-

tolta edellytä ja kaupat tehdään aina markkinahintaan. Kyseinen menettely ei ole käytössä ammattiliitoissa.

Valtuustoaloitteissa ehdotettiin myös sitovaa jäsenäänestystä tes-ratkaisusta. Tällainen määräys on poistettu liiton säännöistä vuoden 1995 liittokokouksessa. Edelleen tes-ratkaisusta on mahdollista järjestää jäsenäänestys, jos hallitus tai valtuusto tarpeelliseksi katsoo.

Helsingin muurareiden puheenjohtaja **Harri Martikainen** olisi halunnut, että hänen työsuhteensa päättämistä Rakennusliitossa olisi ruodittu valtuuston kokouksessa. Liiton vakinaisen henkilöstö työsuhteista päättäminen tai niiden sisällön arvioiminen ei kuulu valtuuston mukaan sen päätettäviin asioihin. Niitä hoitavat liitossa vastuulliset henkilöt, joiden luottamus punnitaan aina liittokokouksessa. ■

Työttömät rakentajat eivät ole työhaluttomia

RAKENNUSLIITON valtuuston mielestä ”rakentajien, muiden peruspalkansaajien ja työttömien nöyryyttäminen alkaa paisua mittaansa, joka koettelee ammattiyhdistysliikkeen kärsivällisyyttä ja edellyttää kovempia toimia.”

Rakennusliiton valtuusto hyväksyi kokouksessaan yksimielisesti lausuman, jonka mukaan ”maan hallitus haluaa nyt nöyryyttää työttömiä, lisätä karenssipäiviä ja siivota kortistoa pudottamalla sieltä väkeä pois hallintokikkailulla. Näin saataisiin kaunisteltua työttömyyslukuja ja paikattua hallituksen mainetta.”

”Hallituksen toimet ovat jopa joitain ryhmiä syrjiviä ja työtön voi tipahtaa kortistosta, vaikka vain siksi, ettei omista digitaalisia välineitä tai osaa käyttää niitä. Suomen kansalaisen ei ole lain mukaan pakko omistaa digiveikeitä voidakseen asioida viranomaisten kanssa.”

”Nyt työttömät ja lomautetut rakentajat aiotaan pakottaa hakemaan mahdollisesti kymmeniä kertoja samaan paikkakunnan yritykseen, joka ei halua maksaa työehtosopimuksen mukaista palkkaa. Se on silkkää nöyryytystä. Varsinkin asutuskeskusten ulkopuolella hallituksen hanke johtaisi täysin järjettömiin tilanteisiin. Samoin se voi johtaa pakkomuuttoon työn perässä toiselle paikkakunnalle, vaikka työttömällä ei olisi siihen varaa. Tässä voidaan perustellusti puhua jo siitä, että hallitus syyllistyy työttömiin ja palkansaajien törkeään kiusaamiseen.”

”Samaan aikaan hallitus haluaa piilottaa osinkopelureiden hillopurkit ulkomaisiin rekistereihin niin, että sieltä kuopaistut voitot ovat verottomia.”

”Rakennusliiton mielestä nyt pitäisi karsia työttömyysturvan idioottimaisuuksia eikä lisätä niitä. Ra-

kennusliitto ei tule hyväksymään nyt suunniteltuja leikkauksia vaieten ja toimettomana.”

”Rakennusliitto kannattaa sitä, että työttömille tarjotaan lisää koulutusta, heille räätälöidään lisää palveluja tai heidän ammattitaitoaan parannetaan. Rakennusalan työttömät eivät ole työhaluttomia, vaan hyvin usein yritykset ovat haluttomia palkkaamaan kotimaista osavaa työvoimaa. Tänäkin keväänä ammattioppilaitoksista valmistuu koko joukko nuoria, jotka ottaisivat mieluummin työpaikan kuin jäisivät kotiin viettämään kesää”.

”Tosin rakennusalan työskentelevien nuorten työllisyyttä on heikentämässä osaltaan työministeri Jari Lindströmin (ps.) sallima käsittämätön päätös, jonka mukaan hän ei ota kantaa virkamiesten päätöksiin, vaan sallii tuoda rakentajia Suomeen myös Euroopan ulkopuolelta.” ■

Rakennusliitto tehostaa vaikuttamista

RAKENNUSLIITON valtuusto antoi hallitukselle tehtäväksi valmistella alueellisen projektin, jolla tehostetaan yhteiskunnallista vaikuttamista.

Samalla valtuusto esitti, että vuosien 2018 ja 2019 talousarvioon varataan tähän projektiin riittävä ”korvamerkitty määräraha, joka jyvitetään aluejärjestöille”.

Projektin perimmäisenä tavoitteena on saada liiton järjestämialoilla työssä olevat ymmärtämään ammatillisen järjestäytymisen, työehtosopimusten yleissitovuuden ja yhteiskunnallisen vaikuttamisen merkityksen. Projektissa halutaan saada erityisesti nuoret mukaan toimintaan.

Valtuusto edellyttää hallitukselta yhtenäisohjetta aluejärjestöille viimeistään syyskuussa 2017. Rakennusliiton hallitus hyväksyi tämän ohjeistuksen kesäkuun kokouksessaan. ■

JÄRJESTÖNURKKAUS

- Rakennusliiton sääntöjen 3 §:n mukaisesti liiton tehtävänä on puolustaa, valvoa ja parantaa alojemme työntekijöiden ja toimihenkilöiden asemaa työmarkkinoilla ja laajemmin yhteiskunnassa. Mahdollisen hyvän ja tasaisen työllisyyden turvaaminen rakennusalan ammatilaisille on luonnollisesti tavoitteemme.
- Työssä ollessa tulee työsuhteen ehtojen olla kunnossa. Ammatillaisen tulee tulla toimeen työstään saamalla ansioilla. Työsuhteen minimiehdot (palkkaus, työaika-määräykset, arkipyhät, sairausajanpalkkamääräykset, vuosilomat, työsuhdeturva jne.) määrittävät työlainsäädännön ja ennen muuta alakohtaisten yleissitovien työehtosopimusten kautta. Tätä työehtosopimusten yleissitovuutta on voimakkaasti viime aikoina kyseenalaistettu.
- Silloin, kun työvoimasta on erityisen kova kysyntä, tulee sille määrittää sen mukaisesti myös käypä hinta. Sama lainalaisuus on muillakin tuotantokustannuksilla, kuin myös yritysten tuloskehityksellä.
- Kun työtä ei ole tarjolla tai sitä ei iän tai terveyden takia pysty tekemään, tulee sosiaalisten turvaverkkojen olla kunnossa.

Ollaksemme uskottava toimija työmarkkinoilla ja yhteiskunnassa ja kyetäksemme toimimaan sääntöjemme edellyttämällä tavalla, meillä pitää olla kone kunnossa.

- Jokainen liittoon järjestäytymätön työntekijä heikentää liiton edunvalvonnallista voimaa, joten järjestäytyminen ei tästä näkökulmasta katsoen ole yksityisasia. RAKENNUSALAN AMMATILAINEN KUULUU RAKENNUSLIITTOON – teema säännöllisesti esillä työyhteisöissä.

- Työntekijöiden edustajat on valittu kaikkiin alalla vaikuttuneesti toimiviin yrityksiin.
- Kaikkiin talonrakennusalan työkohteisiin, joihin työturvallisuuslaki edellyttää valitsemaan kohde kohtaisen työsuojeluvaltuutetun (>10 työntekijää tai useampi kuin yksi urakoitsija), valinnat kuntoon. Valittu työsuojeluvaltuutettu nimetään samalla työkohteen yhteysmieheksi.
- Yritys- ja työkohtetason luottamushenkilöt saavat tarvitsemansa taustatuen oman työyhteisön muilta järjestäytyneiltä työntekijöiltä ja omalta ammattiosastoltaan.
- Luottamushenkilöt saavat viipymättä liiton aluetoimisijalta henkilökohtaisen perehdytyksen tehtävänsä.
- Aluetoimistot järjestävät säännöllisesti iltapäivän mittaisia perehdytys/tiedotus/koulutustilaisuuksia ajankohtaisista teemoista luottamushenkilöille.
- Työntekijöiden edustajilla on oikeus osallistua tehtävänsä edellyttämään koulutukseen työajalla ja täydellä palkalla. Liitto järjestää säännöllisesti koulutusta luottamushenkilöille.
- Liiton henkilökunta niin alueilla kuin keskustoimistossa ovat jäsenten, erityisesti luottamustehtäviä hoitavien jäsenten, tukena.

Vaikka ei sitä herkästi uskoisikaan, on kesä ja lomakausi jo ovella. Rentouttavaa lomaa, hyödyntäkää liiton yhteistyökumppaneiden kanssa tarjoamia jäsenetuja. Rentouttavaa kesää kaikille!

Jukka Asikainen
järjestöpäällikkö

Maalämpöä isossa mittakaavassa

Espoon Lippulaiva-kauppakeskukseen tulee maailman suurin kauppakeskukseen sijoittuva maalämpölaitos.

Johanna Hellsten



< Advenin liiketoiminta-johtaja Timo Koljonen (vas.) selventää Espoon teknisen toimen johtaja Olli Isotalolle, kuinka maalämpöreikiä porataan.

> Joissakin kohdin tulevaa maalämpökenttää oli 20 metriä huonompaa maata ennen kuin päästiin kiinni kunnolliseen peruskallioon.



Kiinteistösjoiutusyhtiö Citycon purkaa vanhan kauppakeskus Lippulaivan ja rakentaa sen tilalle uuden kauppakeskuksen. Kiinteistön käyttämä lämmitys ja viilennys saadaan kallioperästä geonergian avulla.

Koko laitoksen tuottama lämmitys- ja viilennysenergia käytetään Lippulaivassa. Järjestelmä tekee kauppakeskuksesta lähes omavaraisen lämmityksessä ja viilennyksessä. Citycon toteuttaa hankkeen yhdessä energiayhtiö Advenin kanssa, joka vastaa energialaitoksen suunnittelusta, investoinnista, rakennuttamisesta ja käytön aikaisesta ope- roinnista. Adven on toimittanut Cityconille aiemmin geonergialaitoksen Ruotsiin, kauppakeskus Jakobsbergs Centrumin yhteyteen.

Lippulaivan yhteyteen rakennettava projekti on tiettävästi maailman suurin liiketilakiinteistön yhteyteen toteutettu maalämpö ja -viilennyslaitos. Lämpöpumppujen kokonais- teho on noin 4 000 kilowattia, mikä vastaa 500 omakotitalon maalämpö- järjestelmän tehoa.

– Espoon arvoihin on kirjattu vastuullinen edelläkävijyys. Olemme sitoutuneet kehittämään Espoota sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestävästi. Cityconin maalämpölaitos on erinomainen esimerkki kaupungin strategian mukaisesta ilmastonmuutoksen torjunnan edelläkävijyydestä, Espoon kaupungin teknisen toimen johtaja **Olli Isotalo** totesi projektin esittelytilaisuudessa.

Lippulaiva ei ole Espoon ainoa geonergiaprojekti; St1 Deep Heat poraa parhaillaan Otaniemessä 7 kilometrin reikää todella suuren mitaluokan geonergialaitosta varten.

Omavaraisuutta ja ennakkointia

Kauppakeskuksessa viilennystä tarvitaan paljon. Lämpimien kuukausien lisäksi päivittäistavarakauppojen kylmälaitteiden viilennys on tärkeää kaikkina vuodenaikoina.

– Lämmityksen ohella kauppakeskusten tilojen viilennys on merkittävä energian kuluttaja. Kauppakeskuksen tiloissa toimivat päivit-

täistavarakauppojen kylmä- ja pakastelaitteet tuottavat lauhdelämpöä ympäri vuoden. Kiinteistön oma maaperää voidaan käyttää tehokkaasti energian kierrättämiseen ja varastointiin, Advenin liiketoiminta-johtaja **Timo Koljonen** sanoo.

Aiemmin Lippulaiva on viilennetty puhaltamalla lauhdelämpö ilmaan, mutta jatkossa lauhdelämpö saadaan talteen ja kierrätykseen varastoimalla se kalliioon.

– Saamme lauhduttimet pois kauppakeskuksen katolta, jolloin se vapautuu esimerkiksi viherrakentamiselle, aurinkopaneeleille tai ihmisten käyttöön, Cityconin hankkekehitysjohtaja **Heikki Alén** selventää.

Koska uuden kauppakeskuksen ympärille rakennetaan noin 500

uutta asuntoa, saa osa taloyhtiöistä puistotilaa kauppakeskuksen katolta.

Kolmas tärkeä näkökulma on jatkuvasti nouseva energian hinta.

– Energian hinnassa on nousupaineita. Geonergialaitos tuo meille omavaraisuutta ja ennustettavuutta energian hintaan. Tutkimme eri vaihtoehdot – myös kaukokylmän – ja tämä oli edullisin vaihtoehto, Alén perustelee.

170 kaivoa

Lippulaivan yhteydessä olevaan kallioperään porataan 170 geokaivoa, jotka kukin ulottuvat noin 300–350 metrin syvyyteen. Kaivojen kokonaispituus on 50 kilometriä. Järjestelmän tuottama energia riittää kattamaan valtaosan Lippulaivan lämmitys- ja viilennystarpeesta.

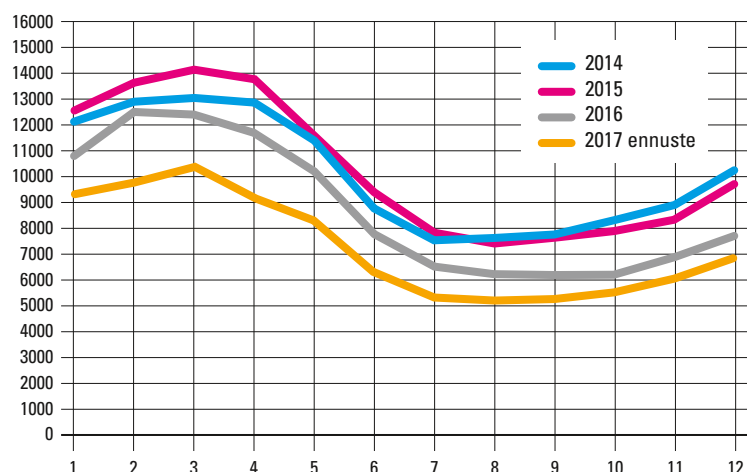
Kauppakeskuksen vuokrattava pinta-ala on 42 000 neliometriä. Tämä vastaa yhteensä 57 000 suurista bruttoalaa. Näiden lisäksi järjestelmän kapasiteetti kattaa muun muassa pysäköintihallin ja palvelukerrostien tiloja.

– Kun kalliosta otetaan kesäaika- na viilennystä, sinne siirtyy samalla lämpöä. Kallioperä toimii akku- periaatteella: kesän aikana kalliioon varastoitu lämpö voidaan hyödyntää lämmityskauden aikana kiinteistön lämmitykseen, Koljonen kertoo laitoksen toimintaperiaatteesta.

Geokaivojen poraaminen alkoi toukokuun alussa ja työ jatkuu vuoteen 2018 asti. Työt rytmitetään aikataulullisesti uuden kauppakeskuksen rakennustöiden kanssa, Koljonen sanoo. ■

Työttömyyspäivärahaa saaneet jäsenet

2014 – toukokuu 2017 & ennuste 6–12/2017



Lehdestä reväistyä

Kuusi vuotta aikaa vielä 25 miljoonaa isää. Unjeiman perusta olivat "hruštšovkat", 5-kerroksiset elementtitalot, joita ei vieläkaan voi väittää, jos vieraillee lähössä Venäjällä tai vaikkapa Tallinnassa. On yleinen väärinkäsitys, että "hruštšovkien" oli tarkoitus kestää vain 20 vuotta, kunnes kommunismi koittaisi vuonna 1980. Ne ovat heikkolaatuisia, elementit pystytettiin nopeimmillaan viikossa ja valmistuivat kuukaudessa. Kunnostettuna ne voivat kuitenkin kestää sata vuotta. Moskovan uudet talot ovat useammin 25-kerroksisia kuin 5-kerroksisia. Siksi Venäjän duuma hyväksyi huhtikuussa pikavauhtia lain, joka mahdollistaa kerrostalojen repimisen.

Kansan Uutisten kolumnisti luottaa vankkaan neukkulaatuun.

KU 2. kesäkuuta 2017.

Aliurakoinnin kasvu hidasti työturvallisuuden paranemista

Vielä 1990-luvulla rakennusmies joutui pelkäämään, onko hän 100 hengen yrityksessä niiden 15–20 hengen joukossa, jolle sinä vuonna sattuu tapaturma. Tänä päivänä työntekijä voi odottaa joutuvansa tapaturman uhriksi joka seitsemäs vuosi.

Seppo Mölsä/Rakennuslehti

Meillä on myös pieni, mutta kasvava joukko rakennusliikkeitä, joissa nuori työntekijä voi odottaa pääsevänsä ilman vammoja eläkkeelle. Vaikka koko alan työturvallisuus on parantunut, niin myös työnantajan valinnalla on siis väliä.

Kymmenen vuotta sitten rakennustyömaiden tapaturmataajuus oli yli 80. Vuonna 2015 se oli laskenut 61:een ja järjestäytyneillä rakentajilla selvästi tätäkin alemmaksi.

Parasta on, että työmaat eivät ole enää sotatantereita, joissa ihmisiä kuolee. Viime vuonna rakennustyömailla kuoli ”vain” 5 henkeä ja nekin pientalotyömailla. 1960- ja 1970-lukujen hurjimpina vuosina kuolleiden määrä oli yli kymmenkertainen. Suomi on kuolemantapauksilla mitattuna yksi turvallisimmista maista.

Sitä saat mitä mittaat

Yksi syy hyvään kehitykseen on se, että neljännesvuosisata sitten työmaiden työturvallisuustasoa mitaamaan kehitettiin TR-mittari. Siinä annetaan plussia ja miinusia oikeista ja vääristä työturvallisuushavainnoista. Noinkin yksinkertainen mittari paljasti työmaiden puutteet ja tarjosi hyvän vertailutiedon työmaiden välille.

Kun vuosina 1993–1996 sataa työmaalla tehtyä havaintoa kohti oli keskimäärin 32 virrehavaintoa, vuonna 2009 niitä oli enää 6. Tärkeässä putoamissuojauksessa aluksi lähes puolet oli väärin, mutta viime vuonna enää 10 prosenttia.

Täysin tyytyväisiä saavutettuun

kehitykseen ei voi kuitenkaan olla. Huolestuttavinta on se, että vakavien tapaturmien määrä on kääntynyt taas kasvuun. Tilannetta selittää taas kerran rakentajat yllättänyt nousukausi.

Tuore työsuojeluneuvos **Markku Marjamäki** totesi maaliskuussa Uudenmaan työturvallisuuskilpailun 20-vuotistilaisuudessa, että kyse on siitä, että ulkomailta on haettu aliurakoitsija, joilla asiat eivät olleet kunnossa eikä yritys ole sitä varmistanut. Rakennusliiton varapuheenjohtaja **Kyösti Suokas** totesi, että työ pilkottaa tolkkutomaan määrään vaihteita ja jokaista tulee tekemään halvini.

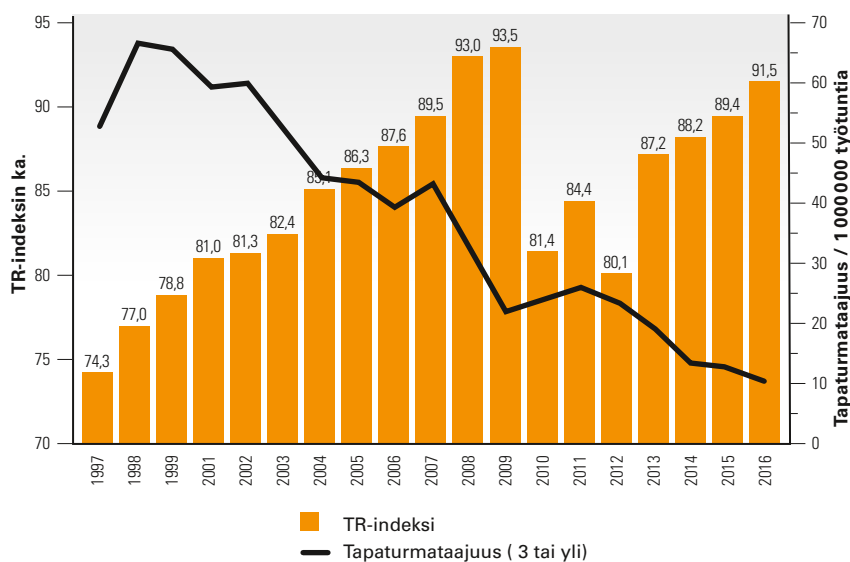
Rakennusteollisuuden turvallisuusryhmän puheenjohtaja **Lauri Kivekäs** Rudukselta pitää aliurakoitsijoiden saamista mukaan sekä tapaturmataajuuslukuihin että turvallisuustyöhön tärkeänä, sillä omien miesten osuus talonrakennusyrityksissä on enää 21 prosenttia.

– Aliurakoitsijoiden kuolemanriski on nelinkertainen omiin miehiin nähden, Kivekäs toteaa viitaten kansainvälisiin tutkimuksiin.

Suomessa asiasta ei ole tilastotietoa, koska yritykset eivät yleensä erottele tapaturmataajuusluvuisia aliurakoitsijoita ja omia miehiä. SRV kertoi viime vuoden osalta, että sen omien miesten tapaturmataajuus oli 14,6 ja aliurakoitsijoiden 20,8.

Alan tavoitteena on päästä nolnaan tapaturmaan vuoteen 2020 mennessä. Kivekkään mukaan kehitys on kuitenkin ollut toivottoman hidasta.

TR-indeksi ja tapaturmataajuus, 2010 uudet kriteerit, 2012 uudet yritykset.



– Tällä vauhdilla ei päästä edes alle 10:een.

Suurista rakennusliikkeistä Skanska on yhtenä vuonna päässyt jo tapaturmataajuuteen kolme. Se voisi Kivekkään mukaan olla realistinen lähes nollataso kaikille muillekin.

Painopiste riskien vähentämiseen

Kivekäs on esittänyt joukon toimenpiteitä, millä turvallisuudessa saataisiin tahdinmuutos aikaan. Tavoitteena on täysi avoimuus tapaturmatiedoissa sekä parhaiden käytäntöjen jakaminen muille. Rakennusteollisuuden nettisivulle on tulossa selostus kaikista vakavista tapaturmita. Vaaratilanneilmoitusten tekoakin

pyritään kannustamaan, jotta määrää saataisiin kasvatettua.

Uudesta tekniikastakin toivotaan apua. Pehdyttämässä ollaan siirtymässä digiaikaan. Syksyllä käyttöön otetaan ePehdytys. Alkuperätyömaiden voi suorittaa verkossa usein jopa omalla äidinkielellään ennen työmaalle saapumista. Osaminen talletetaan Valttikortti-järjestelmään ja hyväksyty suoritus on voimassa vuoden kaikilla työmaille. Kukin työmaa voi sitten keskittyä työmaakohtaisten erityispiirteiden pehdyttämiseen.

Työntekijöiden motivaation odotetaan pysyvän nykyistä parempana, kun aikaa ei kulu vanhojen asioiden toistoon. Työnantajallekin tulee selvää säästöä. ■

VIERAAT MIEHET VAARANSIVAT TYÖTURVALLISUUDEN KEHITYKSEN

TYÖTURVALLISUUS parani suurilla ja keskisuurilla rakennusliikkeillä viime vuonnakin. Suurista Skanskalla, Lemminkäisellä, SRV:llä, Lujatalolla, Peabilla ja Pohjolalla tapaturmataajuus kuitenkin nousi. YIT:llä tapaturmataajuus laski, mutta miinuspuolella oli kuolemaan johtanut tapaturma Venäjällä.

Tapaturmia tapahtuu suurissa konserneissa tänään vain murto-osa siitä mitä vuonna 2008, jolloin Skanskan tapaturmataajuus oli 20, mutta Hartelan ja Lujatalo-konsernin peräti 71 ja 68 ja Lemminkäinen Talon 56, YIT:n 45 ja NCC:n 39.

Tapaturmataajuuden arvo 40 vastaa 7 tapaturmaa 100 työntekijää kohden vuoden aikana, kun arvolla 12 selvittää kahdella tapaturmalla. Ero kivussa, säryssä ja rahassa mitattuna on merkittävä.

Ruotsalaiset rakennusliikkeet ovat tuoneet oman, hyvän työturvallisuuskulttuurinsa Suomeen. Esimerkiksi Skanskalla poissaoloon johtaneita ta-

paturmia oli viime vuonna 58. Osa näistä hoidettiin kevennetyn työn avulla. Sen mukaannotto nostaisi tapaturmataajuuden 6:sta 8:aan eli väite, että tapaturmatilastoja kaunisteltaisiin häivyttämällä lievät tapaturmat pois, pitää vain osin paikkaansa.

Ilman tapaturmia selvisivät oman ilmoituksensa mukaan Rakennustyöt Ville Kauppi, EKE, Rakennus Oy Isotalo, Rakennus Mi & Re ja Ojares. Lisäksi Veljekset Mäkilä ilmoitti tapaturmataajuudekseen sekä tältä että viime vuodelta yksi. Yleensä olemme jättäneet pienimpien yritysten tapaturmataajuudet julkaisematta, koska niillä yksikin tapaturma voi heilauttaa lukuja vuositasolla voimakkaasti.

Yrityskaupoilla kasvaneilta keskisuurilta yrityksiltä ei välttämättä löydy yhtenäistä työturvallisuustilastoa kovinkaan monelta vuodelta. Esimerkiksi Lehdolta tiedot löytyvät vain 2 vuodelta.

– Lehdon voimakas kasvu on asettanut omat

haasteensa yhtenäisen työturvallisuuskulttuurin synnyttämisessä. Tämä vuosi 2017 on meillä työturvallisuuden ja työmaasiisteyden ja -järjestyksen teemavuosi, johtaja **Timo Reiniluoto** kertoo.

Ainakin isot rakennusliikkeet seuraavat myös aliurakoitsijoiden tapaturmia ja osa laskee niiden tunnitkin omaan taajuuteensa. Yksi ongelma on, että pääurakoitsija ei saa kattavasti tietoon aliurakoitsijoiden lieviä tapaturmia, ja jos työmaa ehkä saakin, niin tieto ei välttämättä kulje eteenpäin. Sataprosenttinen tieto lähtee vain omien työntekijöiden hoitokäynneistä. Näistäkin voidaan osa hoitaa pois tilastoista tarjoamalla korvaavaa tai kevennettyä työtä.

Tilastointia vaikeuttaa se, että joillakin työmailla tulospalkkio tippuu puoleen ensimmäisestä tapaturmasta ja nolnaan seuraavasta. Tämä voi ohjata toimintaa avoimuuden kannalta huonoon suuntaan. ■



Erityisesti infra- ja päällystystyömailla on paljon kesätyöntekijöitä töissä. Eikä pelkästään nuoria.

Kesätyöntekijät on perehdytettävä kunnolla

Johanna Hellsten

Alle 25-vuotiaille sattuu kesäisin tuhansia työtapaturmia. Suunnitelmallinen perehdyttäminen vähentää virheiden ja työtapaturmien riskiä ja auttaa kesätyöntekijöitä oppimaan työtehtävänsä.

Vuonna 2015 alle 25-vuotiaille työntekijöille sattui yli 3700 työtapaturmaa kesäkuukausien aikana. Tiedot ovat peräisin Tapaturmavakuutuskeskuksen tilastoista.

Alle 25-vuotiaille sattuneiden työtapaturmien joukossa on Tapaturmavakuutuskeskuksen mukaan paljon sormi- ja silmätapaturmia verrattuna muihin ikäryhmiin. Myös jalkavammoja sattuu. Työsuoritus loukkaantumishetkellä on yleisimmin ollut liikkuminen, esineiden käsitteleminen tai käsikäyttöisillä työkaluilla työskenteleminen. Tapaturmat ovat yleisimmin haavoja, sijoiltaanmenoja, nyrjähdyksiä ja venähdyksiä.

Ramboilu on historiaa

– Suurissa yrityksissä kesätyöntekijöiden perehdyttämiseen on usein selkeä prosessi. Aluksi kesätyöntekijät kootaan yhteen ja heille anne-

taan työpaikan toimintaan liittyvää opastusta. Omalla työpisteellä annetaan tarkempaa, tehtäväkohtaista perehdytystä, rakennusalan työturvallisuuden asiantuntija **Henri Litmanen** Työturvallisuuskeskuksesta kertoo.

Litmanen mukaan kesätyöntekijöiden perehdyttäminen on parhaimmillaan erinomaista, mutta perehdytyksen laatu voi vaihdella varsinkin pienissä ja keskisuurissa yrityksissä. Hyvä perehdyttäminen vähentää virheiden ja työtapaturmien riskiä ja auttaa nuorta oppimaan työtehtävänsä nopeammin sekä parantaa työn laatua.

– Yritysten pitäisi nähdä pidemmälle tulevaisuuteen; että kesätyöntekijä voi edustaa tulevaisuuden tekijää. En soisi, että huonon kokemuksen takia he eivät enää ikinä halua yrityksen palvelukseen tai koko alalle töihin, Litmanen toteaa.

Hänen neuvonsa yrityksille onkin se, että kesätyöntekijöiden kokemuksilla on kauaskantoisia seurauksia.

– Jos nuori saa sysimustan perehdytyksen, ei siitä välttämättä ole välittömiä seuraamuksia, koska lai-

vatkin seilaavat tuurilla, mutta se voi kostautua myöhemmässä vaiheessa. Hyvä perehdyttäminen luo myös myönteistä työnantajakuva. Ramboilu ja turha riskinotto on mennyttä maailmaa, eikä auta luomaan myönteistä kuvaa työpaikasta.

Alle 18-vuotiaisiin sovelletaan lakia nuorista työntekijöistä. Heitä koskevat tiukemmat työaika- ja työturvallisuuslainsäädännökset kuin 18 vuotta täyttäneitä. Jotkut työt on katsottu niin vaarallisiksi tai haitallisiksi, että niiden teettämistä nuorilla on rajoitettu.

”Olkaa lempeitä kesätyöläiselle”

Maalaamo MTW Oy:ssä otetaan joka kesä kesätyöntekijöitä, sekä vanhempia ja kokeneempia, että nuoria opiskelijoita tai vastavalmistuneita maalareita. Yrityksen luottamushenkilö **Mari Uitto** on itsekin perehdyttänyt kesätyöntekijöitä. Tärkeintä ohjauksessa on turvallisuuden korostaminen.

– Minun ohjauksessani oleva vastavalmistunut maalari työskentelee nyt Constin isolla hotellityömaalla Yrjönkadulla Helsingissä.

Ennen hänen ensimmäistä päiväänsä kerroin hänelle tarkasti, mitkä turvavälineet hänellä tulee olla ja että niitä ei saa riisua työmaalla, Uitto kertoo.

Kun kesätyöntekijä oli ensin osallistunut Constin omaan työmaaperehdytykseen, vei Uitto hänet työmaan ylimpään kerrokseen.

– Kävin ja näytin hänelle kerros kerrokselta kaiken tarpeellisen, myös poistumistiet. Se ei riittä, että työmaakopissa kerrotaan asioita, ne pitää myös näyttää, Uitto muistuttaa.

Uitto myös esitteli nuoren maalarin tämän työtovereille ja keräsi hänelle kaikki oman firman väen puhelinnumerot.

– Jos jotain sattuu, on useampi ihminen, jolle hän voi soittaa. Kesätyöntekijä on toki aikuinen, jo 21-vuotias, joten hän osaa jo käyttää omaakin päättään. Lisäksi Constin työmaalla on kyllä aika hyvin turvassa. Constin oma työsuojeluvaltuutettu kiertää työmaan joka viikko.

Kuinka hyvin vasta koulusta tulleet ymmärtävät työturvallisuusasioita?

– Minulla on tästä kahdenlaisia kokemuksia. Osa tietää todella



Talorakennustöissä nuoret pääsevät parhaimmillaan tekemään monia erilaisia työvaiheita.

hyvin, toiset eivät. Luulen, että se on asennekysymys. Itse olen kasvanut siihen, että turvallisuus on tiukkaa ja hyvää. Se on luonnollista. Opiskelijoihin voidaan vielä vaikuttaa, kun he tulevat työmailla siten, että he omaksuvat oikean asenteen turvallisuuteen, Uitto sanoo.

Uitto muistuttaa, että koko työmaan pitäisi kohdella kesätyöläisiä lempeästi.

– Heille ei saa missään nimessä ärähtää, ja jos kesätyöläisen jatkuva kysely alkaa ärsyttää, on vaihdettava ohjaajaa. Kysyminen on aloittelijan tärkein tehtävä!

Toinen asia, mitä Uitto toivoo, on että kokemattomille ei annettaisi liikaa vastuuta, heitä ei varsinkaan pitäisi panna työmaalle yksin.

– On aivan kauheaa, kun edelleen kuulee, että kesätyöntekijä on lähetetty yksinään työmaalle. Siellä pitäisi sitten tehdä omaa työnsuunnittelua, asioida tavarantoimittajien ja rakennusmestarien kanssa. Hyvä kun vastavalmistunut siinä vaiheessa uraansa pystyy edes hoitamaan sen maalaamisen. Pitäisi saada säädös, että vastavalmistuneita ei saisi jättää yksin, Uitto täryyttää.

Prosessit kunnossa

Henkilöstöasiantuntija **Anniina Mattila** Lemminkäiseltä kertoo, että myös yrityksellä on tänä vuonna yli 200 kesätyöntekijää. Hakijoita oli peräti 3400.

– Kesätyöntekijöitä on tietysti paljon päällystys- ja infratyömail-

la. Talorakennuspuolella on myös opiskelijoita töissä, Mattila kertoo.

Lemminkäisellä kesätyöntekijät osallistuvat ensin omaan verkko-perehdytykseen. Sen jälkeen heidät vielä perehdytetään työmaalla.

– Alun perehdytyksessä käydään laajasti erilaisia turvallisuuteen liittyviä asioita läpi, Mattila sanoo.

Mattilan mukaan sen 4 vuoden aikana, jonka hän on ollut Lemminkäisen henkilöstöpuolella töissä, ei kesätyöntekijöille ole tapahtunut yhtäkään raportoitua tapaturmaa.

Skanskallakin on tänä vuonna parisen sataa kesätyöntekijää. Yritys on mukana Vastuullinen kesäduuni -ohjelmassa eli se noudattaa 6 periaatetta, joilla kesätyöstä tehdään hyvä kokemus. Yksi periaatteista on kunnollisen perehdytyksen ja ohjaamisen takaaminen.

– Kiinnitämme paljon huomiota perehdyttämiseen ja ohjeistamme esimiehiä. Esimiehet valmistautuvat harjoittelijoiden tulon suunnitelmalla perehdytyksen ja nimeämällä perehdyttäjän. Harjoittelijalle tilataan etukäteen tarvittavat työvaatteet ja -välineet. Perehdytyksissä hyödynnetään myös muun muassa Skanskan verkkokursseja, Skanskan markkinointi- ja viestintäjohtaja Christina Rinneti-Uski kertoo.

Suurin osa Skanskan työharjoittelijoista on töissä Etelä-Suomen alueella ja heille järjestetään yhteinen perehdyttämispäivä, johon liittyy muun muassa vierailu Turva-
puistoon. ■



Tämä esimerkki Jatke Oy Uusimaan työmaalta Tikkurilasta. Tässä vanhemmat työntekijät näyttävät äärimmäisen huonoa esimerkkiä nuorille ja on tainnut omakin perehdytys jäädä väliin. Monen kymmen metrin korkeudessa heilutaan ilman turvaköyttä tai kaiteita.



Työsuojeluvaltuutettu Keijo Puntala on ollut onneksi turhaan huolissaan siitä pysyvätkö luokkaretkeläiset poissa rakennustyömaalta. Ongelmia ei ole ollut.

Kutukoppi jättiläispandoille

Ähtäriin eläinpuistoon rakennetaan parhaillaan Pohjoismaiden ensimmäistä jättiläispandojen pesäpaikkaa.

Jukka Nissinen

Vaikka jättiläispandojen Ähtäriin tulemiseen on liittynyt kaikenlaista mediakohua ja Kiinan presidentin Suomen vierailu, pandatalon rakentaminen ei alkuvaiheessa poikkea millään lailla tavallisesta rakennustyömaasta.

– Tässä vaiheessa tätä tehdään kuin mitä tahansa teollisuushallia. Tilanne muuttuu sitten, kun tänne aletaan rakentaa sisäpuistoa pandoille, Lemminkäisen aluetyösuojeluvaltuutettu, timpuri **Keijo Puntala**.

Puntala on tullut eläintarhan työmaalle pari viikkoa ennen pääsiäistä. Valmista pitäisi olla loppusyksyllä. Puntala on ollut Lemminkäisellä 15 vuotta.

Pohjapinta-alaa rakennuksella on parituhatta neliötä. Tila lämmitetään maalämmöllä, mikä on myös arkipäivää teollisuusrakentamisessa. Pandatalon suunnitelmia tehdään rakentamisen edetessä. Se näkyy etenkin mittakirvesmiehen töissä.

– Helpottaisi, jos olisi kuvia. Eilen valoimme pulttiryhmiä ja parin tunnin päästä tuli vielä yksi pultti-

ryhmä lisää. Seinäjoella olen mitannut etupäässä kerrostaloja, pienempiä kohteita ei ole ollut, mittakirvesmies **Kari Yli-Hallila** sanoo.

Yli-Hallila on tullut Lemminkäiselle Rakennusliike Konten yrittäjän mukana. Verokortti on ollut käytännössä samalla tilittäjällä 20 vuotta.

Ähtäriin odotetaan hotellityömaata

Tuorein eurooppalainen pandatalo aukesi tänä keväänä Hollannin Utrechtissa sijaitsevaan Ouwehansin eläintarhassa. Ähtäri on 7. eurooppalainen eläintarha, jonne kiinalaisia jättiläispandoja aiotaan lainata.

– Olemme rakentamassa maailman parasta asiakaskokemusta, Puntala heittää Ähtäri Zoon mainoslauseen naama peruslukemilla.

Pandatalosta ja ulkoilualueesta halutaan rakentaa niin hyvä, että jättiläispandat innostuisivat lisääntymäänkin. Se on harvinaista Kiinan ulkopuolella ja etenkin eläintarhoissa. Ähtäriläiset uskovat kuitenkin



Asialliset tikkaat elementtiasennuksessa.



Mittakirvesmies Kari Yli-Hallila ehti työurallaan mittaamaan myös pandatalon perustuksia.

kin suomalaisen ilmaston virkistävään vaikutukseen. Ähtärin sää muistuttaa jonkin verran pandojen luontaisen elinalueen, Kiinan keskiosien vuoristoseutujen ilmanalaa. Pandoja odotetaan Ähtäriin joulun tienoilla.

Pandatalon rakennustyömaalla on pääasiassa ähtäriläisiä työntekijöitä. Puntalalla on 30 kilometrin työmatka Tuurista Ähtäriin.

– Tämä työmaa alkaa olla polkupyörämatkan päässä. Jos kunto pysyy samana, pyöräilen kesällä töihin.

Työmatkalle ei satu pahoja mäkkiä, nousua kotoa lähdetessä kertyy yhteensä 65 metriä.

Työmaakoppien siivous on saatu järjestymään Lemminkäisen palkkailistoille otetun osa-aikaisen siivoojan avulla. Seinäjoella on tehty samanlainen työsopimus.

– Sama opiskelija on tehnyt sielä siivoustyöt jo pari vuotta.

Puntalan mukaan Lemminkäisellä palkkaus on hieman byrokraattista touhua. Omille kirjoille palkkaamisessa lupa pitää saada Lemminkäisen palkkakonttorilta. Vuokratyövoiman käyttö on lisääntynyt Lemminkäiselläkin. Toisaalta Seinäjoen alueella on tällä hetkellä töitä, joten Ähtäriin töihin lähtö ei välttämättä houkuttele Lemminkäisen omaa porukkaa. Puntala on huomannut, että myös Virtain Betonilla, joka toimittaa elementtejä pandataloon, työtilaukset ovat selvästi lisääntyneet.

– Olen nähnyt useasti työmatkoilla Virtain Betonin Dyna-kuorma-auton rautakuormassa. Vuoden

verran Dynassa on ollut peräkärrykin.

Ähtärissä toivotaan, että pandojen myötä matkailualan rakentaminen pääsisi vauhtiin. Vanhasta hotelli Mesikämmenestä on kesäisin vaikea löytää majoitustilaa.

Turvavaljaat ovat hakusessa

– Siinä on kaverilla komeat tikkaat, Puntala kehaisee käynnissä olevaa elementtiasennusta.

Elementinpystytysporukalla on käytössä kunnolliset yläkourukalliset elementtitikkaat.

Puntala on nyt kolmatta kautta aluetyösuojeluvalluutettuna. Suurta tunkua ei yrityksessä ole ollut työsuojeluvalluutetun pestille. Turvavälineiden käyttö on hyvällä tasolla, mutta turvavaljaiden käyttöä joutuu vielä valvomaan.

– Jouduin eilen keskeyttämään kivien asentamisen ja sitten pohditin miten pitäisi toimia.

Pystytysporukan nuorimmalta asentajalta Puntala oli kysynyt, haluaako nuorimies päästä terveenä kotiin työpäivän päätteeksi. Hetken miettimisen jälkeen nuorukainen oli tajunnut valjaiden merkityksen ja nostotöitä jatkettiin turvallisemmin.

Eläintarhan työmaan turvallisuuteen luokkaretkeläiset tuovat oman lisänsä. Monia pikkuveijareita saattavat työmaakoneet kiinnostaa enemmän kuin hirviäitauksien ihaileminen opettajan johdolla.

– Luokkaretket ovat menneet meidän kannalta hienosti, mitään ongelmia ei ole ollut. ■

Healthy Business
Dustcontrol

NÄKYVÄTÖN
VAARALLISIN ON SE, JOTA ET NÄE

Tietyt riskit on helppo nähdä, mutta osa vaaroista ei ole näkyviä. Paras tapa on imeä näkymätön ja näkyvä pöly jo kohteesta, jossa se syntyy.

Meillä tämä on Healthy Business.

Katso sivulta dustcontrol.fi, miten me hoidamme pois sen, mitä et näe.

Työturvallisuusviikolla arvioitiin muita

Yritysten edustajat vierailivat toistensa työmailla työturvallisuusviikolla.

Helsingin uuden keskustakirjaston, Oodin työmaa, on niin keskellä Helsinkiä kuin vain voi kuvitella. Se on jatkuvasti suuren yleisön silmien alla – myös työmaata yleisölle kuvaavien videokameroiden avulla – joten turvallisuuden on parasta olla huippuluokkaa. Toukokuisena aamuna työmaalle kokoontui edustajia pääurakoitsija YIT:n porukan lisäksi NCC:stä, Firsasta sekä SRV:stä.

Tapahtumaan osallistuivat myös YIT:n pääluottamusmies **Jari Jääskeläinen** sekä vasta kuu-kausi sitten työmaan työsuojeluvaltuutetun paikalle nousut **Reijo Pessala**.

– Olin varavaltuutettuna, mutta työsuojeluvaltuutetun vakavan sairautumisen takia siirryin vastaamaan tästä työmaasta. Olen nyt ehtinyt olla mukana 2 työmaakerroksella, Pessala sanoo.

Pessalalla on aiempaakin kokemusta työturvallisuusvaltuutetun tehtävistä, viimeksi Maunula-talon työmaalta. Myös Rakennusliiton kurssit on käyty.

Nyt jo sarjassaan neljännellä rakennusalan *Vii-
saat kypärät yhteen* -työturvallisuusviikolla kiinnitettiin tällä kertaa huomiota turvallisuushavaintoihin, joiden avulla voidaan kerätä tietoa vaaralanteista ja estää riskejä toteutumasta. Ideana oli, että eri yritysten ihmiset käyvät toisten yritysten työmailla tekemässä työturvallisuushavaintoja ja kuulemassa työmaan työturvallisuuskulttuurista.

Työturvallisuus hyvää tasoa

Oodin työmaalla tehdään yhden TR-mittauskierroksen aikana keskimäärin 350 havaintoa. Työturvallisuuspäälliköllä on käytössään tabletti, jolla havainnot kirjataan. Työsuojeluvaltuutetulla on vielä tällä hetkellä vanhemmat vehkeet, eli Pessala kirjaa asioita käsin.

Mobiili TR-mittaus aiheutti vilkasta keskustelua vierailijoiden kesken. Vaikka monessa kohdassa työmailla käytetään jo rakennuksen sähköistä tuotemallia, on sen käyttäminen TR-mittauksessa vielä hankalaa, sillä täyden mallin pyörittämiseen ei useimmissa mobiililaitteissa riittävä väntöä. Onneksi TR-mittaukseen on myös kehitetty useampiakin uusia ohjelmistoja.

– Kyllä se on nykyaikaa, että pitää olla kunnolliset vehkeet käytössä, Firan työturvallisuuspäällikkö **Jari Pulkkinen** toteaa.

Työmaan TR-mittauksen keskiarvo on pyörinyt 96–97 välillä. Taso on siis melko korkea. Mittauksessa on painotettu muun muassa putoamis-
suojausta kertoimella 5, mikä tarkoittaa sitä, että jos siinä on puutteita, virhepisteet saavat viisinkertaisen arvon.

Puutteita on, kuten tyypillisesti, työmaan järjestyksessä, siisteydessä ja jätehuollossa. Pieniä virheitä on havaittu myös telinerakenteissa ja silmäsuojainten käytössä.

Ahtaus tuo riskejä

YIT:n vastaava työnjohtaja **Tero Seppäsen** mukaan merkittävimmät työturvallisuusriskit Oodin työmaalla liittyvät tontin sijaintiin.

– Tämä on todella ahdas tontti. Kaupungin kanssa on kuitenkin saatu tehtyä hyvää yhteistyötä. Saimme esimerkiksi tuoda pitkiä teräskaa-
ria tont-



tille yöllä Kansalaistorin kautta, Seppänen sanoo.

Logistiikan hallinta onkin annettu ulkopuolisen ekspertin hoidettavaksi. Tontilla ei pidetä kauaa materiaalivarastoja. Keskimäärin tavaraa on työmaalla noin 2 viikon tarpeiksi.

Myös nopeasti muuttuva pelikenttä luo omat riskinsä.

– Alue on pieni, muutoksia paljon ja esimerkiksi telineitä on useassa kerroksessa samaan aikaan, Seppänen jatkaa.

– Työmaa etenee todella vauhdikkaasti. Esimerkiksi sähköjen kanssa on välillä todella hankala löytää turvallista paikkaa, mihin ne vedetään, kun ei voi kiinnittää johtoja seinään, kattoon tai lattiaan. Ja sähköjä tarvitaan tällä työmaalla todella paljon, Pessala kertoo.

Pessalan mukaan myös työmaan turvallisuudelle tärkeä valaistus vaatii jatkuvasti töitä.

Turvavarusteet ovat pääosin pysyneet hyvin ihmisten päällä.

– Hyvin harvat enää valittavat välineiden käytöstä. Joskus joudun käydä huomauttamassa tavaran toimittajien edustajille, kun työmaalle tullaan puukengissä tai sandaaleissa, Pessala naureskelee.

Kielitaidon puutekin voi vaarantaa

Työmaalle on tähän mennessä perehdytetty 380 henkeä. Perehdytyksessä käytetään apuna muun muassa videoita. Jos talo on jo työntekijälle tuttu, menee perehdytyksessä noin 15 minuuttia. Jos kyseessä on uusi työntekijä, perehdytys kestää puolisen tuntia. Riskitöissä, kuten esimerkiksi teräskaa-
rien hitsauksessa, perehdytys on pidempi. Työmaalla järjestetään myös joka keskiviikko yhteinen turvallisuusvartti, jossa asioita käydään läpi koko porukan kanssa.

Tällä hetkellä työmaalla työskentelee noin 100 työntekijää, joista YIT:n omilla palkkalistoilla vain pari. Vahvimmillaan työmaalla tulee työskentelemään yhtäaikaisesti 150 henkeä. Noin 50 prosenttia väestä on muualta kuin Suomesta, suurimpana ryhmänä virolaiset.

– Ei meitä YIT:n omia työntekijöitä ole täällä kuin minä ja yksi timpuri. Sama tilanne oli aiemminkin työmaalla, jolla olin, Pessala kertoi.

Ulkomaalaisten työntekijöiden korkea osuus näkyy myös riskeissä.

– Eri kielet työmaalla voivat olla riski esimerkiksi nostoissa, varsinkin jos ei ole kameraa käytössä, Pessala sanoo.

Työtaturmia on tähän mennessä tapahtunut 2. Toisessa tapauksessa työmaainsinööri venyteli toimistolla ja hänen olkapäänsä lähti sijoiltaan. Toisessa tapauksessa aliorakoitsijan työntekijä te-

ki siirtoliikkeen ja onnistui aktivoimaan vanhan selkävaivan.

Vaarallisin läheltä piti -tilanne syntyi, kun oltiin tekemässä pimeää nostoa.

– Meillä oli työmaalla yksi nosturi, jossa ei ollut puomissa kameraa. Nosturin taakka otti kiinni kaaren tukirakenteisiin ja palkit tulivat alas. Tapahtuma käytiin läpi ja sen seurauksena nosturiväki lähetettiin Triplan työmaalle alamieskoulutukseen, nosturi lähetettiin takaisin konevuokraamoon ja tilalle otettiin toinen, jossa oli puomissa kamera ja lisäksi tarkennettiin työmaan aluerajoja lip-pusiimalla, Seppänen kertoo.

Oodi on talon ja sillan liitto

Oodissa on teräsrunko, jota alakerroksessa koristaa puurimoitus ja ylemmät kerrokset ovat lasia. Aula on komea ja pilariton, minkä takia sen jänneväli-
t ovat pitkiä.

– Tämän talon erikoisuus on se, että olemme tekemässä keskustatunnelivarauksen takia sillan ja talon liittoa. Täällä käytettävä kotelopalkkirakaisu on normaalia siltapuolella, mutta ei talopuolella, Seppänen sanoo.

Myös hissi- ja porraskuilut ovat kantavia rakenteita, mutta suurinta osaa kuormasta kantavat teräskaaret. Yhden kaaren osan paino on noin 85 000 kiloa. Kokonaisuudessaan terästä on rakennuksessa noin 2 miljoonaa kiloa.

Puurimoituksen materiaalia ei ole vielä valittu, sillä sen palosuoja-
aineen testaus on vielä meneillään. Todennäköisimmin se kuitenkin tulee olemaan joko kuusta tai mäntyä ja puu toimitetaan Suomesta.

– Pintakäsittelyn ja palonsuoja-
aineen yhteistoiminnalla voidaan saavuttaa jopa 20 vuoden huoltoväli, Seppänen kertoi. ■

Keskustakirjasto Oodi

Rakennusaika: syksy 2015–syksy 2018

Kirjaston laajuus: 17 250 brm²

Kustannukset: Projektin tavoitehinta on 43 875 000 euroa

Toteuttaja: Helsingin kaupunki

Rakennuttaja: kiinteistövirasto

Pää- ja arkkitehtisuunnittelu: ALA Arkkitehdit Oy

Urakkamuoto: projektinjohtourakka

Pääurakoitsija: YIT Oyj

Mitä kuuluu urakkaan?

Vastaus tietysti pitäisi työmaalla olla, että kuuluu hyvää. Työsisältö on selkeä. Suunnittelu ja työnjohto toimivat ja sitä kautta aikataulut ovat järkeviä. Yksikköhinnat ja ansio ovat asiallisella tasolla. Sovitut asiat on pantu paperille ja nimet alle. Monelle kokeneelle urakkatyöntekijälle tämä on itsestäänselvyys tai ainakin on joskus ollut.

Rakennusalan työehtosopimuksen urakkahinnat ovat suurimmaksi osin kohtalaisella tasolla. Kehitettävää toki on aina. Monella alalla nämä vähimmäishinnat ovat käytännön hintoja, joilla työt tehdään. Tessissä on hinnoittelun lisäksi urakan onnistumisen kannalta hintoja tärkeämpääkin asiaa. Urakkapalkkauksen osalta määritellään muun muassa odotustunnit ja mittaukset. Väittäisin, että eniten puutteita urakkatyössä on hinnoittelussa määriteltyjen tekstien noudattamisessa. Jokaisessa työolajissa on kerrottu ainakin alkutila, työsisältö ja lopputila. Alkutilan osalta puutteita on ehkä eniten. Mesta ei ole valmis kyseiselle työlle, edelliset työvaiheet ovat vielä kesken tai pohjat eivät ole kunnossa. Työsisältöön saattaa myös tulla lisää tehtävää työn edetessä.

Urakkaan voi tietysti sopia kuuluvaksi muutakin, kuin mitä tessissä on hinnoiteltu. Asioista voi sopia myös kesken urakan. Vähimmäishinnat ei kuitenkaan kestä odottelua tai varsinkaan muuta siihen kuulumatonta työtä, ansiotaso jää varmasti liian pieneksi. Edellä mainitut asiat kun ovat kunnossa on työn lopputulos laadukas eikä itseään tarvitse rikkoa. Työsisältöön ja alkutilaan kannattaa kiinnittää huomiota. Asiat kannattaa laittaa aina paperille.

Urakkatyön osuus talonrakennusalalla on viime vuosi- na vaihdellut 20 prosentin molemmin puolin. Luku voi- si olla korkeampikin. Pelkkää tuntityötä tehneen voi olla iso kynnys lähteä laskemaan ja kokeilemaan urakkaa, etenkin jos oman alan töitä ei ole hinnoiteltu tessissä. Urakka voi myös kompastua työn- johdon kokemattomuuteen. Suosittelen kuitenkin kokeilemaan ja ottamaan asian puheeksi työnjohdon kanssa. Tämä on paras tapa, jolla on mahdollista merkittävästi korottaa omaa ansiotaan. Esimerkkinä rakennustyöntekijän urakkaan voi ottaa lattioiden suojaustyön. Työmaan aikataulu ja työntuottavuus kiinnostavat työnantajia ja työnjohtoa, näillä on asiaa hyvä perustella. Hyvin suunnitellusta, aikataulutetusta ja toteutetusta urakasta hyötyvät kaikki.

Urakkahinnoittelun pitäminen ajan tasalla on tärkeää. Materiaalit ja työtavat uudistuvat. Tekstit vaativat selkeyttämistä ja uusia työläjejä pitää hinnoitella. Urakalla tehtävän työn määrää yritetään lisätä. Asiaa yritetään viedä eteenpäin myös muulloin kuin tes- neuvotteluissa. Talorakennusalalla urakkatyöryhmässä tavataan parin kuukauden välein, tarvittaessa useam- minkin.

Rakennusliitto on järjestänyt kou- lutusta ja kursseja urakkatyöstä. Uu- dellamaalla eri ammattialojen kurssi- ja on järjestetty myös ulkomaalaisille, ainakin viroksi ja venäjäksi. Urakan- laskentakoulutusta järjestetään jat- kossakin. Jos tuntuu, että oman alan koulutukselle on tarvetta, kannattaa

ottaa asiasta yhteyttä oman alueen aluetoimistoon. Keskus- toimiston toimitsijat neuvovat urakka asioissa mielellään.

Apuna urakan laskennassa voi käyttää tes-laskinta. Se löytyy osoitteesta: <http://teslaskin.mittaviiva.fi/>. Laskin on juuri päivitetty ja toimii nyt myös mobiililaitteilla.

Nyt kun pitkästä aikaa rakentaminen on monella paikka- kunnalla vilkasta, kannattaa omaan urakkaan ja palkkaan yrittää saada parannusta. Joskus paremman liksan voi saada myös toisesta firmasta. ■

Hyvää kesää kaikille

Jarmo Järvinen
työehtotoimitsija





– Leppävirran tehtaalla on noin 20 Rakennusliiton jäsentä. Muut kuuluvat Puuliittoon, Juha Lappi kertoo.

Viipalekoulu syntyy urakalla

Suurin osa rakentajista piipahtaa työpäivänsä aikana Parmacon tekemässä työmaakopissa.

Jukka Nissinen

Kirvesmies **Juha Lappi** on tyytyväinen mies.

– Olemme siinä mielessä onnellisessa asemassa, että teemme Parmacolla urakkaa. Se motivoi ja pitää ansiotason parempana. Jos vertaan siihen mitä ulkona kentällä tehdään urakkaa, pääsemme täällä sisätiloissa palkoissa vähän yli keskitason, Lappi sanoo.

Lapin ulosmaksuun tuleva tuntipalkka pyörii 19 euron tietämissä. Varkaudesta kotoisin oleva Lappi on työskennellyt Parmacolla 6 vuotta.

– Tulin silloin Cramolle töihin ja Parmaco täytti keväällä 5 vuotta. Juhlat ovat vielä edessä, sillä töitä on niin valtavaan paljon.

Lappi on ehtinyt tehdä rakennustöitä reilut 33 vuotta

– Valmistuin ammattikoulusta vuonna 1984 ja pääsin silloin mukaan isän urakkaporukkaan. Tässä on mennyt 6 vuotta lähellä kotikon-tuja, eikä ole tarvinnut kierrellä ympäri Suomea.

Varkauden seutu on ollut pitkään metsäteollisuuden laman kourissa. Vasta viime vuosina talousalue

on päässyt takaisin kiinni talouskasvun syrjään.

Parmacolla työskennellään parhaillaan kahdessa vuorossa. Lapille kaksivuorotyö on tuttua jo Stora Enson tytäryhtiö Varenson ajoilta.

– Pitää vain osata rytmittää nukkumaanmenot ja ruokaailut.

Vuoro vaihtuu viikoittain ja se on tuntunut parhaalta ratkaisulta.

– Tietenkin siinä yksi viikonloppu tuntuu lyhyeltä, mutta seuraava onkin sitten pitempi, Lappi summaa.

Työtiloja uudistetaan työporukan evästyksillä

Parmacolla on mahdollista tehdä töitä monipuolisesti eri työpisteissä. Juha Lappi on saanut muun ammattiosaamisensa päälle koulutuksen polyuretaanikonelinjalla työskentelyyn. Linjalla hän tekee etupäässä sairauslomasijaisuuksia.

– Olen ollut vuoden verran tässä työpisteessä tekemässä työmaati-laelementtejä. Sitä ennen oli suurellementtipuolella, mikä olikin hyvin lähellä entistä työtani. Ainoa työvaihe, missä en ole työskennellyt, on



Parmaco pyrkii lisäämään koulutilojen vuokraamista niin Suomessa kuin Ruotsissakin.

elementtien pystytys.

Parmaccon Leppävirran tehtaalla työturvallisuusasiat ovat rakennustuoteteollisuuteen verrattuna paremmalla tolalla. Kypärää ei tarvitse käyttää kuin erikoistapauksissa. Valaistus ja lämpötila ovat kohdillaan talvikelissäkin.

– Työtaturmat ovat yleensä lieviä, tyyliin tikku sormessa tai nilkan nyrjähdys. Parmacon aikana ei ole sattunut pahempia tapaturmia.

Parmaccon molemmilla tehtailla uudistetaan tuotantotiloja 500 000–1 000 000 eurolla vuodessa.

– Sillä rahalla on parannettu työpisteiden ergonomiaa ja lisätty tuotantolinjoja.

Työntekijät pääsevät vaikuttamaan suunnitelmiin. Hyvin suunnitellut tilat auttavat myös pääsemään paremmalle urakkatienestille.

– Hallin muutostöissä jokaisen levynnipun ja villapaalin paikka katsottiin läpi porukalla, tuotantojohtaja **Ismo Koponen** sanoo.

Lappi on kiinnittänyt huomiota paineilmakoneiden käytön myötä syntyneeseen sisäilman pölyisyyteen. Asiasta on keskusteltu, mutta

hyvää ratkaisua ei ole vielä löytynyt.

– Käymme ajoittain työterveysviranomaisten kanssa läpi kaikki työpisteet. On myönteistä, kun työnantaja näkee tämän hyödylliseksi.

Miten koulutusleikkaukset vaikuttavat tuotantoon?

Parmacon tehdas kuuluu mekaanisen metsäteollisuuden tessin piiriin. Rakennusliittoon tehtaan väestä kuuluu reilut 20 työntekijää. Ammattiliiton jäsenyyttä on hankalampi vältellä, kun on 2 pyydystä käytössä.

Juha Lappi on tyytyväinen siihen, että Parmaco ottaa töihin juuri ammattikoulusta valmistuneita nuoria. Tänä keväänä on harjoittelun kautta tullut pari uutta työntekijää. Kuopiolainen Hannemaria Tamme-la aloitti työt maaliskuussa.

– Tätä ennen tein henkilökohtaisen avustajan töitä ja sitä ennen olin raksalla. Tämä on ollut etenkin talvella täysin erilaista aikaisempiin rakennustöihin verrattuna.

Juha Lappi kaipaa joskus kokonaisen talon tekemisen tunnelmaa.

– Timpurina minulla on pieni haikeus, kun montulta lähettiin tekemään taloa valmiiksi. Siinä on monia työvaiheita, mitä täällä ei ole.

Lappi on ensimmäistä kautta Rakennusliiton hallituksen varajäsenenä.

– Olen yllätynyt kuinka usein olen päässyt käymään hallituksen kokouksissa. Hallitus on hyvin osava ja määrätietoinen, siihen kuuluu erityisosajia ja vahvoja alueellisia edustajia.

Asiat ja hallitustyöskentely ovat Lapille tuttua jo osasto- ja aluejärjestöstä sekä Rakennusliiton työttömyyskassan hallituksen varajäsenyyden kautta. Valtakunnalliset hallituskuviot ovat puolestaan tulleet tutuiksi jo Suomen jääpalloliiton hallituksen jäsenyyden ansiosta. Juha Lappi valmentaa Wiipurin susien naisten jääpallojoukkuetta.

Valtakunnan politiikka ei saa yhtä hyvää arvosanaa kuin Rakennusliiton hallinto.

– **Juha Sipilän** (kesk.) nykyhallitus on ollut iso uhka meille jo jonkin aikaa. Saa nähdä miten tässä käy.

Hallituksen tekemät koulutusleikkaukset voivat tuntua myös Parmacon tehtailla, sillä kohta voi olla tyhjää tilaa oppilaitoksissa ilman vuokratilojakin. Toisaalta opiskelijoiden harjoitteluaikojen pidentäminen ja etäopiskelu ei välttämättä



Suurelementtien teko on Juha Lapille entuudestaan tuttu työvaihe Parmacolla

paranna opiskelijoiden ammattitaitoa, mikäli opettajien ohjaus puuttuu. Leppävirralla harjoittelemaan tulleet opiskelijat ovat olleet tähän asti hyvä kanava löytää uusia työntekijöitä.

Valtio on muistanut Juha Lappia myös henkilökohtaisesti: hänelle tuli kutsu kertausharjoituksiin, vaikka 50-vuotissynttärin on jo pidetty.

– Lähdän sinne ihan positiivisella mielellä. ■

SIIRTOKELPOISIA NELIÖMETREJÄ

PARMACO rakentaa ja vuokraa siirrettäviä rakennuksia sekä työmaakoppeja, jotka kaikki tehdään Leppävirralla. Parmacon asema työmaakoppimarkkinoilla on vahva. Arviolta yli 80 prosenttia Suomen työmaakopeista rakennetaan Leppävirralla.

– Leppävirran tuotannosta 40 prosenttia on työmaatiloina, tuotantojohtaja **Ismo Koponen** laskee.

Tällä hetkellä tehtaalla tehdään töitä 70 työntekijän voimin kahdessa vuorossa. Tehtaalla työskentelee aliurakoitsijoiden palkkalistoilla jatkuvasti 10–20 lvi-alan ja sähköpuolen työntekijää.

– Viime vuonna työskentelimme 9 kuukautta kahdessa vuorossa. Tammi-kuu tehtiin yhtä vuoroa, mutta nyt kaikki merkit viittaavat siihen, että teemme ensin talven kahta vuoroa.

Työntekijöitä on helppo löytää tuotantoon.

– Kun paikallislehti tekee jutun tehdyistä kaupoista, puhelin soi sen jälkeen kuumana. Ei tarvitse tehdä rekryilmoituksia, Koponen toteaa.

Parmacon vuokratiloja siirretään vuosittain 6000–7000 neliötä paikasta toiseen.

– Ne on tehty sellaisiksi, että ne kestävät siirtelemistä. Tämä bisnes ei ole kannattavaa, jos tilat eivät kestä vähintään 30 vuotta korjaamatta.

Vanhimmat Parmacon vielä käytössä olevat tilat ovat 1980-luvun alusta. Kyseiset moduulit ovat olleet jo 4 eri kohteessa.

Euroopan suurin siirrettävä koulu

Parmacon suurin kohde on Lahdessa sijaitseva 6000 neliön koulurakennus. Yhtiön mukaan Mukkulan koulu on Euroopan suurin siirtokelpoi-

nen koulurakennus. Etelä-Ruotsiin on tilattu vielä isompi 13000 neliön koulu. Parmacolla on Suomessa yli 110000 neliön verran lainarakennuksia yli 100 kohteessa, pääasiassa päiväkotia ja kouluja.

– Vuonna 1998 vuokrasimme ensimmäisen koulun väistötiloiksi. Sellaista ei oltu aikaisemmin Suomessa tehty, Parmacon toimitusjohtaja **Ossi Alastalo** kertoo.

Väistötilojen tarve on vain kasvanut vuosittuhannen vaihteesta.

– Vuosina 2006–2007 laskimme, että tämä markkina saavuttaa huipunsa eikä enää kasva. Olen ollut jo yli 10 vuotta väärässä.

Alastalon mukaan siirrettävät ja muunneltavat vuokratilat ovat hyvä ratkaisu niin kasvukeskuksissa kuin muuttotappiokunnissakin. Koulu voi pienentää tai laajentaa oppilasmäärän mukaan. Koko rakennuksesta pääsee eroon, mikäli koululaisia ei enää ole.

– Teimme vuonna 2015 Sysmään 4700-neliöisen koulun. Kunnassa oli monia homekouluja ja mahdollisesti laskeva koululaismäärä tulevina vuosina. He ottivat vuokralle yhtenäiskoulun ja heillä on 7 vuoden kohdalla optio miettiä onko esimerkiksi Sysmässä vielä lukio ja mikä on lapsimäärä silloin. Osa koulusta voidaan palauttaa meille, Alastalo sanoo.

Tällä hetkellä Parmacolla on jonkin verran vuokraustoimintaa ja tuotantoa myös Ruotsissa. Omaa tehdasta ei vielä ole, vaan rakennukset tehdään yhteistyöyritysten tiloissa.

Parmacon henkilöstön kokonaisvahvuus on 160 henkeä. Nykyinen pääomistaja on kotimainen MB Rahastot -sijoitusyhtiö. ■



SUORITA TALONRAKENNUSALAN AMMATTITUTKINTO

Seuraavat ryhmät aloittavat 25.9. ja 20.11.

Tutkinto soveltuu rakennusalan työkokemusta omaaville. Tutkinto suoritetaan työn ohessa, omalla työpaikalla, henkilökohtaisesti laaditun suunnitelman mukaisesti. Tutkinnon suorittamisen jälkeen on haettavissa ammattitutkintostipendi (395 €).

Tutkinnon hinta 80 €.

Lisätietoja ja ilmoittautumiset: tapiro.ala-kokko@kio.fi tai p. 050 4994 703

www.kio.fi/koulutustarjonta



KILJAVAN OPISTO

Kotorannantie 49, 05250 Kiljava (Nurmijärvi) p. (09) 276 251





Putkiasentajat työskentelivät rinta rinnan.

Taitaja 2017 -kisat käytiin Helsingissä

Rakennusliiton jäsenet pokkasivat useita palkintoja.

Johanna Hellsten

Ammattitaitoa mittaava Taitaja-kilpailu järjestettiin tänä vuonna jo 28. kerran. Kilpailun taustalla on Skills Finland ry, jonka tarkoituksena on edistää suomalaisen ammattikoulutuksen ja -osaamisen arvostusta.

Helsingin Messukeskuksessa kilpaili yli 500 nuorta yli 50 lajissa kampaajista viherrakentajiin ja koikeista autonasennukseen.

Rakentajien lajeja ovat ilmastointiasennus, maalaus ja tapetointi, putkiasennus, talonrakennuksen kirvestyöt, talonrakennuksen muuraus- ja laatoitustyöt sekä viherrakentaminen.

Nuoret rakennusliittolaiset pärjäsivät kisassa loistavasti. Ilmastointiasennuksen voitti **Petteri Liimatainen** (os. 107) Jyväskylän ammattiopistosta, maalauksen ja tapetoinnin **Alexandra Öst** (os. 016) Turun ammattiopistosäätiöstä, putkiasennuksen **Juho Tikkala** (os. 244) Seinäjoen koulutusyhtymä Sedusta sekä muuraus- ja laatoitustyöt **Tapani Katila** (os. 041) myöskin Seinäjoen koulutusyhtymä Sedusta.

Tiukka kisa muurauksessa

Tapani Katila valmistui tänä vuonna Sedusta ja nuori mies oli ensimmäistä kertaa mukana Taitaja-kisoissa.

– Opettaja kyseli, olisiko joku kiinnostunut lähtemään kilpailuun mukaan ja minä halusin lähteä, Katila kertoo.

Katila treenasi kisaa varten pari viikkoa koulun hallilla tehden edellisten vuosien kilpailutöitä. Opettaja toimi valmentajana.

– Sain myös opettajalta kaikenlaisia tarpeellisia vinkkejä kilpailua varten.

Katila kertoo, että kisapäivinä Helsingin Messukeskuksessa jännitti.

– Tänä vuonna pisteitä ei kerrottu päivän lopuksi, kuten aiempina vuosina on tehty. Kyllähän se jännitti, kun ei yhtään tiennyt, miten on mennyt, Katila kertoo.

Katila kuitenkin keskittyi omaan suoritukseensa, vaikka myöntääkin, että kahvitauoilla tulikin vilkuiltua myös kilpakumppaneiden töitä ja edistymistä.

Muuraus- ja laatoitustehtäviä oli kilpailussa 3. Ensimmäisenä päivänä laatoitettiin Helsingin vaakuna, toisena päivänä muurattiin pihagrilli ja kolmantena päivänä tehtiin isompi laatoitustyö, jossa muotoiltiin Suomen lippu ja numero 100. Olihan koko kisan teemana Suomi 100 vuotta.

– Haastavin oli viimeinen työ. Siinä meni aika tiukille ajallisesti, Katila sanoo.



Maalari Alexandra Öst voitokkaana työssään.

Taitaja-kisoissa oli runsaasti kannustajia paikalla.

Muuraus- ja laatoituskisa oli tänä vuonna tuomariston mukaan aivan erityisen tasainen. Voittaja-Katila sai vain pari pistettä enemmän kuin toiseksi tullut.

Seuraavaksi voittaja odottaa armeijaan lähtö heinäkuussa.

Maalarin toinen kerta tärrpäsi

Alexandra Östillä on meneillään kolmas vuosi Turun ammattiopistossa. Hän osallistui toista kertaa Taitaja-kilpailuun. Ensimmäinen kerta tyssäsi semifinaaliin, mutta tämänkertainen voitto varmasti paransi pettymyksen.

– Kuulin ensimmäisenä opintovuotena Taitaja-kisoista ja päätin jo silloin, että minä haluan mukaan. Halusin päästä kokeilemaan itseäni ja omia rajojani, Öst kertoo.

Öst päätyi maalariksi sattuman kautta.

– Tiesin, että en jaksaa lukemista ja haluan tehdä jotain käytännölläheistä. Lisäksi en halunnut tehdä aivan kaikkein likaisimpia hommia, joten maalaus sopi hyvin. Saa tehdä viimeistelyä, nähdä oman kätensä jäljen.

Kun hän osallistui ensimmäistä kertaa kilpailuun, järjesti koulu hänelle 2 viikkoa aikaa harjoitteluun. Tänä vuonna tilanne oli toinen, sillä Öst oli saanut vakituisen työpaikan marraskuussa.

– Sain harjoiteltua siellä ja sain kehitettyä muun muassa nopeutta. Kilpailussa oli tänä vuonna pari uudenlaista juttua ja koulu järjesteti-



li niin, että pääsin kokeilemaan niitä etukäteen.

Östiä ei jännittänyt ennen kisaa, mutta kun aika alkoi nakuttaa, nousi jännitysikin. Tänä vuonna tehtäviin kuului saunan suojaus, valokuvatapetti, Tikkurilan Tunto-sarjan kivi-tuotteen hierto, nauhoituksia ja sabluunamaalausta.

– Aika riitti mainiosti. Tehtävät oli suunniteltu ja organisoitu todella hyvin etukäteen. Meille kerrottiin, missä järjestyksessä asiat kannattaa tehdä, Öst kehuu järjestäjiä.

Vaikeimpana tehtävänä Öst piti

valokuvatapetin laittoa.

– Palat olivat neliön mallisia ja niitä oli 8. Mitään niistä ei ollut numeroitu ja työ piti aloittaa keskeltä.

Tuloksia saikin sitten odotella päätösjuhliin asti.

– Silloin vasta jännittikin niin paljon, että oli melkein huono olo, kun ei yhtään tiennyt, miten meni, Öst kertoo.

Östin ei ole tarvinnut etsiä kesätöitä, sillä marraskuussa saatu työpaikka on ja pysyy. Mutta kiinnostaako lahjakasta naista osallistua uudestaan Taitaja-kisaan?

– Olen ajatellut, että hyvinkin voisin osallistua seuraaviin EuroSkills-kisoihin!

Ilmastointiasentajia tarvitaan

Petteri Liimatainen opiskelee vasta toista vuottaan Jyväskylän ammattiopistossa. Hänkin oli Taitaja-kisoissa mukana ensimmäistä kertaa.

– Olin työssäoppimistyömaalla. Opettaja soitti ja sanoi, että minulla voisi olla potentiaalia pärjätä Taitaja-kisoissa. Minä sanoin, että mikä ettei, jos vaan aikataulut osuvat kohdalleen ja nehan osuivat, Liimatainen sanoo.

Liimataiselle tehtiin koululla oma spesiaali-ohjelma, jossa kisassa tarvittavia taitoja treenattiin.

Ilmastointiasennuksessa piti ensimmäisenä päivänä tehdä tarvikeluettelo ja aloittaa asennus. Toisena päivänä asennusta jatkettiin ja kolmantena tehtiin vielä mittaukset ja säädöt.

– Vaikein osuus oli itse asentaminen, sillä se oli myös suurin kokonaisuus. Siinä tein varmaankin eniten virheitä. Aika riitti onneksi ihan hyvin, eikä tullut kiirettä kuin ihan vähän tiistaina.

Miten Liimatainen tuli päätyneeksi opiskelemaan ilmastointiasennusta?

– Ei siihen mitään isompaa syytä oikeastaan ollut. Asiasta oli keskusteltu, kun olin vielä yläasteella. Isä sitten mietti, että ilmastointiasentajalle voisi löytyä töitä. Tein valinnan vasta samana päivänä, kun piti ilmoittautua, Liimatainen kertoo.

Valinta osoittautui hyväksi, sillä Liimatainen sanoo, että on aivan ehdottomasti tykännyt hommasta.

Työssäoppimispaikka ehti jo tarjota nuorelle kesätöitä, mutta Liimatainen oli jo ehtinyt sopia menevänsä tänä kesänä isälleen töihin. ■



Jo 28. Taitaja-kisat kokosivat nuoria timpureita kilpailemaan.

TAPANINEN ABREU KOE SOTILAILTA

OLE-TETTA-VASTI **KES-TÄÄ-KÖ?** **HA HA HO HO**

																AR-KUSSA				
Ismo																		-nalle		
TEHDÄ TOTISEMMÄKSI																				
			RAN-KAT																	Golda
-luku																				
RAK RAK RAK																				
TEHDÄ PAHEMMAN NÄKÖISEKSI			HEILLE NOBELEITA				PUUN SOLUKKOA													
MITÄ TE TEETTE?																				
			YLÖ-NEN																	
VIES-TINTÄ YKRITYS																				
AVA-ROUS-HAL-LITUS																				
KYLLÄ MEIDÄN MOLEMPIEN SUKUPOLVILLE ON YHTEISTÄ OMASTA TYÖSTÄ LÄHTEVÄ TUNNE TARPEELLISUUDESTA ...																				
VATA-NEN KLEM																				

www.sanaris.fi / laadinta Erkki Vuokila, ulkoasu P.A. Manninen

3		2		8
1		3		6
	9		8	4
9		1		8
	8		9	5
6			5	7
	1		5	3
4			9	5
	5		6	1

3	7		5	9
		9	8	
	9		3	1
1	4			
	6			5
			7	4
7		3		2
	3	8		
2		5		3
			3	7

			8	1	
	2	4			7
9					
8		1	3	6	
5	7	2			4
					3
3			6	8	
	5	2			

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

www.sanaris.fi/Erkki Vuokila

3	2	4	1	1	2	11	2	17	3	16	2	14									
10	21	4	8	15	20	22	7	4	12	15	10	12									
2	15	10	22	15	9	4	18	21	2	15	3	4	8	15							
24	15	18	12	8	11	2	8	18	9	2	18	9									
2	8	22	3	2	18	2	9	15	12	9	2	18	22								
	2	12	15	8	16	22	8	4	13												
16	2	2	14	9	15	12	8	15	9	3	15	24	13	9							
11	1	18	2	10	4	9	14	14	12	10	2	24	3								
9	2	8	12	11	2	14	21	4	14	22	9	2	15	10	2	8	2	18	18	15	
8	1	2	14	15	16	22	22	18	16	22	14	8	4	22	9	2	15	14			
3	15	10	15	18	12	9	1	12	9	22	3	22	8	11	12	2	19				
5	2	2	8	2	18	4	9	22	1	15	2	2	14	23	12	21	10	22			
14	2	18	18	2	4	12	21	14	2	22	21	24	2	9	14	7	6				
15	17	21	14	3	22	9	12	8	22	6	8	5	18								
23	12	22	9	15	12	20	12	3	22	7	9	4	7	22	15	9	22	9	13	9	15
11	2	16	2	23	16	2	15	9	2	12	9	2	22	3	9						
20	21	22	17	3	15	8	2	21	4	19	4	18	14	9	20	15	18	17	22		
22	22	8	15	8	8	15	15	3	15	12	10	2	21	15	6	2					

Lakinaiset vastaavat

Rakennusliiton lakinaiset pureutuvat tällä palstalla jäsentemme visaisiin kysymyksiin joka toisessa Rakentajassa. Seuraavan kerran palsta ilmestyy elokuussa.

Millainen oikeus minulla on lisätyöhön, kun työskentelen osa-aikaisena työntekijänä?

Työsopimuslain nojalla työnantajan on tarjottava osa-aikaiselle työntekijälle työtä, jos työnantaja tarvitsee lisää työntekijöitä hänelle sopiviin tehtäviin. Jos tämän työn vastaanottaminen edellyttää sellaista koulutusta, jonka työnantaja voi työntekijän soveltuvuuteen nähden kohtuudella järjestää, työntekijälle on annettava tällainen koulutus.

Työnantajan palveluksessa olevat osa-aikaiset työntekijät ovat toisin sanoen etusijalle ulkopuolisiin työnhakijoihin nähden, vaikka ulkopuolisella työnhakijalla olisi enemmän kokemusta tehtävään. Ulkopuoliseen työnhakijaan rinnastuu myös henkilö, joka on aikaisemmin hoitanut lisätyöksi sopivaa tehtävää määräaikaisessa työsuhteessa. Ennen kuin työnantaja tarjoaa työtä osa-aikaiselle työntekijälle, on työnantajan luonnollisesti kutsuttava lomautetut työntekijät työhön. Osa-aikaisella työntekijällä on etuoikeus tarjolla olevaan työhön myös ennen työntekijöitä, jotka on irtisanottu tuotannollista ja taloudellisista syistä.

Korkein oikeus on alkuvuodesta ratkaissut oikeustapauksen, jossa oli kyse siitä, saako työnantaja tehdä oppisopimuksen uuden työntekijän kanssa, jos työnantajan palveluksessa on lisätyöhön oikeutettuja työntekijöitä. Korkein oikeus katsoi, että lisätyön tarjoamisvelvollisuuden osalta oppisopimukseen perustuva työsuhteeseen voidaan rinnastaa muihin työsuhteisiin ja työtä olisi pitänyt tarjota ensin osa-aikaiselle työntekijälle. Korkein oikeus katsoi oikeustapauksessa myös, että lisätyövoimatarpeen ollessa jatkuva, on osa-aikaiselle tarjottava lisätyötä, vaikka hän olisi työvoimatarpeen alkaessa äitiystai vanhempainvapaalla.

Mikäli työnantaja ei ole tarjonnut sopivaa lisätyötä osa-aikaiselle työntekijälle, on työnantaja korvausvelvollinen työntekijälle aiheutuneesta ansionmenetyksestä. Lisätyön tarjoamisvelvollisuus väistyy vain, jos työnantaja kykenee osoittamaan, ettei työ ole laadultaan osa-aikaiselle sopivaa, lisätyön tarjoamisen olevan mahdotonta tai liiketaloudellisesti epätarjoituksenmukaista.

Ilmoitin työnantajalle pitäväni palkatonta vapaata 2 viikkoa 27.2.–12.3.2017. Työnantaja ilmoitti, ettei se ole mahdollista, mutta pidin vapaan kuitenkin. Työnantaja yritti soittaa minulle 27.2.2017, mutten ehtinyt vastaamaan. Tämän jälkeen sain 10.3.2017 työnantajalta kirjeitse ilmoituksen työsuhteeni purkautuneena pitämisestä. Voiko työnantaja päättää työsuhteeni, vaikka en 17 vuoden aikana ole saanut yhtään varoitusta ja olin ilmoittanut poissaolosta työnantajalle?

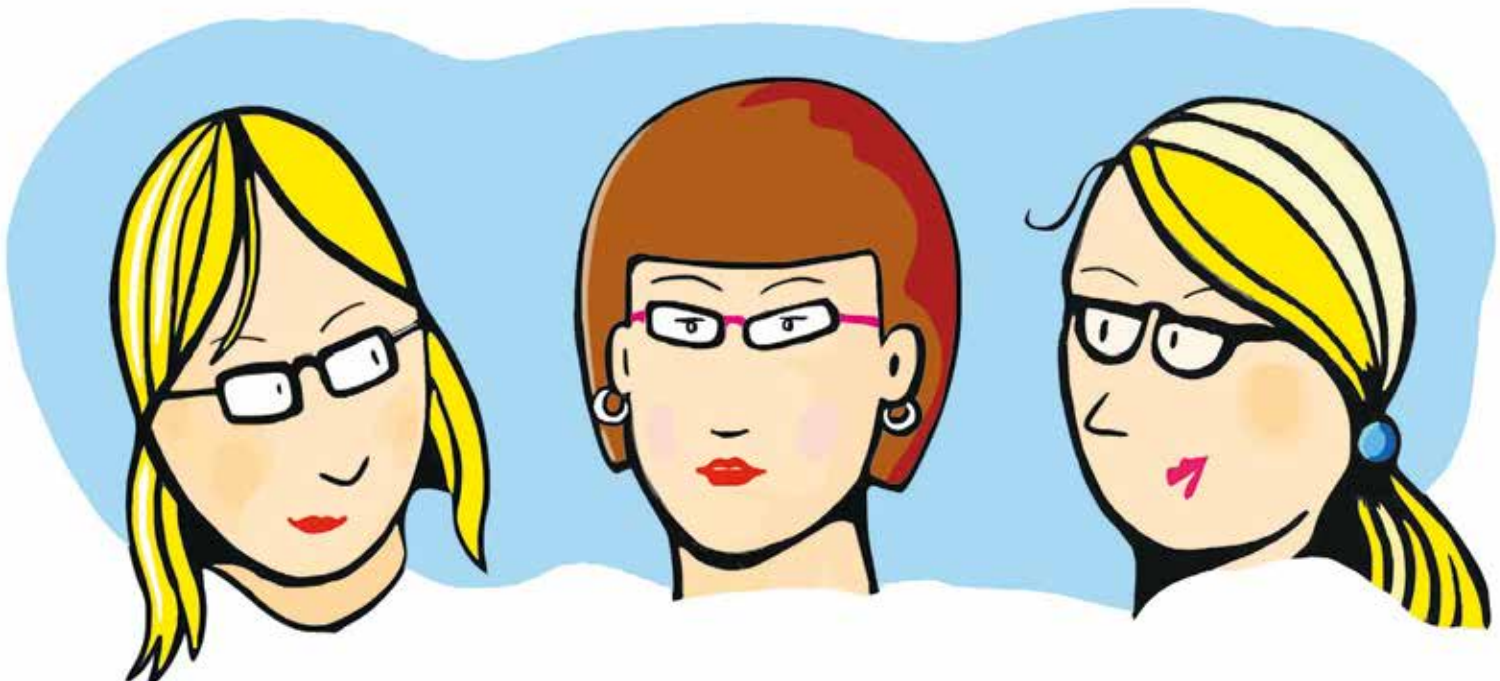
Lain mukaan, jos työntekijä on ollut poissa työstä vähintään 7 päivää ilmoittamatta sinä aikana työnantajalle pätevää syytä poissaololleen, työnantaja saa käsitellä työsuhteesta purkautuneena poissaolon alkamisesta lukien.

Säännöksessä mainituilla 7 päivällä tarkoitetaan pääsääntön mukaan kalenteripäiviä. Purkautuneena pitämisen edellytyksenä on, että työntekijän poissaolo on luvaton. Poissaolo on luvaton, kun työntekijä on vastoin nimenomaista kieltoa tai ilman yhteisymmärrystä poissa töistä. Luvatonta se on myös, jos poissaolosta ei ole ilmoitettu työnantajalle, vaikka perusteena olisikin hyväksyttävä syy, kuten sairaus. Työnantajalla on kuitenkin tietyissä tilanteissa velvollisuus yrittää selvittää poissaolon perustetta, jos olosuhteista on pääteltävissä, että sille on hyväksyttävä syy (esim. vakavan sairauden jatkuminen).

Jos työntekijä ei hyväksyttävän esteen vuoksi ole pystynyt ilmoittamaan poissaolostaan, purkautuneena pitäminen peruuntuu. Tällöinkin edellytetään, että itse poissaololle on ollut pätevä syy.

Työntekijä ei voi pitää palkattomia vapaita omalla ilmoituksella vastoin nimenomaista kieltoa tai ilman yhteisymmärrystä työnantajan kanssa. Arvioisin, että poissaololle ei näin ollen ole ollut pätevää syytä varsinkin, kun työnantaja on yrittänyt ottaa sinuun yhteyttä poissaolon alettua. Työsuhteen pitkä kesto tai moitteeton työura eivät vaikuta sen arvioimiseen, onko työnantajalla oikeus käsitellä työsuhteesta purkautuneena. Tältä osin arviointi eroaa työsuhteen irtisanomis- tai purkamisoikeudesta. Jos työpaikan käytäntönä on ollut, että työntekijät saavat vapaasti omalla ilmoituksella pitää palkattomia vapaita, voi arviointi päättyä toisenlaiseenkin lopputulokseen. ■

Apua, neuvoja ja lisätietoja kaikkiin kysymyksiin saa Rakennusliiton aluetoimistoista.



Muutos eAsioinnin tunnistautumiseen!

Rakennusliiton ja Rakennusalan työttömyyskassan sähköisen asioinnin kirjautumistapa muuttuu lähiaikoina.

Kirjautuminen eAsiointiin on tapahtunut tähän mennessä pankkitunnuksilla, mutta on ollut jo jonkin aikaa mahdollista rekisteröityä käyttäjätunnus ja salasana yhdistelmällä.

Lähitulevaisuudessa pankkitunnukset poistuvat kokonaan eAsioinnista, joten sinun olisi hyvä viimeistään nyt rekisteröityä käyttäjäksi.

Rekisteröityminen tapahtuu eAsioinnin kirjautumissivun Rekisteröidy-painikkeen kautta. Rekisteröitymisen jälkeen saat sähköpostiisi käyttäjätunnuksen.

Jatkossa kirjautuminen eAsiointiin tapahtuu käyttäjätunnuksen sekä rekisteröitymisen yhteydessä luomasi salasanan turvin.

eAsiointiin voi kirjautua vielä toisiksi myös henkilökohtaisilla pankkitunnuksilla. ■

1

Rekisteröinti tapahtuu henkilötunnuksen ja postinumeron yhdistelmällä. Henkilötietosi tulee olla ajan tasalla jäsenrekisterissämme. Mikäli sinulla on rekisterissämme ulkomaan osoite, annetaan tässä kohtaa postinumeroksi 00000.

2

Rekisteröityminen järjestelmään. Huomaa, että eAsiointiin voi rekisteröityä käyttäjäksi vain kerran.



3

Valittuasi Rekisteröidy, aukeaa seuraava ikkuna, johon tulee täyttää henkilötunnus ja postinumero.



4

Tummalla peitettyssä kohdassa on käyttäjätunnuksesi (= jäsen-numero, ilman liittonumeroa 002). Sähköpostiosoitteeseen järjestelmä ehdottaa aiemmin antamaasi sähköpostiosoitetta. Mikäli sinulla ei ole ollut sähköpostiosoitetta tai osoite on väärä, tallenna tässä kohtaa oikea sähköpostiosoitteesi.

REKISTERÖIDY JÄRJESTELMÄÄN

Rekisteröinti
Vaihda salasana
Rekisteröinti valmis

Käyttäjätunnuksesi on: XXXXXXXXXX

Sähköposti:

Salasanan täytyy olla vähintään kahdeksan (8) merkkiä, sen täytyy sisältää vähintään kaksi (2) pientä kirjainta, kaksi (2) isoa kirjainta ja kaksi (2) numeroa.

Salasana:

Salasana uudelleen: *

Sulje Seuraava

5

Salasanan tulee olla riittävän vahva. Kun salasana täyttää vaatimukset näyttää ikkuna tältä:

Salasana: Hyväksytty

Salasana uudelleen: * Täsmää

Sulje Seuraava

6

Hetken kuluttua saat sähköpostiisi viestin, joka kertoo rekisteröitymisen onnistuneen. Sähköpostissa on myös varmuudeksi käyttäjätunnuksesi. Huomioithan, että jos et saa tätä sähköpostiviestiä, voi se olla mennyt roskapostikansioon. Tarkastathan tällöin roskapostikansiosi.

REKISTERÖIDY JÄRJESTELMÄÄN

Rekisteröinti
Vaihda salasana
Rekisteröinti valmis

Rekisteröinti on valmis!

Käyttäjätunnus on luotu ja voit nyt kirjautua järjestelmään käyttäjätunnuksellasi ja salasanasillasi.

Saat hetken päästä sähköpostiisi ilmoituksen uudesta käyttäjätunnuksestasi.

Sulje



7

Mikäli unohdat salasanasasi tai haluat muuttaa sitä, voit tehdä sen seuraavasti.

Oletko unohtanut salasanasasi?

Voit tarvittaessa luoda uuden salasanan alla olevan painikkeen avulla.

Unohditko salasanasasi?

8

Salasanan palautuslinkki lähetetään järjestelmässä olevaan sähköpostiosoitteeseesi.

SALASANAN PALAUTUS

Salasanan palautuslinkki sähköpostiin

Aloita salasanan palautus syöttämällä käyttäjätunnuksesi tai henkilötunnuksesi. Paina sen jälkeen lähetä.

Käyttäjätunnus tai henkilötunnus:

9

Palauta tunnus -linkkiä klikkaamalla avautuu salasanan palautusruutu:

Salasana: Hyväksytty

Salasana uudelleen: * Täsmää

Sulje Seuraava

10

Salasana on vaihdettu ja voit käyttää taas eAsiointia.

SALASANAN PALAUTUS

Vaihda salasana

Salasana: *

Salasanan täytyy olla vähintään kahdeksan (8) merkkiä, sen täytyy sisältää vähintään kaksi (2) pientä kirjainta, kaksi (2) isoa kirjainta ja kaksi (2) numeroa.

Salasana uudelleen: *

Lähetä

Dortmundilainen historian jatko-opiskelija Saskia Geisler valmistelee väitöskirjaa suomalaisten rakennusprojekteista Neuvostoliitossa. Mistä ihmeestä tällainen aihe nuoren naisen tutkimukselle?

Matti Aalto, teksti ja kuva



Mika Häkkinen ja Sofi Oksanen toivat Saskia Geislerin Suomeen tekemään väitöskirjaa.

Saksalaistutkimus suomalaisrakentajista Neuvostoliitossa

Tein graduni viime sotien aiheuttamista Suomen rajojen muutoksista, ja mitä ne muutokset merkitsivät suomalaisille ja Suomelle. Opiskelin Ruhr-yliopistossa Bochumissa, sen historian laitoksella, **Saskia Geisler** kertoo.

– Väitöskirjani fokusoituu politiikkaan, talouteen ja rakennustyömaiden arkeen. Näiden kolmen tason kautta ryhdyin lähestymään aihetta. Tutkimus ajoittuu pitkälti vuosien 1972–1990 välille.

Tutkimus myötäilee siis ajallisesti pitkälti Finn-Stroin historiaa.

Stalinin lehmät ja Viru-Hotelli

– Luin jossain välissä **Sofi Oksasen** kirjan *Stalinin lehmät*, ja se teki minuun vaikutuksen. En ollut tiennyt, että suomalaisia oli ollut tällä tavalla Neuvostoliitossa töissä. Oksanenhan kertoo kirjassaan muun muassa Viru-Hotellin rakentajista; hänen isänsä oli yksi näistä.

– Kirjaa lukiessani mietin koko ajan, että mitähän nämä suomalaiset mahtoivat ajatella Neuvostoliitosta ja miten työmaiden arki ja työntekijöiden vapaa-aika sujuivat.

Yrittäessään löytää materiaalia aihepiiristä Geisler huomasi, ettei suomalaisten rakentajien arkipäivää ole juuri tutkittu.

Länsi-Saksalla ei tällaista yhteistyötä Neuvostoliiton rakennusprojekteissa juuri ollut, toki oli joitakin projekteja, kuten Moskovan Domodedon lentokenttään liittyvät hankkeet, joita saksalaiset olivat toteuttamassa. Yhteistyö niissä ei kuitenkaan Geislerin mukaan toiminut lainkaan niin sujuvasti kuin suomalaisten ja neuvostoliittolaisten välisissä hankkeissa.

Politiikkaa ei puhuttu

– Lähtökohta kai on, että suomalaiset rakennusmiehet olivat ideologisesti lähellä kommunismia.

Miten he kokivat Neuvostoliiton todellisuuden, en vielä tiedä. Sitä pitää selvittää lisää. Näyttää kuitenkin siltä, ettei politiikasta esimerkiksi Kostamuksessa juuri puhuttu. Se ehkä yllätti hieman.

Geislerin mukaan yleensä tällaista väitöskirjaa tehdään Saksassa 3–4 vuotta. Hän on ollut aiheen parissa nyt puolitoista vuotta.

– Tavoitteenani on, että vuoden kuluttua minulla olisi ensimmäinen versio valmiina. Tänä vuonna menen vielä Moskovaan ja käyn venäläisiä arkistolähteitä enemmän läpi.

Tarkoituksena on tutkia muun muassa Prommaš-importin arkistoja, tavoitteena saada selville, mitä venäläiset ajattelivat ja odottivat Kostamus-yhteistyöstä. Mitä he ajattelivat hankkeen taloudellisesta puolesta, selvittää Geisler.

Kostamuksessa hän on jo käynyt ja haastatellut siellä kostamunlaisia. Suomen lisäksi Geisler puhuu myös venäjää.

– He ovat ylpeitä kauniista kaupungistaan. Suomalaisten rakentamat asuintalot ovat yhä hyvässä kunnossa, ja niiden asunnot kalliimpia kuin venäläisten asuintalojen. He pitivät Kostamus-yhteistyöprojektia aidosti hyvänä asiana kaupungille, sanoo Geisler.

Muutakin kuin viinaa ja naisia

– Suomalaisia on tarkoitus haastatella vielä muutamia. Lisäksi haluaisin keskustella myös vielä niiden venäläisten naisten kanssa, jotka avioituivat Kostamuksen myötä Suomeen. Yleinen totuus on, että viina ja naiset olivat tällaisissa hankkeissa keskiössä; mutta sen olen jo havainnut, ettei tämä ole koko totuus.

– Alussa luin paljon lehtiartikkeleita, mutta puhuttuani ihmisten kanssa huomasin, ettei lehdistä saa koko totuutta. Mielenkiintoista on, että useat ihmiset sanovat, että ”maassa maan tavalla”.

Saskia Geisler on opiskellut yliopistossa varsinaisesti Itä-Euroopan historiaa, joten isoja poliittisia yllätyksiä tämä aihe ei hänelle ole tuonut. Rakentaminen ei oikeastaan hänen mukaansa ole edes tärkeää aiheen kannalta.

– Suomen ja Neuvostoliiton väliset hyvät suhteet eivät minua yllättäneet, mutta tutkimuksen edetessä on ollut mielenkiintoista, miten ne ovat näkyneet käytännön toiminnassa, Geisler sanoo.

– Korvaamatonta apuna tutkimukseeni olen saanut Finn-Stroin pitkäaikaiselta toimitusjohtajalta **Risto Kangas-Ikkalalta**. Löysin Riston elämäkerran, luin sen ja otin häneen yhteyttä. Hän on auttanut minua paljon, toimittanut materiaalia ja ohjannut muun muassa Finn-Stroin arkistoon, joka on sijoitettu Elinkeinoelämän keskusarkistoon ELK:aan Mikkeliin.

Geisler otti yhteyttä myös Rakennusliittoon, jossa hän tapasi puheenjohtaja **Matti Harjunien** ja tiedotuspäällikkö **Heikki Korhosen**. Korhonen on etsinyt Geislerille haastateltavia rakennusmiehiä.

Mika Häkkinen kaiken alku ja juuri

Mutta mistä kiinnostus Suomeen alun perin syntyi?

– Olin **Mika Häkkisen** fani pikkutyttönä, siitä kai kiinnostus Suomeenkin vähitellen syntyi. Kun lukiossa perehdyimme Euroopan unioniin, valitsin harjoitustyöni kohteeksi Suomen.

Yhteys pohjoiseen naapuriin tiivistyi konkreettisesti, kun Saskia vietti Isossakyrössä vaihto-oppilasvuoden. Siellä suomen kieli tuli hallintaan, ja kiinnostus maan historiaan syntyi. Gradu Suomen rajoista, Sofi Oksanen ja väitöskirja ovat luonnollista jatkoa tälle tarinalle. ■

SVETOGORSK, KUINKA KAIKKI KÄVIKÄÄN

Kari Lapatto

KOMBINAATIN uudelleen rakentaminen käynnistyi syksyllä 1972. Siitä on kulunut 45 vuotta. Nyt on aika muistella menneitä ja hieman juhlia tuota saavutusta.

– Olemme koonneet laajan toimikunnan, joka on valmistellut juhlallisuuksia Imatralle ja Svetogorskiin, toimikunnan puheenjohtaja, valokuvaaja **Jaakko Repo** kertoo.

Toimikunnassa on edustettuna Finn-Stroi, Etelä-Karjalan maakuntaliitto, Imatran kaupunki, Kaakkois-Suomen rajavartiosto, Rakennusliitto, Rakennusteollisuusliitto, YLE Kaakkois-Suomi ja Imatra Tours.

– Juhlinta alkaa elokuun toisella viikolla, jolloin avataan Ystävyys–Yhteistyö–Svetogorsk-valokuvanäyttely. Se sisältää runsaasti kuvia sekä vedoksina että sähköisessä muodossa. Myös pääministeri **Aleksei Kosygin** ja tasavallan presidentti **Urho Kekkonen** nähdään uutisfilmissä muuraustöissä.

Juhlaseminaarin järjestää Etelä-Karjalan maakuntaliitto 6. syyskuu-

ta Imatran kulttuurikeskuksen Karelialsalissa. Seminaari on kaikille avoin ja maksuton. Juhlapuhujaksi on lupautunut entinen pääministeri **Esko Aho**. Muista puhujista voi mainita Finn-Stroin entisen toimitusjohtaja **Risto Kangas-Ikkalan**.

– Seminaari-iltana järjestetään Veteraani-illanvietto, johon toivotaan tervetulleiksi kaikki Svetogorskin työmaalla ja muissa organisaatioissa toimineet henkilöt. Kaivetaan muistot esiin ja lähdetään juhlimaan, Repo toteaa.

Torstaina 7. syyskuuta lähemme kiertoaajelulle Svetogorskiin. Ruokailemme ja osallistumme ystävyystapaamiseen siellä. Illanvietto ja Sveton matka aiheuttavat kustannuksia, joten ota käteistä matkaan. Illanvietto maksaa noin 50 euroa, mikä sisältää ruoan, viinin tai oluen. Sveton matkan kustannukset ovat noin 30 euroa. Matkan hintaan sisältyy kiertoaajelu, oppaan palvelut ja lounas. Imatran kaupunki kustantaa bussikydyt.

Imatran Valtionhotelli tarjoaa erikoishinnan yöpymiselle tunnuksellalla: SVETO 45. Matkaa varten tar-



Sveto 45 -juhlia ovat valmistelemissa pj Jaakko Repo (vas.), siht. Riitta Mustonen, tj. Risto Kangas-Ikkala, kaupunginjohtaja Pertti Lintunen ja yhteyspäällikkö Veli-Matti Kesälähti

vitaan tietysti passi, jonka on oltava voimassa vähintään 7.3.2018 saakka, sekä viisumi, joko oma tai ryhmäviisumi (73 euroa).

Ilmoittautumiset ovat välttämättömiä ja niitä ottavat vastaan: Kari Lapatto, puh. 050 347 7999; Rai-

mo Hovi, puh. 050 380 7768; Jaakko Repo, puh. 040-5540625, RIITTA MUSTONEN puh. 0400 379 509 ja 0400 366 863. Ilmoittaudu viimeistään 31.7. edellä mainituille tai sähköpostitse info@imatratours.fi. ■

VUOKRATYÖTÄ REHELLISELLÄ OTTEELLA

Selekta on rakennusalan johtava työmaaresursoija. Olemme toimineet rakentamisen ja talotekniikan työn ja työvoiman parissa Suomessa jo vuodesta 1999. Toimitamme asiakkaidemme tarpeisiin työntekijöitä apumiehistä pitkän linjan huippuammattilaisiin, kaikkiin työmaan tehtäviin.

ALOITA VIIKKOSI UUDESSA DUUNISSA – MEILLÄ ON TÖITÄ TARJOLLA! Oletko putkimies, LVI-asentaja, sähköasentaja, maanrakentaja, kirvesmies tai maalari?

SINULLA ON

- ammattitutkinto tai muu pätevyys
- kokemusta
- itsenäinen työskentelyote ja rautainen asenne
- halu sitoutua työhön ja tehdä se ammattitaidolla
- halu kehittyä monipuolisten työtehtävien parissa
- laskemme eduksi oman auton käyttömahdollisuuden

ME TARJOAMME:

- kilpailukykyisen palkan
- laajennetun työterveyshuollon
- vapaa-ajan aktiviteetteja

MEILTÄ MYÖS AMMATTIPÄTEVYYS- JA KORTTIKOULUTUKSET!



MITEN TÖIHIN SELEKTALLE?

Ota yhteyttä puhelimitse tai täytä hakemus nettisivuillamme, selekta.fi ja sovitaan sinulle haastattelu.

Kun tunnetme osaamisesi ja taustasi paremmin, osaamme etsiä juuri sinulle sopivia töitä. Voit itse päättää otatko työn vastaan.



AUTAMME ASUNNON HANKINNASSA

Me teemme PK-seudulle muuton helpoksi ja autamme sinua asunnon hankinnassa. Saat myös loistavat työkaverit, hyvän organisaation uuden projektin etsimiseen ja tarvittaessa jopa työkalut.

LISÄTIETOJA: 050 468 7334 / PYRY

SELEKTA.FI
020334000

ESTERINPORTTI 2 B
00240 H:KI

Metsässä ei liikahda lehtikään

Yleensä kaupungista lähdetään kauas landle metsäkokemusten perään. Rotterdamissa hollantilainen arkkitehti keksi sen sijaan tuoda metsän kaupunkiin. Eipä tarvitse urbaani-ihmisen lähteä merta edemmäs kalaan, kotiaan kauemmas metsään.

www.pietblommuseum.nl/



Jos metsään haluat mennä nyt, niin takuulla yllätyt! Jokainen meistä tuntee kuusimetsän, mäntymetsän, koivumetsän, sekametsän. Koulussa opittiin, että on kuiva kangasmetsä, tuore kangasmetsä ja lehto. On myös tammimetsiä, pyökkimetsiä, kastanjametsiä ja eukalyptusmetsiä. Korkkipuumetsiäkin olen nähnyt ja tuoksuvaisia mimosalehtoja. Mutta Alankomaiden Rotterdamista se vasta erikoinen metsä löytyy. Hollantilainen arkkitehti **Piet Blom** rakensi 1970-luvulla sinne, Oude Havenin vanhaan satamaan, abstraktin kuutiotalometsän.

Blomin urbaanissa betonimetsikössä jokainen kuutiotalo symboloi puuta ja 40 taloa yhdessä muodostavat tiheän metsän. Jokainen asumus on samanmallinen ja katsoo samaan suuntaan, kuin tuuli huojuttaisi puita tiettyyn ilmansuuntaan. Joka talo muodostuu kuusikulmaisesta pylväästä, joka on ikään kuin puun runko, jonka päällä killuu kuutio kuin puun latvusto. Neliöhän on sinänsä talolle kuin talolle ihan perusmalli, mutta Blomin keksittyä kääntää kuutio 45 asteen kulmaan, ei puhutakaan enää perusmallisesta talosta. Metsäsymboliikan lisäksi Blom haki talorykelmällään kylän tuntua. Kuutiotalot ovat kuin kylä kaupungissa.

Puun latvassa puutarha

Metsätalojen ideana on urbaani, tehokas tilankäyttö. Talojen tila on maksimoitu yläilmoihin: maasta kasvavat pilarit vievät vähemmän tonttimaata kuin ilmassa killuvat kuutiot. Maan kamaralle jää näin yhteistä oleskelutilaa ja ylhäältä kuutioista on lisäksi hienot näkymät eri suuntiin, myös alaspäin.

Joka kuutiossa on 3 kerrosta asuintilaa, ja neliömetrejä taloissa on runsaat satakunta. Ensimmäisessä kerroksessa on oleskelutilat, työhuone, keittiö ja vessa. Toiseen kerrokseen on sijoitettu kaksi makuuhuonetta ja kylppäri. Kolmannessa kerroksessa on valoisa tila, jonka jotkut ovat sisustaneet aurinkoaulaksi, toiset esimerkiksi lastenhuoneeksi ja joissakin taloissa se toimii viherhuoneena.

Jos talot näyttävät erikoisilta ulospäin, niin sisätilatkin ovat epätavalliset. Näissä taloissa voi joutua miettimään, kuinka taulut saa seinälle suoraan ja minne saisi sijoitettua työpöydän tai sängyn seinän viereen. Vaikka Blomin kuutiotalojen yksi lähtöajatus on tehokas tilankäyttö, voi syystä aprikoida, että saakohan tässä hassun kulmikkaassa ja kaltevassa arkkitehtuurissa joka nurkan varmasti otettua hyötykäyttöön.

Lapsuusunelmien heikun keikun

Kai meistä jokainen on lapsena rakentanut, tai vähintään unelmoinut rakentavansa, majan puuhun. Ken Rotterdamin puutaloon kiipeää, kokenee lapsuuden unelmien käyvän toteen. Ja mikä helpotus, näihin puumajoihin pääsee aikuisempikin ihminen kiipeämään oikeita portaita pitkin tarvitsematta pelätä huojuvissa köysitikkaissa.

Noissa puutaloissa voi nähdä myös peppipikätössumaista henkeä: kaikki on vähän vinksin vonksin tai ainakin heikun keikun. On vaikea kuvitella, että tuollaisissa taloissa asuisi jäyhän tylsän kivikasvoista, harmaahipiäistä, narisevaäänistä niuhopurukkaa. Sen sijaan on helppo kuvitella, että talometsän avoimista ikkunoista raikaa rallatus, torven soitto ja miksei vaikka käen kukunta.

Mukavaa juhannusta, vietät sen sitten metsässä, kylässä tai kaupungissa, ja olkoon kesäsi aurinkoinen kuin lapsuuden kesät! ■

Terveisin Irma



Irma Capiten on toimittaja, jolla on kaksi reipasta, majoja rakentelevaa poikaa ja remontoimista rakastava aviomies. Vapaa-ajalla Irman saattaa tavoittaa hiihtämystä, kahvakuulan varresta, taidenäyttelystä, järvestä tai reissaamasta. Tällä palstalla Irma kiertää ihailemassa ja ihmettelemässä kaiken maailman rakennuksia. Jos sinulla on mielessä rakennus, josta haluaisit lukea lehtijutun, niin vinkkaa osoitteeseen irma@rakennusliitto.fi.

Juhannustaikvoja tekemään – kyllä vanha kansa tietää!

Keskikesän juhla on maagista aikaa. Oletko jo kokeillut näitä taikvoja:

- Jos juoksee alasti saunasta pitkin ruisvainion oja, niin yhdeksännessä ojassa tulee sulhanen vastaan.
- Lähteestä näkee sulhonsa kuvajaisen, jos kurkistaa sinne nakuna keskiyöllä.
- Tulevan puolison kuvajaisen näkee, kun kiertää keskiyöllä kolmesti saunan ja kurkkaa sen jälkeä kiukaan luukusta sisään.

Mittumaarin metsävisa

Kuinka suuri osan maapallon pinta-alasta on metsää?

- a) kolmasosa
b) viidesosa
c) puolet

*a) noin kolmasosa
Oikea vastaus:*

Paljonko maailmassa on puulajeja?

- a) 10 000
b) 25 000
c) 45 000
c) noin 45 000

Oikea vastaus:

Paljonko Suomessa on puulajeja?

- a) 20
b) 30
c) 80

Oikea vastaus: b) noin 30



Rakentajakaravaanarit kokoontuivat Lukkuhaassa

Rakentajakaravaanareiden 14. kokoontumisajon päätepiste oli tällä kertaa Isossakyrössä.

Jukka Nissinen

Rakentajakaravaanareiden tämänvuotisen kokoontumisajon kohde oli Kalliojärven Lukkuhaka 19.–21. toukokuuta. Paikalle saapui 25 autokuntaa. Kelit olivat kohdillaan, kokoontumista helli tälle keväälle ja kesälle harvinainen lämpöaalto. Rakentajakaravaanarit olivat Lukkuhaassa jo toista kertaa, edellisestä vierailusta oli kulunut 8 vuotta.

Rakentajakaravaanareita vaivaa ukkoutuminen. Pääosa aktiivisista matkailuautoilun harrastajista on eläkeläisiä.

– Kustannukset ovat nykyään kovat liikkua näillä vehkeillä, jos tapahtuma viedään tarpeeksi syrjään. Toinen syy on ajankohta. Työläiset eivät pääse keväällä reissuun. Kannattaisi kokeilla joskus kokoon-tumista loma-aikana, jämsäläinen ajoneuvonosturin kuljettaja **Antero Hänninen** toteaa.

Eläkeläinen **Ismo Ojala** on samaa mieltä Hännisen kanssa.

– Nuorilla asuntovelat ja muut menot, silloin ei ole varaa liikkua. Jonkunlaisia matkailuvaunuja saa 20 000 eurolla ja käytettyjä vetoautoja samalla hinnalla. Ylläpitokustannukset tulevat siihen päälle.

Ojala kiertää matkailuautollaan aina joulun asti karavaanarialueita.

– Tämä korvaa meillä kesämökin. Karavaanarialueilla on hyvät palvelut ja täällä tulee paljon uusia kavereita. Olemme sosiaalista porukkaa. Karavaanariyhdistykset järjestävät kaikenlaisia tapahtumia, kuten haitaritrefejä ja kaikenlaisia karonkkoja. Niissä on välitön tunnelma, Ojala kehuu.



Ismo Ojala kuuluu rakentajakaravaanareiden tapaamisten suunnittelu- ja järjestämisporukkaan.

Rakentajakaravaanaritapaamisten suunnittelusta ja järjestämisestä vastaa 4 miehen poppoo. Vaasalainen Ismo Ojala on ollut päävastuussa tämänvuotisesta Lukkuhaan tapahtumasta. **Ari Mynttinen** Heinolasta, **Ari Ruuskanen** Hyvinkäältä ja **Matti Reponen** Turusta ovat vastuunelikon muut jäsenet. Tui-

ja Ruuskanen vastaa rakentajakaravaanareiden sähköpostiliikenteestä ja ilmoitusten tekemisestä.

Rakentajakaravaanareiden ydinporukkaan kuuluu 15 vaunukuntaa, jotka käyvät vuosittain kokoontumisajoissa. Ensi vuoden suunnitelmassa Rakentajakaravaanareilla on suunnata Joutsaan. ■

Saappaanheitto

Miehet

- | | |
|---------------------|---------|
| 1. Sauli Hotakainen | 21,24 m |
| 2. Ari Mynttinen | 21,15 m |
| 3. Mikko Idänpirtti | 21,10 m |

Naiset

- | | |
|---------------------|---------|
| 1. Irma Hannula | 13,61 m |
| 2. Marja Inkeroinen | 12,66 m |
| 3. Pirkko Mattila | 11,70 m |

Erikoispalkinto 10 metrin

merkkitikun katkaisusta:

Sinikka Palmuaro

Naulanheitto miehet:

- | | |
|---------------------|--------|
| 1. Sauli Hotakainen | 267 cm |
| 2. Seppo Inkeroinen | 272 cm |

Naulanheitto naiset:

- | | |
|--------------------|--------|
| 1. Aune Happonen | 276 cm |
| 2. Helmi Mynttinen | 253 cm |

Vasarantyoöntö miehet:

- | | |
|---------------------|---------|
| 1. Hannu | 10,81 m |
| 2. Mikko Idänpirtti | 10,13 m |

Vasarantyoöntö naiset:

- | | |
|----------------------|--------|
| 1. Irma Hannula | 8,11 m |
| 2. Sirkka Hotakainen | 4,87 m |



Lukkuhaan palvelut pelasivat myös yhteisruokailun osalta.



Antero Hännisen tyylinäyte naulan tarkkuusheitossa.

Talotekniikka-alan retkeilypäivät Mikkelissä

Perinteiset talotekniikka-alan retkeilypäivät vietettiin 10.–11. kesäkuuta Mikkelissä. Päiviä vietettiin kisailten ja kokoustaen juhlia unohtamatta.



Ari Pajunen, osasto 395 Jyväskylä, keskittyy petankkiin.

Kilpailut käytiin Mikkelin urheilupuiston kentällä sään suosissa kilpailijoita. Urheilulajejoina perinteinen lestinheitto, petanque-turnaus ja 4x400 metrin kävelyviesti. Uutena lajina ohjelmassa oli keilturnaus.

Järjestelyistä vastasi paikallinen

Mikkelin putkimiesten ja eristäjien ammattiosasto. Osaston puheenjohtaja **Mikko Ollikainen** tiimeineen sai päivät sujumaan jouhevasti. Vaikka osastossa on verraten vähän jäseniä, oli Ollikainen kumppaneineen onnistunut luomaan osaston hallitukseen hyvän tiimin, joka

koostuu pääosin nuorista talotekniikan ammattilaisista.

Neuvottelukokous

Neuvottelukokousta askarrutti yhteiskunnassa käytävä keskustelu yleissitovuuden poistamisesta ja paikallisen sopimisen lisäämisestä.

Kokousväen mielestä asioista tulisi puhua niiden oikeilla nimillä. Yleissitovuuden poistaminen tarkoittaisi minimityöehtojen ja palkkojen romuttamista. Koska Suomessa ei ole minimipalkkalakia, muodostuvat vähimmäispalkat ja työehdot yleissitovien työehtosopimusten mukaan.



Lestinheitittäjä Jaakko Varrion, Rovaniemen osasto 406, tyylinäyte.



Oulun osasto 393:n porukkaa koolla Mikkelin urheilupuiston kentällä.

Tästä ei ole vara antaa tuumaakaan periksi.

Neuvottelupäällikkö **Kimmo Palonen alusti** kokousta yleissitovuudesta käytävästä kamppailusta. Palosen mukaan työehtosopimukset eivät pysy yleissitovina ilman jatkuvaa työtä. Virkamiehet tarkastelevat määrävälein eri työehtosopimusten yleissitovuuteen vaadittavien kriteerien täyttymistä. Merkittävänä lukuna yleissitovuutta tarkastellessa pidetään sitä, kuinka monta prosenttia alan työntekijöistä työskentelee työntantajaliittoon järjestäytyneissä yrityksissä. Kriittisenä lukuna on pidetty 50 prosenttia. Myös työntekijöiden järjestä-

tymisastetta ammattiliittoon tarkastellaan.

Palosen mielestä on tärkeintä, että alan työntekijät järjestäytyvät Rakennusliittoon. Toinen keskeinen työkalu yleissitovuuden säilyttämiseksi on tehdä työntantajaliittoon järjestäytymättömien työntajien kanssa erillissopimuksia alan työehtosopimuksen noudattamisesta.

Paikallisen sopimisen lisäämistä haluavat eivät kerro mitä todella tavoittelevat. Varsinkin Suomen Yrittäjien tavoite on saada alittaa työehtosopimusten minimiehdot ”paikallisesti sopimalla”. Nykymuotoinen paikallinen sopiminen mahdollistaa joustavia ja luovia ratkaisuja

työpaikoilla. Kun luottamus on ansaittua, asioista kyllä sovitaan. Jotta sopiminen voi olla aitoa sopimista, tulee työntekijöillä olla vastakin oikeus palata työehtosopimusten määräyksiin, jollei sopimusta synny.

Ensi vuonna Tampereelle

Iltajuhlaa vietettiin hotellin Vaakunassa hyvän ruuan ja hauskan yhdessäolon merkeissä. Sunnuntaina ohjelmassa oli vielä perinteinen käynti 1918 vakaumuksensa puolesta kaatuneiden muistomerkillä Rouhialan hautausmaalla.

Seuraavat retkeilypäivät sovitettiin pidettäväksi Tampereella kesälä 2019. ■

Urheilutuloksia

Lestinhoito, joukkue

Osasto 399, Mikkel
Osasto 390, Helsinki 1. joukkue
Osasto 390, Helsinki 2. joukkue

Lestinhoito, yksilö

Lasse Pettinen, osasto 399, Mikkel
Juha-Matti Huikuri, osasto 399, Mikkel
Kimmo Palonen, osasto 392, Tampere

Kävelyviesti 4x400 m

Osasto 390, Helsinki
Osasto 393, Oulu
Osasto 392, Tampere

Petanque

Osasto 395, Jyväskylä
Osasto 390, Helsinki
Osasto 393, Oulu

Keilaus, joukkue

Osasto 394, Kuopio
Osasto 399, Mikkel
Osasto 392, Tampere

Keilaus, yksilö

Juha Neuvonen, osasto 399, Mikkel
Pekka Väisänen, osasto 394, Kuopio
Tero Kinnunen, osasto 394, Kuopio

Yleiskierrtopalkinnon voitti osasto 390, Helsinki



Kesäisessä kelissä lyöntivuorossa Nicholas Randström, vuoroa odottamassa Bror Nyquist ja Mika Keränen.

Helsingin putkarit osuivat parhaiten pesäpalloon

Rakennusliiton osastot Helsingin kirvesmiehet 001, Helsingin osasto 003 ja Helsingin putkimiehet 390 järjestivät 10. toukokuuta osastojen välisen pesäpalloturnauksen. Putkimiehet veivät ensi kertaa järjestetyn turnauksen voiton.

– Saimme mukavasti porukkaa paikalle, moni tuli suoraan työmaalta tänne kentälle, Helsingin kirvesmiesten puheenjohtaja, pesisturnauksen ideoija **Manu Kivisaari** kertoo.

Tulokset

Putkarit – Kolmosen rakentajat 5–1
Kirvesmiehet – Kolmosen rakentajat 13–2
Putkarit – Kirvesmiehet 6–2



Sami Kosunen ja Tia-Maria Tirronen sotkemassa ruisjauhoja kylmään veteen.

Opiskelijat keittivät punamultaa Kuopiossa

Kuopiolaiset maalariopiskelijat harjoittelivat punamultamaalin keittoa Kuopion maalari-osaston avustuksella.

Jukka Nissinen

O sasto 103, Kuopion maalarit oli kutsunut helatorstain aatoksi Savon ammatti- ja aikuisopiston pintakäsittelyn opiskelijat Kuopion saaristokaupunkiin Kuopion osasto 091:n saunamökille. Ohjelmassa oli muun muassa punamultamaalin keittelyä, kahvistelua ja makkaranpaistoa. Punamullan pääkeittokokkina toimi jo vapaajäseneksi päässyt **Pertti Hukkanen**.

Opiskelijatilaisuus järjestettiin nyt kolmannen kerran.

– Tämä on leppoinen tapahtuma, jutellaan ummet ja lammet porukan kanssa. Siinä välissä voi kysellä kuinka on mennyt ja onko ollut ongelmia, Kuopion maalareiden puheenjohtaja Pasi Puustinen totesi.

Tulevaisuudessa maalarit haluaisivat viedä tilaisuuden Puijolle Konttilan tilalle, jossa kaupungin omistamiin puurakennuksiin voitaisiin kokeilla punamultamaalausta saman tien.

– Siellä maalipinnat ovat ravistuneet ja olemme kyselleet kaupun-



Kuopion maalareiden puheenjohtaja Pasi Puustinen (vas.) haluaisi tehdä opiskelijatapahtumasta nykyistä isomman, jotta opiskelijat pääsisivät kokeilemaan maalaamista oikeissa olosuhteissa.

gilta haluaisiko se lähteä mukaan tapahtuman järjestämiseen, Puustinen kertoi.

Oikean rakennuksen maalauksessa pitäisi myös tehdä pohjustustyöt ja telineet, mikä tekisi tilaisuudesta myös opiskelijoille kiinnosta-

vamman.

– Viime keväänä meillä oli kokiopiskelijat paikan päällä tekemässä ruokaa.

Ensimmäisen vuoden opiskelija **Sebastian Terho** pääsi kokeilemaan punamultamaalausta koeseinään.

– Tämä on ihan rento tapahtuma ja kivaa vaihtelua, Terho sanoi.

Myös **Sami Kosunen** pääsi ensimmäistä kertaa vetämään punamultaa laudan päälle. Uusien työmenetelmien kokeilemisen lisäksi punamultatilaisuudessa pääsi tutus-



Laura Lehtelä sekoittamassa punamultakeitosta.

tumaan myös muihin opiskelijoihin.

– Täällä on tutustunut myös toisissa ryhmissä oleviin opiskelijoihin. Tästä tulee hyvä henki ja mieli.

Kosusella on kokemusta myös skotlantilaisesta rakennusalan koulutuksesta. Skotlannissa myös sähköasennus kuuluu rakennusalan erikoistumisjaksoihin. Opetuksessa ei ollut suurta eroa, mutta arvosanoissa oli huomattavasti laajempi skaala. Arvosanoissa käytettiin kirjainkaalaa A–F ja sen lisäksi vielä numeroskaalaa 1–6.

Jäsenyys kuntoon samalla vaivalla

Leppävirtalainen **Tia-Maria Tirronen** sai Rakennusliiton jäsenyysasiat kuntoon maalinkeiton lomassa. Nuorisotoimitsija **Niko Seppänen** oli käynyt koululla, mutta Tirronen oli sillä kertaa ollut poissa. Kokki-kouluhaaveet vaihtuivat pintakäsittelyyn ysiluokan tutustumisjaksolla.

– Olen ollut remonttihommissa isän mukana pienestä työstä asti. Pintakäsittely tuntui niin omalle alalle, Tirronen kertoi.

Tirronen on hakenut kesätyöpaikkoja, mutta vastauksia ei ole kuulunut. Nollasopimuksella ei kui-

tenkaan koko kesää mennä, sillä Tirroselle on luvassa 8 tuntia töitä jäätelökioskilla.

Hyvät kelit ja tuttu opiskelijajopurkka tekivät tilaisuudesta ihan mukavan.

– Minulla oli pienet ennakkoluulot: tosi kiva lähteä jonnekin keskele korpea jotain maalia keittämään. Tämä oli loppujen lopuksi ihan erilainen juttu.

Osaston maja ei ole korvessa, sillä sen ympärille on noussut kokonainen kaupunginosa. Tirronen pääsi vatkamaan ruisjauhoja veteen ennen varsinaista maalinkeittoa.

– En olisi uskonut, että siitä syntyy maalia, Tirronen sanoi.

Kuopiolainen aluetoimitsija **Kimmo Hirvonen** toi makkaralähetyksen lisäksi myös perustietoa Rakennusliitosta. Tärkein muistutus opiskelijoille liiton jäsenyyden lisäksi oli se, että kaikki kesätyö kerryttää ansiosidonnaisen päivärahan maksukautta.

– On aivan sama oletteko maalarina, puhelinmyyjänä tai kukkapenkin kitkijänä, palkkatulosta voi maksaa työttömyyskassan jäsenmaksua. Työttömyyskassan sääntöjen mukaan töissä pitää olla kuu-



Sebastian Terho pääsi ensimmäistä kertaa maalaamaan punamullalla.

si kuukautta, että pääsee ansiosidonnaiselle päivärähälle, Hirvonen muistutti.

Opiskelija pystyy hyödyntämään kesätyöpaikat kokonaisuudessaan työttömyysurvaansa. Tänä kesänä työllisyystilanne Kuopion seudulla on hyvällä tolalla ja kesätöitä-

kin löytyy. Paikalla olleista opiskelijoista vajaa puolet oli löytänyt siihen mennessä kesätyöpaikan.

– Kahden vuoden päästä, kun valmistutte koulusta, emme tiedä millä mallilla maa makaa. Sen takia työttömyysurva kannattaa hankkia ajoissa, Hirvonen sanoi. ■



RAKENNUSMITTAUKSEN OPINNOT 6.11.17 – 25.5.18

Opinnot soveltuvat kaikille rakennusalan työkokemusta omaaville.

KOULUTUKSEN HINTA:
495 €

LISÄTIETOJA:
Jan Nordström 040 504 3061
tai jan.nordstrom@kio.fi

ILMOITTAUTUMISET 16.10. MENNESSÄ:
www.kio.fi/koulutustarjonta/rakennusmittaus



KILJAVAN OPISTO

Kotorannantie 49, 05250 Kiljava (Nurmijärvi)
p 09 276251 www.kio.fi, kurssit@kio.fi

Rakennusliiton
koulutus
toivottaa
hyvää kesää!

Muistathan hakea
syksyn kursseille:
rakennusliitto.fi/koulutus



Parolan Panssarimuseosta



Toinen katoksista tulee suojaamaan näitä panssarivaunuja. Japanilaisten kulttivaunu BT-42 on 5. oikealta.

Karri Hovi

Vappuna suuntasimme puolison kanssa perinne-Kuplavolkkarin nokan kohti Parolan Panssarimuseota.

Hämeen Mobilistit järjestävät aina vapunaatonna perinteisen Kevätsawutus-päivän, jolloin käännetään kampaiksi kesäaikaan. Panssarivaunujen lisäksi museon tontille oli ilmaantunut vaikka minkälaisia vanhoja autoja ja moottoripyöriä.

Tapahtumaan oli saapunut myös runsaasti turisteja eri maista. Venäläisiä kävijöitä oli paljon, sillä Panssarimuseolla on kokoelmassaan sellaisia venäläisiä vaunuja, joita ei löydy heidän kotimaastaan. Hyvästä ohjelmasta ja säästä nauttimaan oli kokoontunut paljon lapsiperheitä ja tunnelma oli varsin ”panssarihenkinen”.

Nyt onkin oikea aika osallistua ja antaa samalla tukensa Panssarimuseon toimintaan. Ensi syksynä tullaan nimittäin toteuttamaan tärkeä rakennusprojekti, joka on ollut suunnitteilla jo 56 vuotta.

Panssarimuseo on perustettu vuonna 1961 taltioimaan Suomen sotien aikaista panssarikalustoa sekä vaalimaan aselajin perinteitä. Museon ylläpidosta ja toiminnasta

vastaa Panssarikilta. Ihan alusta alkaen museon tarkoituksena on ollut näiden maailmanluokan harvinaisuuksien saaminen suojaan armittomilta sääoloilta. Varojen puutteen vuoksi hanketta on lykätty aina näihin päiviin saakka. Huoli näyttelyesineiden hitaasta rapistumisesta on ollut osa museolaisten arkea. Ruostuu se panssarivaunukin, vaikka vähän hitaammin kuin kevyemmät vehkeet. Myös telaketjujen ynnä muiden mekanismien jumittuminen on ainainen ongelma näissä karuissa kapistuksissa.

Anime-elokuva toi kulttimaineen

Vuonna 2015 Panssarikilta päätti viimein aloittaa katosten rakentamisen ja sen rahoittamiseksi järjestettiin vastikkeellinen kansalaiskeräys. Ensimmäinen keräys ei tuottanut vielä tarpeeksi, joten toinen käynnistettiin 2016. Nyt rahaa on saatu kasaan jo niin paljon, että katosten rakennustyöt on tarkoitus aloittaa kesäkauden 2017 jälkeen. Katoskeräykseen ovat osallistuneet suomalaisten lisäksi lahjoittajat useista muista maista, suurimpana ryhmänä yllättäen japanilaiset. Yli 400 japanilaista on lahjoittanut yhteensä noin 40 000 euroa.



A-Ford ja Ukko-Volvo Hämeen Mobilistien Kevätsawutus-päivän näyttelyssä.

Ole tarkkana ilmoitusten lähettämisessä!

Postitse lähetettäessä kuoressa on ehdottomasti oltava merkintä:
Rakentaja-lehti/ilmoitukset, PL 307, 00531 Helsinki

Sähköpostit on lähetettävä osoitteella: ilmoitukset@rakennusliitto.fi
 tai faksilla: 020 774 3061.

Kun lähetät ilmoituksen Rakentaja-lehteen, muistathan merkitä yhteystietosi!

Toimitus muokkaa tarvittaessa lehden ilmoitussivuille tulevaa materiaalia.
 Ilmoitussivuille tarkoitettujen tekstien tulee olla lyhyitä.

TAPAHTUMAT

Keski-Suomen rakentajaveteraanit

Matka ma 21.8. Tallinaan. Linja-auto lähtee klo 15.30 Harjukadun tilausajolaiturista. Auto ajaa reittiä: Vaajakoski–Joutsa–satama. Matkan hinta 40 €/hlö, myös avec. Muilta 45 €/hlö. Paikkoja varattu 50 hengelle. Ilmoittautumiset viimeistään pe 4.8., Rami p. 040 768 8811 tai Kalle p. 050 542 7290. Tervetuloa matkalle!

Os. 042, Hyvinkää

Makumatka 5.–6.8. Turun seudulle. Lähtö la 5.8. klo 7 Hyvinkään rautatieasemalta. Ohjelma la 6.8.: klo 10–11 Fiskars opastus, klo 13–15 Tammiluodon viinitila (lounas ja viinimaistelu, tilan esittely), klo 19–23 iltaristeily s/s Ukko-Pekalla Loistokarille (sisältää ruokailun), Majoitus hotelli Cumulus, Turku. Ohjelma su 6.8.: hotelliaamiainen, klo 10.30–12.30 opastus Raumalla (sisältää käynnin Marelän ja Kirstin taloissa), klo 12.30 lounas Villa Tallbossa, jonka jälkeen paluu Hyvinkäälle. Omavastuut: työssä käyvät jäsenet 100 €/hlö, eläkeläiset, työttömät, opiskelijat 50€/hlö, ei-jäsenet 100€/hlö ja alle 16-vuotiaat lapset 40 €/hlö. Paikkoja rajoitetusti. Sitovat ilmoittautumiset viimeistään la 15.7., Matti Ihanus p. 040 510 5654. Hallitus

Os. 043, Pori

Kesäkokous pe 16.6. klo 18, Särkinokka, Pomarkku. Yhteislähtö klo 17 aluetoimiston edestä, Liisankatu 18. Käsitellään esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 056, Salo

Saunailta pe 30.6. Lehmijärvellä. Lähtö klo 17.30 Salon torilta ja paluu 21.30. Bussi kiertää Puhkavuoren kautta, Saunan lämmittää vuosien kokemuksella Tuomo. R. Tarjolla rakkaita virvokkeita, Perniön lihan makkaroita, kahvia ja pullaa. Jäsenet perheineen tervetuloa!

Toimisto suljettuna heinäkuun.

Päivystys jatkuu taas elokuussa 7.8. alkaen maanantaisin klo 16–16.45. Hallitus

Os. 059, Oulu

Karting-tapahtuma/ajopäivä la 8.7. Alahärmän PowerParkissa. Mukaan mahtuu 20 ensiksi ilmoittautunutta. Omavastuu 30 €/hlö.

Ilmoittautumiset 16.–29.6. klo 16.30–20, Jarmo p. 040 526 4118.
Osaston kesäpäivät la 29.7. Roku-alla. Voit tulla käymään päiväsel-tään tai jopa jäädä yöksi. Päivälle on järjestetty monenlaista toimintaa kaikenikäisille. Päivän omavastuu 5 €/hlö ja yöpymisen kanssa 25 €/hlö. Ilmoittautumiset 19.–30.6. klo 10–20, Titta p. 040 547 9463.
Tarkemmat tiedot tapahtumista löydät kotisivuiltamme: <https://osasto059oulu.rakennusliitto.net/Hallitus>

Os. 064, Alavus

Kesänviettopaikka vuokrattu ajalle 15.6–31.8. Kattelusjärveltä osaston jäsenille. Varaukset p. 040 578 0026, mielellään iltaisin. Hallitus

Os. 091, Kuopio

Retki su 23.7. Koljonvirran kesäteatteriin, Iisalmi Mansikkaniemi. Kesäteatteri esittää Tuntematon sotilas -näytelmän. Linja-autokuljetus lähtee klo 13 Kirkkokatu 1, Kuopio ja klo 13.30 Siilinjärvien linja-auto asema klo 13.30. Paluu Iisalmesta lähtee klo 17. Jäsen voi varata kaksi paikkaa hintaan 15 €/kpl. Mukaan mahtuu 50 ensin ilmoittautunutta! Ilmoittautumiset Petri Kumpulaiselle p. 040 032 6392, mieluummin tekstiviestillä. Hallitus

Os. 099, Kajaani

Vuokrataan kesäviettopaikka Suvirantaa jäsenilleen sekä Rakennusliiton jäsenille. Suviranta sijaitseen 5 km Kajaanin keskustasta Sotkamoon päin Karankalahdella Nuasjärven rannalla. Vuokrahinnat ja vapaana olevat päivät voit tarkistaa osaston kotisivulta: <https://kainuu099.rakennusliitto.net/Suviranta> välilehdeiltä. Samasta kohdasta löytyy kuvia kesäpaikasta/mökeistä. Vuokrausta hoitaa Jouni Lukkari p. 044 573 3628 ja Teemu Laurikainen p. 044 078 0817. Hallitus

Os. 150, Forssa

Kesäongintakilpailut ti 20.6. klo 18 Kynäränharjulla. Hallitus

Os. 244, Kurikka

Onkipäivä la 1.7. klo 10.30 Jalasjärven Hirvijärvellä, Marttilantie 212. Ongintaa ja hauskanpitoa yhdessä. Tarjolla makkaraa, nokipannukahvia ja muuta pientä purtavaa. Jäsenet perheineen tervetuloa! Hallitus

Os. 390, Helsingin putkimiehet ja -eristäjät

Putki- ja iv-asantajien tes- ja urakanmittauskurssi 12.–13.8. (la-su) Tallinna, Tallink Spa & Conference Hotel. Kurssipaikkoja on 26 hengelle. Kurssiin sisältyy: matka, majoitus, kylpylän käyttö, mittakurssin ja illallisen. Varausmaksu on 40 €/hlö, mikä palautetaan lähtiessä terminaalisissa. Paikat täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä! Koko paketti on jäsenille maksuton! Lisätietoja sekä ilmoittautumiset: Niko Räsänen p. 040 508 7731. Hallitus

Os. 495, Uurainen

Teatteriretki su 13.8. klo 18 Ränssin Kievariin. Esitykseen: Hei Sir, saako soittaa? Osasto maksaa osan 30:n ensiksi ilmoittautuneen jäsenen ja perheenjäsenen lipun hinnasta. Lipun omavastuuosuu- deksi jää 10 €/hlö. Sitovat ilmoittautumiset viimeistään pe 30.6., Rauno Aho p. 040 7342 148. Hallitus

Os. 507, Kaavi

Lippu Luikonlahden kesäteatterin näytökseen. Osasto tarjoaa jäsenilleen. Esitä jäsenkortti lippukassalla.
Rantakala la 19.8. klo 16, Vilho ja Anja Räsänen kesämökki. Rasimäki, Mökkönen. Tervetuloa! Hallitus

KUOLLEITA

Liikanen Lauri Albin

Osastomme pitkäaikainen jäsen Lauri Albin Liikanen kuoli 21.5.2017. Hän oli syntynyt 13.12.1927 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.4.1949. Muistoa kunnioitten Os. 077, Mikkeli

Rauhämäki Veijo Anssi

Osastomme jäsen Veijo Anssi Rauhämäki kuoli 17.4.2017. Hän oli syntynyt 15.9.1967 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 11.10.1999. Muistoa kunnioittaen Os. 029, Kuusankoski

Salo Tuomas Vihtori

Osastomme pitkäaikainen jäsen Tuomas Vihtori Salo kuoli 11.5.2017. Hän oli syntynyt 17.3.1943 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.7.1959. Muistoa kunnioittaen Os. 002, Helsingin maalarit

ONNEA

70 vuotta

Suutari Tuomo 20.6., Joensuu. Os. 027, Joensuu

60 vuotta

Honkanen Juha-Pekka 8.6., Pori. Os. 043, Pori

SAARROT

RAKENNUSLIITON JULISTAMAT SAARROT

Tarkemmat tiedot löytyvät internetistä <http://rakennusliitto.fi/saarrot>

VOIMASSAOLEVAT SAARROT 5.6.2017:

- ACC Law Oy
- Aiari Grupp Oü
- AJE Ehitus Oü
- Alfaport Grupp Oü
- Alina Grupp Oü
- Alnar Järvi Oü
- Anesko Oy
- Artexx
- A-ryhmä Asennus Oy
- Oy Aureli Ltd
- Autlan Projekt Oü
- Balticale Oü
- Betamer Eesti Oü
- Carinaland Oü
- Concord Group Oü
- Dedas Oü
- DED Kompanii Oü
- Degtab Oü
- Detroit Oü
- Duramek Oü
- Edinet Partner Oü
- Edmonton Oü
- Efira Invest Oü
- Egerton Oü
- Eikner Oü
- Elkotek Oy
- Enner Ehitus Oü
- Enta Ehitus Grupp Oü
- Etelä-Suomen kiinteistö ja autohuolto Oy
- EU Finnes (19.11.2013 alk. Oy ELDAIT Ab)
- Eurobuild Group Oü
- Europe Ehitus Oü
- Eu Steinbau Oy
- Faskom Oy
- Fatmus Ehitus Oü
- Feluko Oü
- FHU PM-BUD
- Fin Purkajat Oy
- Fincity Oü
- Finlandia-Maalaus ja Målning Ky
- Garantmeister Oü
- Gorol-Bud Oy
- GS Invest Oü

- Hansa Meistrimehed
- Harald Rentopower Oü
- Harts Ehitus Oü
- Hausland Oü
- Helmhold Oü
- Henno-Invest Ltd Oy
- Hordinal Oü
- Idc Budownictwo
- Indiman Oy
- Individuali imone Suvireta
- Kalma Ehitus Oü
- Kamu-Adma Project Oy
- Keskustan Talexi & Tar Oy
- Kirvesmies Oü
- KVD Systems Oü
- Lemamaks Ehitus Oü
- Leviehitus Oü
- Mattic Oü
- Mauneks Oü
- Maximum Group Oü
- Meticon Oy
- Miedzynarodowny Serwis Budowlany MSB Sp. Z.o.o.
- MKJ Yhtiöt Oy
- Montevista Oü
- MT Project Oy
- Multimaaler Oü
- My Property Oy
- 4 Naela Oü
- Naabob Ehitus Oü
- Narova Oy
- Navero Oy
- Offwall Oy
- Olster Grupp Oü
- OPNG Linnaarenduse Oü
- Orasgrupp Oü
- Oravapoisid Oü
- PG Ehitus Oü
- Pirita Laevad as
- Piva Kivi Oü
- Polygon Finland Oy (hakusaarto)
- Prelija Grupp Oü
- Primebygg Oü
- Proberto Oü
- Projekt 10 Oü
- Prolainer Oü
- Prostein Oü
- Purku ja Tasoite Pichon Oy
- Putki Service Oy
- Rakennusexpertit JKL
- Rakennus MK Oü
- Rakennus Nordblue Oy
- Rakso Oü
- Ravent Team Oü
- Ready and Go Consulting Oy
- Rees Rakendus Oü
- Rekrum Oy Ab
- Rentaworker Oü
- Riaboshapka Dmytro tmi
- Rimatex Oy
- Roiha Oy
- Sarikas Oü
- Satakunnan Laaturakennus Oy
- Satikuti Invest Oü
- Savega AS
- Scantrim Oy
- SDD Company Oy
- SGT Group Oü
- Sia Intertech
- Siivous –Expertit Osuuskunta
- Slovax s.r.o
- Spectra Holding Oü
- Stabil Group Oy
- Stabil Project Oü
- Stadirak Oy
- Suomen Lujatyö Oy
- Sven Trading Ltd
- Targe Ehitus
- Tasokas Oü
- Telineservice Oü
- TG Kattomiehet Tmi
- Tiit Tamme
- Tonu Ehitus Oü
- TPA Palvelut Oy
- Tradeva UAB
- Treeplex Oy
- Triaad Grupp Oü
- T-Tarvike Oy
- TTR Rakennus Oü
- Tuotanto Vainio Ky
- Ultraserv Oü
- Unimaster Oy
- Vaasan teollisuusmaalaus Oy
- Vahotek Oy
- Vartix
- Venestail Oy
- Ventago Oü
- Vestkran Kranutleie & Byggmontering AS
- Vimeco Oy
- VR Track Oy (hakusaarto)

LOMIA

LIITON VETERAANILOMAT 2017

Rakennusliiton viimeinen tämän vuoden viikon mittainen veteraaniloma järjestetään Härmän Kylpylässä.

Loma on tarkoitettu vapaajäsenyyden saavuttaneille yli 30 vuotta jäsenenä olleille, eläkkeellä oleville vapaaajajäsenille, jotka eivät aiemmin ole vastaavaa lomaa käyttäneet. Lomaa voit hakea soittamalla lomavastaavalle tai lähettämällä hänelle vapaamuotoisen hakemuksen joko postitse tai sähköpostilla.

Hyväksytyille lomalaisille lähetetään kutsukirje noin kuukautta ennen lomaa.

Hakemus osoitteella:

Rakennusliitto/lomavastaava
PL 307
00531 Helsinki
p. 020 774 3012 (lomalla 10.–30.7.)
carita.vuoremaa@rakennusliitto.fi

Härmän Kylpylä, Kauhava 18.–24.9.2017

Veteraanille lomaviikko on maksuton. Mukaan tuleva puoliso, ystävä tai avustaja maksaa lomasta 322 €. Matkakuluista vastaa jokainen lomalainen itse.

Hakuaika päättyy 15.8.2017.

RANTAKUNNAS – RAKENTAJIEN LOMAKEIDAS

Rantakunnas sijaitsee Pohjanlahden rannalla Uudenkaupungin Pyhämaan kylässä osoitteessa Kankrontie 140, Pyhämaa. Alue 12,5 hehtaaria ja rajoittuu Isojärveen. Rantaviivaa on yhteensä 600 m. Alueella on 8 mökkiä (4 vuodetta, jääkaappi, keittolevy ja kahvinkeitin), 2 saunaa, takkahuone, keitto- ja grillikatot sekä 2 wc:tä. Teltta- ja asuntovaunupaikkoja. Ympäristössä hyvät marja- ja sienimetsät, veneitä ja kalastusmahdollisuus. Varattava mukaan omat liinavaatteet tai makuupussit.

1.6.–1.9. välisenä aikana Rantakunnas on avoimena ympäri vuorokauden, kun taas touko-, syys- ja lokakuussa vain perjantaista sunnuntaihin.

Rantakunnaksen hinnasto:

Mökki, jäsenosasto	17 €/vrk	80 €/viikko
Mökki, liiton jäsen	20 €/vrk	100 €/viikko
Takkahuone, jäsenosasto	35 €/vrk	27 €/vrk (vähintään 5 vrk)
Takkahuone, muu liiton osasto	45 €/vrk	37 €/vrk (vähintään 5 vrk)
Asuntovaunu ilman sähköä	9 €/vrk	
Asuntovaunu sähköllä	11 €/vrk	
Saunatunti 2 aikuista + lapset	4 €, ylimeneviltä lisähinta 1 €/hlö	
Asuntovaunu, kesä	230 €	
Asuntovaunu, sähkö kwh	0,18 €	
Vene, päivä	4 €	
Teltta, vuorokausi	5 €	

Tiedustelut ja varaukset p. (02) 873 197 tai 040 547 6879.

TAPAHTUMIA

PERHERETKI HOSSAN KANSALLISPUISTOON Kainuun alue

- Aika:** la 19.8.
Ohjelma: klo 10 Kokoontuminen Hossan luontokeskuksessa. Kalastusluvut varattu Huosilammille, jossa laavulla tarjolla: makkaraa, mehua ja kahvia. Mahdollista käydä myös patikoimassa Värikalliolla.
klo 15 Ruokailu luontokeskuksella.
Aluejärjestö maksaa kalastusluvut, makkarat sekä ruokailun. Kydyt omalla kustannuksella.

Lisätietoja ja ilmoittautumiset viimeistään pe 7.8., Olli Seppänen p. 040 717 1346.

Tervetuloa!

Rakennusliiton Kainuun aluejärjestö

LOMAMÖKKI AHVENANMAALLA!

Vuokrattava mökki 130 m².

Mukavuudet: suihku, wc, avotakka, TV, sauna ja soutuvene. Autotie perille. Vuokra 490 €/viikko.

Hyvät kalastusvedet, lunastettaessa kalastuskortti!

Ay-väen Öran-mökki

Hammarland, Öra
Tiedustelut p. 040 534 5666

STUGA PÅ ÅLAND!

Uthyres stuga 130 m².

Bekvämligheter: dusch, wc, öppen spis, TV, bastu och roddbåt. Bilväg fram. Hyra 490 €/vecka.

Goda fiskevatten vid inlösning av fiskekort!

Fackföreningarnas Örastuga

Hammarland, Öra
Förfrågningar tel. 040 534 5666

LOMIA

HYVINVOINTILOMAT RY:N TYÖTTÖMIEN LOMAT 2017

Lomalaisten valinnoissa noudatetaan Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) ja Raha-automaattiyhdistyksen (RAY) ohjeita. Valituille lomalaisille Hyvinvointilomat lähettää kutsukirjeen ja laskun. Lasku on maksettava eräpäivään mennessä. Huomioithan, että jos ilmoitat sähköpostiosoitteesi niin kutsu ja lasku tulevat ensisijaisesti sähköpostiosoitteeseesi. Lomakohde lähettää noin kaksi viikkoa ennen loman alkua lomalaisille kirjeen, jossa kerrotaan tarkemmat tiedot lomasta. Loma toteutetaan Veikkauksen/RAY:n tuella ja yhteistyössä Hyvinvointilomat ry:n kanssa.

Lomakeskus Huhmari

83700 Polvijärvi (Joensuu)
www.lomakeskushuhmari.com

Lomakeskus Huhmari sijaitsee Höytiäisen rannalla Huhmarisvaaran kainalossa Pohjois-Karjalassa. Täysihoitoloma sisältää: aamiaisen, lounaan, päivällisen ja yhteisen ohjelman. Aikuisen omavastuu on 50 €/5 vrk/hlö. Alle 16-vuotiaat pääsevät lomalle maksutta.

Loma työttömille 13.–18.11.2017**Hakuaika 17.6.–15.8.2017****sähköinen haku osoitteessa:**

<https://lotu.lomajarjestot.fi/t/HYVINVOINT/calendar/info/20249>

Hakulomake paperisena:

Voit ladata tulostettavan (PDF) hakemuslomakkeen www.hyvinvointilomat.fi, soittamalla liiton aluetoimistoon tai lomavastaavalle 020 774 3012.

Paperisen lomahakemuksen palautus:

Rakennusliitto ry/lomavastaava, PL 307, 00531 Helsinki

HYVINVOINTILOMAT RY:N ELÄKELÄISTEN LOMAT 2017

Lomalaisten valinnoissa noudatetaan Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) ja Raha-automaattiyhdistyksen (RAY) ohjeita. Valituille lomalaisille Hyvinvointilomat lähettää kutsukirjeen ja laskun. Lasku on maksettava eräpäivään mennessä. Huomioithan, että jos ilmoitat sähköpostiosoitteesi, niin kutsu ja lasku tulevat ensisijaisesti sähköpostiosoitteeseesi. Lomakohde lähettää noin kaksi viikkoa ennen loman alkua lomalaisille kirjeen, jossa kerrotaan tarkemmat tiedot lomasta. Loma toteutetaan Veikkauksen/RAY:n tuella ja yhteistyössä Hyvinvointilomat ry:n kanssa.

Lautsian lomakeskus

Lautsiankuja 20, 14700 Hauho
www.lautsia.fi

Lomakeskus sijaitsee Hauholla keskellä kauneinta kantahämäläistä luontoa. Majoitus kahden hengen huoneissa (yhden hengen huoneesta lisämaksu 20 €/vrk). Täysihoitoloma sisältää: aamiaisen, lounaan ja päivällisen sekä yhteistä ohjelmaa. Omavastuu on 100 €/5 vrk/hlö.

Lomaviikko aikuisille/eläkeläisille 2.–7.10.2017 Hakuaika 4.5.–4.7.2017**sähköinen haku osoitteessa:**

<https://lotu.lomajarjestot.fi/t/HYVINVOINT/calendar/info/22143>

Hakulomake paperisena:

Voit ladata tulostettavan (PDF) hakemuslomakkeen www.hyvinvointilomat.fi, soittamalla liiton aluetoimistoon tai lomavastaavalle p. 020 774 3012.

Paperisen lomahakemuksen palautus:

Rakennusliitto ry/lomavastaava, PL 307, 00531 Helsinki

JÄSENREKISTERI TIEDOTTAA

Jos olet työmarkkinatuella, opiskelemassa, sairaana, suorittamassa varusmiespalvelusta tai muuten oikeutettu jäsenmaksuvapauteen, toimita lähimpään aluetoimistoon tai ammattiosastosi jäsenasioidenhoitajalle oheinen allekirjoitettu ilmoitus jäsenmaksun vapautusta varten. Voit myös toimittaa vapaamerkinnet Rakennusliiton eAsiointipalvelun verkkopalvelun kautta. Kotisivu: www.rakennusliitto.fi etusivulta Jäsenyysasioiden kautta tai Työttömyyskassan sivuilta. Kirjautuminen vaatii jäseneltä henkilökohtaiset pankkitunnukset (Aktia, Danske Bank, Handelsbanken, Nordea, Osuuspankki, Pop, S-Pankki tai Säästöpankki).

MEDLEMSREGISTRET INFORMERAR

Om du får arbetsmarknadsstöd, studerar, är sjuk, utför värnplikt eller annars är berättigad till befrielse från medlemsavgiften ska du fylla i bifogade blankett och lämna den på närmaste kretskontor eller till den person som har hand om medlemskapsärenden i din fackavdelning. Du kan också sända frianteckningarna via Byggnads e-tjänst. Förbundets hemsida: www.rakennusliitto.fi och gå till Jäsenyys eller via a-kassans sidor. För att kunna logga in krävs personliga bankkoder i (Aktia, Danske Bank, Handelsbanken, Nordea, Osuuspankki, Pop, S-Pankki eller Säästöpankki).

ILMOITUS JÄSENMAKSUN VAPAUTUSTA VARTEN**ANMÄLAN OM BEFRIELSE FRÅN MEDLEMSAVGIFT**

Nimi / Namn _____ Hetu / Personbeteckning _____

Osoite (jos on muuttunut)/ Adress (om den har ändrats) _____

Puhelin / Telefon _____

Olen ollut ajalla / Jag har under tiden varit

____/____ 20 - ____/____ 20

____/____ 20 - ____/____ 20

____/____ 20 - ____/____ 20

____/____ 20 - ____/____ 20

____/____ 20 - ____/____ 20

____/____ 20 - ____/____ 20

____/____ 20 - ____/____ 20

____/____ 20 - ____/____ 20

TYÖTÖN (ei oikeutta ansiosidonnaiseen pvrahaan) / **ARBETSLÖS** (inte rätt till inkomstdagpenning)

SAIRAS / SJUK

OPISKELIJA / STUDERANDE

ASEVELVOLLINEN / VÄRNPLIKT

ÄITIYSLOMALLA / MODERSKAPSLEDIG

ISYYSLOMALLA / FADERSKAPSLEDIG

HOITOVAPAALLA / VÅRDLEDIG

OMAISHOITAJANA / NÄRSTÄENDEVÅRDARE

MUU SYY _____ / **ANNAN ORSAK** _____

Päiväys / Datum _____

Allekirjoitus / Underteckning _____

HOIDA VAPAAILMOITUKSET NELJÄNNEUVUOSITTAIN! (3kk:n jaksoissa, tammi–maaliskuu, huhti–kesäkuu, heinä–syyskuu, loka–joulukuu)
PALAUTA ILMOITUS JA PYYDETYT LIITTEET OSOITTEELLA: Rakennusliitto ry, PL 134, 70101 Kuopio.

SKÖT OM ANMÄL EN GÅNG PER KVARTAL! (3 månaders perioder, januari–mars, april–juni, juli–september, oktober–december)
RETURNERA ANMÄLAN SAMT BILAGOR TILL: Byggnadsförbundet rf, PB 134, 70101 Kuopio.

Jos jäät työttömäksi

- Ilmoittaudu heti työttömäksi jäätyäsi TE-toimiston työnhakijaksi sen määräämällä tavalla. Ansiopäivärahaa voidaan maksaa vain ajalta, jolloin olet ollut työttömänä työnhakijana TE-toimistossa.
- Ansiopäivärahaan on oikeus työttömyyskassan jäsenellä, joka on ollut vakuutettuna yhdenjaksoisesti työttömyyskassassa vähintään 26 työttömyyttä edeltävää viikkoa ja on vakuutettuna ollessaan täyttänyt työssäoloehdon. Työttömyyskassassa vakuutettuna oleminen tarkoittaa sitä, että henkilö on työttömyyskassan jäsen ja jäsenmaksut on maksettu.
- Työssäoloehto täyttyy, kun henkilö on ollut jäsenyysaikana 26 kalenteriviikkoa palkkatyössä, jossa työaika on kunakin kalenteriviikkona ollut vähintään 18 tuntia. Työn ei tarvitse olla yhdenjaksoista, vaan työssäoloehdot kerryttävää viikkoja voi kertyä välittömästi työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautumista edeltäneen, 28 kuukauden mittaisen tarkastelujakson aikana. Lisäksi edellytetään, että työstä maksettu palkka on ollut työehtosopimuksen mukainen. Ellei alalla ole työehtosopimusta, palkan on oltava kokoaikatyöstä vähintään 1 187 euroa kuukaudessa (2017).
- Työssäoloehdon voimassaolo päättyy, kun henkilö on ollut poissa työmarkkinoilta yli kuusi kuukautta ilman hyväksyttävää syytä. Työttömyyskassa voi maksaa etuuksia vasta, kun henkilö on täyttänyt työssäoloehdon uudelleen. Myös se, jos henkilö toimii palkansaajakassan jäsenyysaikana päätoimisena yrittäjänä yli 18 kuukautta, aiheuttaa työssäoloehdon voimassaolon katkeamisen.
- Työttömäksi jäävän on aina päiväraha hakemuksen toimittaessaan annettava työttömyyskassalle selvitys työttömyyttä edeltäneestä ajasta. Tiedot tarvitaan sekä työssäolosta että mahdollisesta työmarkkinoilta poisolosta.
- Työssäoloaika osoitetaan palkkatodistuksilla, joista on käytävä ilmi työsuhteen alkamis- ja päättymisaika.

Palkkatodistuksiin olisi aina hyvä saada tieto pidetyistä vuosilomista. Palkkatodistuksiin tulee merkitä työnantajan y-tunnus. Myös kopiot irtisanomis- tai lomautusilmoituksista tulee toimittaa työttömyyskassalle.

- Mikäli olet ollut lomautettuna työstäsi viimeisen vuoden aikana, palkkatiedot tarvitaan silloin tämän lomautuksen jälkeiseltä ajalta.
- Työviikoista, jolloin työtä on tehty vähemmän kuin 18 tuntia, tulee palkkatodistuksessa ilmoittaa erikseen työtunnit ja palkat. Näitä viikkoja ei oteta mukaan työssäoloehdoton eikä palkanmääritykseen.

Hakemuksen täyttäminen

- Päivärahaa haetaan päiväkohtaisesti ansioturvan päiväraha hakemuslomakkeella tai sähköisesti. Ansiopäivärahan ensihakemuksen että jatkohakemuksen voit tehdä sähköisesti eAsiointi-palvelumme kautta. eAsiointin kautta voit toimittaa myös liitteitä ansiopäiväraha hakemukseen. eAsiointi-palveluun pääsee kirjautumaan työttömyyskassan kotisivujen, www.rakennuskassa.fi, tai Rakennusliiton kotisivujen, www.rakennusliitto.fi, kautta. Hakemuslomakkeita saat liiton aluetoimistoista ja kassan nettisivuilta kohdasta ”Lomakkeet”. Jatkohakemuslomakkeita lähetetään maksuilmoituksen mukana.
- Verotietoja kassalle ei tarvitse ilmoittaa, ellei verotietoihin ole haettu muutosta tai ellet ole saanut portaitkoverokorttia.
- Alle 18-vuotiaista huollettavista lapsista lapsikortusta haetaan ilmoittamalla hakemuksessa lapsen syntymäaika. Tavallisesti lapsista ei tarvita todistuksia, koska lapsitiedot saadaan Väestörekisterikeskuksen kautta.
- Hakemuksessa on ilmoitettava mahdolliset sivutulot ja sosiaalietuudet ja liitettävä näistä todistukset mukaan. Maatalous- tai yrittäjätuloista on liitettävä mukaan selvitys viimeksi vahvistetusta verotuksesta.

Päivärahan hakeminen

- Normaalisti päivärahaa haetaan neljän kalenteriviikon jaksoissa jälkikäteen. Hakemuksen tulee päättyä sunnuntaihin.
 - Työttömäksi jäävä voi kuitenkin täyttää ensimmäisen hakemuksen lyhyemmältä ajalta. Tällöinkin hakemuksen on päättyttävä sunnuntaihin. Suotavaa on, että täysiä kalenteriviikkoja on jo kertynyt kaksi.
 - Normaalia neljän viikon rytmiä noudatetaan silloinkin kun työttömänä ollessa tekee satunnaisia lyhyitä työjaksoja, jotka alkavat ja päättyvät kyseisen neljän viikon jakson aikana.
 - Jos maksujaksolla alkanut yli kaksi viikkoa kestävä kokoaikatyö jatkuu yli kyseisen neljän viikon jakson, voi hakemuksen päättää työn aloittamista edeltävään päivään. Lisäksi hakemukseen merkitään milloin yli kaksi viikkoa kestävä kokoaikatyö on aloitettu.
 - Jos teet osa-aikatyötä, josta saat palkkaa kuukauden jaksoissa, hae päivärahaa kuukauden jaksoissa ja liitä mukaan palkkatodistus.
 - Hakemuksen kaikki kohdat on täytettävä huolellisesti, jotta sitä ei jouduta palauttamaan täydennettäväksi. Työttömyyspäivärahaa on haettava kolmen (3) kuukauden kuluessa siitä päivästä, josta sitä halutaan maksettavaksi. Postitse toimitetut hakemukset lähetetään työttömyyskassan osoitteeseen:

RAKENNUSALAN TYÖTTÖMYYSKASSA PL 135, 70101 KUOPIO

Hakemuksia voi jättää myös alue-toimistoihin ja joillakin paikkakunnilla osaston taloudenhoitajalle.

Om du blir arbetslös

- Anmäl dig genast när du blivit arbetslös på TE-byrån som arbetssökande på det sätt som den bestämmer. Kassan kan betala inkomstdagpenning bara för de dagar då du har varit arbetslös arbetssökande hos TE-byrån.
- Rätt till inkomstdagpenning har en sådan medlem i arbetslöshetskassan, som utan avbrott har varit försäkrad i arbetslöshetskassan i minst 26 veckor före arbetslösheten och som uppfyllt arbetsvillkoret under den tid han eller hon har varit försäkrad. Att vara försäkrad i arbetslöshetskassan betyder att personen är medlem i arbetslöshetskassan och har betalat sina medlemsavgifter.
- Arbetsvillkoret uppfylls då personen under sin medlemstid på 26 kalenderveckor har haft lönearbete, där arbetstiden under respektive kalendervecka är minst 18 timmar. Arbetet behöver inte ha pågått utan avbrott, utan man kan samla veckor till arbetsvillkoret under en granskningsperiod på 28 månader innan man anmäler sig som arbetslös arbetssökande. Dessutom förutsätts att lönen för arbetet betalats enligt kollektivavtalet. Om det inte finns något kollektivavtal inom branschen, ska lönen i heltidsarbete vara minst 1 187 euro i månaden (2017).
- Arbetsvillkoret gäller inte längre när personen har varit borta från arbetsmarknaden i över sex månader utan godtagbar orsak. Arbetslöshetskassan kan betala ut förmåner först då personen har uppfyllt arbetsvillkoret på nytt. Om en person under den tid han eller hon är medlem i en löntagarkassa arbetar som företagare i över 18 månader leder det till avbrott i giltighetstiden för arbetsvillkoret.
- Den som blir arbetslös ska alltid då han eller hon lämnar in sin ansökan om dagpenning ge arbetslöshetskassan en utredning över tiden före arbetslösheten. Vi behöver uppgifter om såväl tid i arbete som eventuell frånvaro från arbetsmarknaden.
- Tiden i arbete bevisas med löneintyg, av vilka det

framgår när anställningsförhållandet började och slutade. Det vore bra att alltid i löneintygen också få uppgift om den semester man hållit. Arbetsgivarens FO-nummer ska finnas på löneintyget. Du ska också skicka in kopior av meddelandet om uppsägning eller permittering till arbetslöshetskassan.

- Om du har varit permitterad från ditt arbete under det senaste året behöver vi löneuppgifterna för tiden efter denna permittering.
- Du ska separat uppge antalet arbetstimmar och lönen för dem för de arbetsveckor då du har arbetat mindre än 18 timmar. Dessa veckor räknas inte med i arbetsvillkoret eller då lönen definieras.

Så här fyller du i ansökan

- Dagpenning ansöks per dag på blanketten för ansökan om dagpenning eller elektroniskt. Du kan göra den första ansökan om dagpenning samt de fortsatta ansökningarna elektroniskt genom vår eTjänst. Via eTjänsten kan du också skicka bilagor till din ansökan om inkomstdagpenning. Du kommer in på eTjänsten genom att logga in via hemsidorna www.rakennuskassa.fi eller Byggnads hemsidor www.rakennusliitto.fi. Du får ansökningsblanketter på förbundets kretskontor och på kassans webbsidor under ”Lomakkeet”. Du får blanketter för fortsatt ansökan när vi skickar ut meddelandet om utbetalning.
- Du behöver inte skicka in några skatteuppgifter till kassan, ifall du inte har ansökt om ändringar eller du har fått ett graderat skattekort.
- Du ansöker om barnförhöjning för barn under 18 år genom att i din ansökan uppge barnens födelsetid. Det behövs vanligtvis inga intyg över barnen, eftersom vi får uppgifter om barnen via Befolkningsregistret.
- Du ska i ansökan uppge eventuella biinkomster och sociala förmåner och bifoga intyg över dessa. Om du har jordbruks- eller företagarkomster ska du bifoga en utredning över den senast fastställda beskattningen.

Så här ansöker du om dagpenning

- Du ansöker normalt om dagpenning i perioder på fyra kalenderveckor i efterskott. Ansökan ska sluta på en söndag.
 - Den som blir arbetslös kan dock fylla i den första ansökan för en kortare tid. Också då ska ansökan sluta på en söndag. Vi rekommenderar att du har samlat på dig två fulla kalenderveckor.
 - Den normala rytmen på fyra veckor följs också då du som arbetslös har tillfälliga korta perioder med arbete som börjar och slutar under denna fyraveckorsperiod.
 - Om ett heltidsarbete på över två veckor har börjat under betalningsperioden och fortsätter över fyraveckorsperioden kan ansökan avslutas den sista arbetslöshetsdagen. Dessutom ska du i ansökan anteckna att du har påbörjat ett heltidsarbete på över två veckor.
 - Om du har deltidsarbete, för vilket du får lön per månad, ska du ansöka om dagpenning per månad och bifoga löneintyg.
 - Du ska fylla i alla punkter i ansökan noggrant, så att vi inte blir tvungna att returnera den för komplettering. Du ska ansöka om arbetslöshetsdagpenning inom tre (3) månader från den dag då du vill ha dagpenningen. Ansökningar per post skickas till arbetslöshetskassan på adressen:

BYGGNADSRANSCHENS ARBETSLÖSHETSKASSA PL 135, 70101 KUOPIO

Du kan också lämna in ansökan på kretskontoren och på vissa orter till avdelningens kassör.

Triplan Trittoria

– työmaaruokala vailla vertaa



Helsingin Pasilassa sijaitseva Tripla on Suomen suurin rakennustyömaa. Parakkeja on pitkälti yli toistasataa. Kokonsa ohella YIT:n Tripla-työmaa tunnetaan upeasta Trittoria-ruokalastaan, jossa jokainen saa koostaa lounaansa itse – ja syödä niin paljon kuin napa vetää.

Aamu käyntiin kunnan puurolla tai aamiaisella

Varhaisvuoro työmaalla alkaa jo aamuneljältä, joten Trittoriasta saa puuroa puoli seitsemästä alkaen. Moni pärjää pitkälle päivään puuron voimalla.

–Tarjoamme joka aamu eri puurovaihtoehdon, kertoo Triplan ruokalassa työskentelevä **Katja**.

Jos puuro ei lukeudu suosikkeihin tai sille haluaa vaihtelua, tarjolla on myös muhkea aamiaisen pekoneinen ja kananmunineen, herkullisine leipineen sekä salaateineen.

–Trittorian monipuolinen ja tuhti aamupala ei kalpene hotelliaamiaistenkaan rinnalla, myhäilee YIT:n pääluottamusmies **Jari Jääskeläinen**.

Lounasta joka makuun ja tarpeeseen

Trittorian suosituin ruokatuote on kuitenkin lounas, joka niittää kehuja monipuolisuudellaan. Kohtuullinen nälkä lähtee päivän keittolounaalla (5,80 €) tai salaattibaarin antimilla.

–Salaattibaarista voi koota monipuolisen kevyen lounaan. Esimerkiksi ruokaisa kana-

salaatti on työmiesten keskuudessa suosittu vaihtoehto. Settiin kuuluvat myös juomat, leivät sekä keitto, Katja kertoo.

Lämpimän lounaan (8 €) pääruokavaihtoehtoja on kaksi, ja molempiin kuuluu keitto. Lounastarjoilun alkaessa puoli yhdentoista kieppeillä nälkäisten jono ulottuu ulos asti.

Kun ruoka on maksettu, seinän takaa löytyy noin 250 asiakaspaikkaa. Jättimäinen ruokalatala on Triplan hermokeskus ja kohtaamispaikka, jossa tehdään myös työhönperehdytykset. Lisäksi tilan skriineillä näkyvät ajankohtaiset työmaatiedotteet.

–Päivittäinen miesvahvuutemme kahdessa vuorossa on 500–600 henkilöä, joten syöjiä riittää. Ruokalamme on myös avoinna ulkopuolisille, Jääskeläinen sanoo.

Lounaan saa halutessaan mukaansa, ja takeaway-hinnat ovat hieman edullisemmat. Ruokailu tapahtuu Triplan tilavassa, Rakennusliiton sosiaalisiteeri **Tiina-Maria Nurmi-Kokkon** mukaan ”poikkeuksellisen siistissä” reppuruokalassa, jossa moni työmies nauttii myös omia eväitään.

Voimaa kunnan ruoasta

Kun työ on fyysistä, energiansaanti on avainasemassa. Ilman riittävää määrää proteiineja ja hiilihydraatteja työmaalla ei jaksaa.

–Monella meistä päiväkohtainen kulutus on 3000–4000 kilokalorin luokkaa. Osa jatkaa työpäivän jälkeen vielä salille tai kamppailuharrastusten pariin, jolloin energiankulutus saattaa hurjimmillaan nousta 6000–7000 kilokaloriin. Siinä tulee kiehtaistua aikamoisia satseja pekonia ja munia, kertoo reppuruokalassa lounastaukoa viettävä **Nalle**.

Herkut Tiskiinkin



Lari Järnefelt / Felt Fotografi

Trittoriassa ei tunneta annoskokoja tai muita rajoituksia. Lounaan saa rakentaa mieltymystensä ja oman kulutuksensa mukaan – ja lisää voi hakea niin paljon kuin haluaa.

–Raskaan työn tekijöitä varten ruoisemman aina 3–4 eri proteiininlähdettä.

Koska Tripla työllistää työmiehiä monista maista, huomioimme myös eri kulttuurien ruokatottumukset. Esimerkiksi sianlihaton vaihtoehto pitää olla saatavilla kaikille halukkaille. Lisäksi erilaiset ravitsemukselliset vakaumukset otetaan huomioon: täysveegaanisille ruokailijoille löytyy vaihtoehto, eikä sipulia vieroksuvankaan tarvitse pettyä, Katja kertoo.

Suosikit pitävät silti pintansa.

–Perjantaina eli pihvipäivänä ruokalaan kertyy hetkessä jono. Samoin torstai on monelle kova juttu, kun tarjolla on hernekeittoa ja pannareita, Nalle toteaa.

–Trittorian suosio kasvaa entisestään aina kun lounaalla on lihaa tarjolla, täydentää kehonrakennuskisoihin treenaava **Ismo**.

Lounastarjoilun päätyttyä iltapäivällä yhden aikaan, Trittoria palvelee vielä nelisen tuntia eli miltei kakkosvuoron loppuun asti. Vitriinituotteet tekevät päivän mittaan hyvin kauppansa; ne ovat lounaan jälkeen Trittorian toiseksi myydyin tuoteryhmä.

–Tulitpa sitten töihin neljältä alkavaan aamuvuoroon tai puoli kuudelta päättyvään kakkosvuoroon, Trittorian ansiosta et joudu työskentelemään nälkäisenä, Jääskeläinen kiittelee. ■





Anni Kivimäki
PILKKAUKSIA
TUOLITÄHTÄMÄN



Kolme tapaa päivittää yhteystiedot:

- pääset kätevästi päivittämään tietojasi mihin vuorokauden aikaan tahansa liiton kotisivuilla olevan **eAsioinnin** kautta
- ilmoittamalla uusista yhteystiedoista s-postitse osoitteeseen **asiakirjat@rakennusliitto.fi**
- soittamalla jäsenrekisterin palvelunumeroon p. **020 690 231** ma-pe klo 9-15

Yhteystiedot kannattaa pitää ajan tasalla, jotta saat heti tiedon tärkeistä ajankohtaisista asioista ja parhaan mahdollisen hyödyn Rakennusliiton jäsenyydestä.

Kun teet töitä kotitalouksille, kokeile uutta palkkalaskuria!

Tehdystä työstä ei jää epäselvyyttä, kun lähetät palkkalaskelman palkkalaskurin avulla työnantajalle maksettavaksi.

- Mukana ovat myös TESin erät, sekä kulut ja kilometrikorvaukset.
- Palvelu on työntekijälle ilmainen, eikä käyttö velvoita sinua mihinkään.
- Muutaman euron palvelumaksun maksaa työnantaja.

- 1 REKISTERÖIDY ILMAISEKSI
- 2 LÄHETÄ LASKELMA TYÖNANTAJALLE
- 3 OSAAJAPROFIILI: TYÖNANTAJAT LÖYTÄVÄT SINUT

REKISTERÖIDY ILMAISEKSI OSOITTEESSA:

WWW.PALKKAUS.FI



Rakennusliitto ry

Siltasaarenkatu 4
PL 307, 00531 Helsinki

1.6.–31.8.

Vaihde 020 774 003 ma–pe klo 8.30–15.15

sähköposti:

etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi

www.rakennusliitto.fi

Rakennusalan Työttömyyskassa

Siltasaarenkatu 4,
00530 Helsinki

sähköposti:

etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi

www.rakennuskassa.fi

KESKUSTOIMISTO ON SULJETTUNA

26.6.–30.7. (5 viikkoa)

PALVELUNUMEROT 1.6.–31.8.

Jäsenyysasiat 020 690 231

Työehtoasiat 020 690 232

Työttömyyskassa 020 690 230

Takaisinperintä 020 690 250

Palveluaika ma–pe klo 9.00–15.00

Palvelunumeroihin soittaessa puhelu maksaa lankapuhelimella paikallisverkkomaksun ja matkapuhelimella matkapuhelinmaksun.

Työttömyyskassan päiväraha-hakemukset toimitetaan osoitteella:

Rakennusalan työttömyyskassa/
Skannauskeskus
PL 135, 70101 Kuopio

Jäsenrekisteriin toimitettavat asiakirjat toimitetaan osoitteella:

Rakennusliitto ry/
Skannauskeskus
PL 134, 70101 Kuopio

TOIMISTOJEN AUKIOLOAJAT

Toimistot avoinna maanantaisin
8.30–12.00 ja 13.00–16.30

Uudenmaan toimisto avoinna
ma 8.30–16.30
ti–pe 8.30–15.15



TOIMINTA-ALUEET

■ ETELÄINEN

UUDENMAAN ALUETOIMISTO

Siltasaarenkatu 4,
00530 Helsinki

Lahden toimisto,

Hämeenkatu 32
15140 Lahti

Toimisto suljettuna 26.6.–30.7.
(5 viikkoa)

■ ITÄINEN

ITÄ-SUOMEN ALUETOIMISTO

Kirkkokatu 1,
70100 Kuopio

Joensuun toimisto,

Torikatu 30,
80100 Joensuu

Toimisto suljettuna 26.6.–30.7.
(5 viikkoa)

Mikkelin toimisto,

Vuorikatu 11 A 6,
50100 Mikkelä

Toimisto suljettuna 26.6.–30.7.
(5 viikkoa)

KESKI-SUOMEN ALUETOIMISTO

Yrjönkatu 30,
40100 Jyväskylä

Toimisto suljettuna 26.6.–30.7.
(5 viikkoa)

KYMEN ALUETOIMISTO

Kouvolankatu 18,
45100 Kouvola

■ LÄNTINEN

HÄMEEN ALUETOIMISTO

Tampereen toimisto,
Sorinkatu 4,
33100 Tampere

Hämeenlinnan toimisto,

Birger Jaarlinkatu 18 B,
13100 Hämeenlinna

Toimisto suljettuna 3.7.–30.7.
(4 viikkoa)

SATAKUNNAN ALUETOIMISTO

Liisankatu 18,
28100 Pori

Toimisto suljettuna 17.–30.7.
(2 viikkoa)

TURUN ALUETOIMISTO

Uudenmaankatu 6 a,
20500 Turku

■ POHJOINEN

KAINUUN ALUETOIMISTO

Pohjolankatu 28 A,
87100 Kajaani

LAPIN ALUETOIMISTO

Kemin toimisto,

Keskuspuistokatu 50,
94100 Kemi

Rovaniemen toimisto,

Maakuntakatu 15,
96100 Rovaniemi

Toimisto suljettuna 3.7.–23.7.
(3 viikkoa)

OULUN ALUETOIMISTO

Rautatienkatu 40
90120 Oulu

POHJANMAAN ALUETOIMISTO

Pitkäkatu 43
65100 Vaasa

Toimisto suljettuna 3.7.–16.7.
(2 viikkoa)